106

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अग्निस्थापना विधि

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अ·स्था श्रीगणेशायनमः॥ ॥अथाग्निस्थापनाविधिः॥ ॥ॐ भूरसीति भूमिशोधनम्। भूरसि
१ भूमिरस्यदितिरसिविश्वधायाविश्वस्यभुवनस्यधर्त्री॥ पृथिवींयच्छपृथिवीन्दृꣳ
हपृथिवीम्माहिꣳसीः॥१॥ अश्मावमेतिमृत्तिकास्थापनम्॥ अश्माचमेमृत्तिकाच
गिरयश्चमेपर्वताश्चमेसिकताश्चमेवनस्पतयश्चमेहिरण्यञ्चमेयश्चमेश्याम
ञ्चमेसीसञ्चमेत्रपुचमेयज्ञेनकल्पन्ताम्॥२॥ एषवस्तोमेतिदर्भंगृह्णीया
त्॥ एषवस्तोमोमरुतः इयङ्गीर्म्मान्दार्य्यस्यमान्यस्यकारोः॥ एषायासीष्टतन्वे
वयांविद्यामेषंवृजनञ्जीरदानुम्॥३॥ गद्दैवेतिपरिसमूहनंदर्भैः॥ यद्देवादेवहे

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

सावरस्थाऽथमकूलकः ॥ निकुंभोदंतिकाप्रत्यक्श्रेणापुदुंबरपर्णपि ॥ १४ ॥ अज
मोदातूग्रगंधाब्रह्मदर्भा यवानिका ॥ मूलेपुष्करकाश्मीरपद्मपत्राणिपौ
ष्करे ॥ अव्यथातिचरा पद्मा चारटी पद्मचारिणी ॥ कांपिल्यः कर्कशश्चंद्रो र
क्तांगो रोचनीत्यपि ॥ प्रपुन्नाटस्त्वेडगजो ददुघ्नः चक्रमर्दकः ॥ पद्माट उर
णाख्यश्च पलांडुस्तु सुकंदकः ॥ १५ ॥ लतार्कदुद्रुमौ तत्र हरितेथ महौषधं ॥ लशु
नं गृंजनारिष्टमहाकंदरसोनकाः ॥ पुनर्नवा तु शोथघ्नी वितुन्नं सुनिषण्ण
॥ स्याद्वातकः शीतलोऽपराजिता धूनपर्णपि ॥ पारावतांघ्रिः कटभी

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

प्र॰ १५

परावाज्योतिष्मतीलता॥वार्षिकंत्रायमाणास्यात्त्रायंतीवलभद्रिका॥विष्वक्से
नप्रियागृष्टिर्वाराहीवदरेत्यपि॥मार्कवोभृंगराजःस्यात्काकमाचीतुवा
यसी॥शतपुष्पासितछत्रातिछत्रामधुरामिसिः॥अवाक्पुष्पीकारवी
चसरणातुप्रसारिणी॥तस्यांकटंभराराजवलाभद्रवलेपिच॥जनीज
तूका नीजतुकृच्चक्रवर्तिनी॥संस्पर्शाथशटीगंधमूलीषड्ग्रंथिकेत्य
पि॥कर्चूरोपिपलाशोथकारवेल्लःकटिल्लकः॥सुषवीचाथकुलकंप
टोलस्तिक्तकःपटुः॥कूष्मांडकस्तुकर्कारुरुर्वारुःकर्कटीस्त्रियौ॥इक्ष्वाकुः
कटुतुंबीस्यात्तुंब्यलावूरुभेसमे॥चित्रागवाक्षीगोडुंबाविशालात्विंद

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

×गोडुंबा॰

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDP- Delhi

वाहराी॥ अर्प्रोघ्रस्मूरगः कंदोगंडीरस्त्वसमष्टिला॥ कलंबुपोदिकास्त्री नु
मूलकैहिलमोचिका॥ वास्तूकं शाकभेदाः स्युः दुर्वा तु रातपर्विका॥ स ह
स्त्रवीर्य्याभार्गव्यौ रुहा नेता पसासिता॥ गोलोमी रातवीर्य्या व गंडाली
सकुलाक्षका॥ कुरुविंदो मेघनामा मुस्ता मुस्तक मस्त्रियां॥ स्याद्भद्र मु
स्तको गुंद्रा चूडाला चक्रलोच्चटा॥ वंशे त्वक्सारकर्मार त्वचिसार तृणध्व
जाः॥ रातपर्वा यवफलो वेणुमस्करतेजनाः॥ वेणवः कीचकास्ते स्युः ये स्व
नंत्यनिलोद्धताः॥ ग्रंथिर्न्ना पर्व परुषी गुंद्रस्तेजनकः शरः॥ नडस्तु धमनः
पोटगलो [illegible] मस्त्रियां॥ इक्षुगंधा पोटगलः पुंसि भूम्नि तु वल्वजाः॥ रसा

कास

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

श्री लट्टस्तड्डेदः पुण्डरीकोनारकादयः ॥ स्याद्वीररं वीरतरं मूलेस्योषीरमस्त्रियां ॥
१६ अभयं नलदं सेव्यममृणालं जलाशयं ॥ लामज्जकं लघुलयमवदाहेष्टकापथे ॥
नलादयस्तृणं गर्मुच्छ्यामाकप्रमुखा अपि ॥ अस्त्री कुशं कुथो दर्भः पवित्रम
थ कत्तृणं ॥ पौरसौगंधिकध्यामदेवजग्धकरौहिषं ॥ छत्रातिछत्रपालघ्नौ
मालातृणकभूस्तृणे ॥ शष्पं बालतृणं घासो यवसं तृणमर्जुनं ॥ तृणानां
संहतिस्तृण्या नड्या तु नडसंहतिः ॥ तृणराजाह्वयस्तालो नारिकेरस्तु लां १६४
गली ॥ घोंटा तु पूगः क्रमुको गुवाकः खपुरोस्य तु ॥ फलमुद्वेगमेते च हिंता रामः
लसहितास्त्रयः ॥ खर्जूरः केतकी ताली खर्जूरी च तृणद्रुमाः ॥ [illegible] १६

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

कंठीरवो मृगारिस्तु मृगदृष्टिर्मृगाशनः ॥ [illegible] CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF - Delhi [illegible] गाद्विषः ॥ ५ ॥ सेवकश्लोक

[illegible] ॥ सिंहो मृगेन्द्रः पंचास्यो हर्यक्षः केसरी हरिः ॥ शार्दूलद्वीपिनौ व्याघ्रे
तरक्षुस्तु मृगादनः ॥ वराहः सूकरो घृष्टिः कोलः पोत्री किरिः किटिः ॥ दंष्ट्री घोणी स्त
ब्धरोमा क्रोडो भूदार इत्यपि ॥ कपिप्लवंगप्लवगशाखामृगवलीमुखाः ॥ मर्कटो वा
नरः कीशो वनौकाः अथ भल्लुके ॥ ऋक्षाच्छभल्लभालूकाः गंडके खड्गखड्गिनौ ॥
लुलायो महिषो वाहद्विषत्कासरसैरिभाः ॥ स्त्रियां शिवा भूरिमाय गोमा
यु मृगधूर्तकाः ॥ शृगालवंचकक्रोष्टुफेरुफेरवजंबुकाः ॥ ओतुर्विडालो मार्जा
रो वृषदंशक आखुभुक् ॥ त्रयो गोधेरगोधारगोधेया गोधिकात्मजे ॥ श्वावि
त्तु शल्यस्तल्लोम्नि शलली शललं शली ॥ वातप्रमीर्वातमृगः कोकईहामृगो वृ

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF, Delhi

...गंतातुरवेनकोष्टकः पुंश्च ...दुरः

सिं॰ कः॥ मृगे कुरंगवातायुहरिणाजिनयोनयः॥ ऐणेयमन्याश्चर्माद्यमेणस्यैणमु
७ भे त्रिषु॥ कदली कंदली चीनश्चमूरुप्रियकावपि॥ समूरुश्चेति हरिणा अमी
अजिनयोनयः॥ कृष्णसाररुरुन्यंकुरंकुशंवररौहिषाः॥ गोकर्णपृषतैण
र्ष्यरोहिताश्चमरो मृगाः॥ गंधर्वः शरभो रामः सृमरो गवयः शशः॥ इत्यादयो
मृगेंद्राद्याः गवाद्याः पशुजातयः॥ उंदुरुर्मूषिकोप्याखुर्गिरिका बालमूषि
का॥ कुछुंदरी गंधमुखी दीर्घतुंडी दिवाधकाः॥ सरटः कृकलासः स्यात् मुश
ली गृहगोधिका॥ लूतास्त्री तंतुवायोर्णनाभमर्कटकाः समाः॥ नीलंगुस्तु एमः
कृमिः कर्णजलौकाः शतपद्युभे॥ वृश्चिकः शूककीटः स्यादलिद्रुणौ तु व ७

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

दिवांधःकौशिको घूको दिवाभीतो निशाटनः
को

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ष्ट्रिके ॥ पारावतः कलरवकपोतोऽथ शशादनः ॥ पत्री श्येन उलूके तु वायसारा
तिपेचकौ ॥ व्याघ्राटः स्याद् भरद्वाजः खंजरीटस्तु खंजनः ॥ लोहपृष्ठस्तु कंकः
स्यादथ चाषः किकीदिविः ॥ कलिंगभृंगधूम्याटा अथ स्याच्छतपत्रकः ॥ दार्वा
घाटोऽथ सारंगस्तोककश्चातकः समाः ॥ कृकवाकुस्ताम्रचूडः कुक्कुटश्चरणायु
धः ॥ चटकः कलविंकः स्यात्तस्य स्त्री चटका तयोः ॥ पुमपत्ये चाटकैरः स्त्र्यपत्ये चट
कैव हि ॥ कर्करेटुः करेटुः स्यात् कृकणक्रकरौ समौ ॥ वनप्रियः परभृतः को
किलः पिक इत्यपि ॥ काके तु करटारिष्टबलिपुष्टसकृत्प्रजाः ॥ ध्वांक्षात्मघोषपर
भृद्बलिभुग्वायसा अपि ॥ द्रोणकाकस्तु काकोलो दात्यूहः कालकंठकः ॥ आ

सरवच चिरंजीवी वैकदह हिसमोक्ष लि [illegible]

श्री२

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अ
१८ तापिचिल्लौ दाक्षाय्यगृध्रौ कीरशुकौ समौ॥ क्रुङ् क्रौञ्चोऽथ बकः कंकः पुष्कराह्वस्तु
सारसः॥ कोकश्चक्रश्चक्रवाको रथांगाह्वयनामकः॥ कादंबः कलहंसः स्यादुत्क्रो
शकुररौ समौ॥ हंसास्तु श्वेतगरुतश्चक्रांगा मानसौकसः॥ राजहंसास्तु ते चंचु
१८८८ चरणैर्लोहितैः सिताः॥ मलिनैर्मल्लिकाक्षास्ते धार्त्तराष्ट्राः सितेतरैः॥ शरारिरा
टिराडिश्च बलाका बिसकंठिका॥ हंसस्य योषिद्वरटा सारसस्य तु लक्ष्मणा॥
जतूकाजिनपत्रा स्यात्परोष्णी तैलपायिका॥ वर्वणा मक्षिका नीला सरघा मधु अमः
मक्षिका॥ पतंगिका पुत्रिका स्याद्दंशस्तु वनमक्षिका॥ दंशी तज्जातिरल्पा स्या १८
द्गंधोली वरटा द्वयोः॥ भृंगारी झीरिका चीरी झिल्लिका च समा इमाः॥ समौ पतंग

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

स्त्ल भैरव घोतो ज्योतिरिंगणः॥ मधुव्रतो मधुकरो मधुलिन्मधुपालिनः॥ द्वि
रेफपुष्पलिड्भृंगषट्पदभ्रमरालयः॥ मयूरो वर्हिणो वर्ही नीलकंठो भुजंगभु
क्॥ शिखावलः शिखी केकी मेघनादानुलास्यपि॥ केकावाणी मयूरस्य समौ
चंद्रकमेचकौ॥ शिखा चूडा शिखंडस्तु पिछ्छवर्हे नपुंसके॥ खगे विहंग विह
ग विहंगम विहायसः॥ शकुंति पक्षि शकुनि शकुंत शकुन द्विजाः॥ पतत्रि
पत्रि पतग पतत्पत्ररथांडजाः॥ नगौको वाजि विकिर विविष्किर पतत्रयः॥ नी
डोद्भवा गरुत्मंतः पित्संतो नभसंगमाः॥ तेषां विशेषा हारीतो मद्गुः कारंडवः
प्लवः॥ तित्तिरिः कुक्कुभो लावो जीवंजीवश्चकोरकः॥ कोयष्टिकष्टि[illegible]टिभको

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

को

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

खं॰ व ती [illegible] वर्त्तिकाद्यः॥ गरुत्पक्षच्छदाः पत्रं पतत्रं च तनूरुहं॥ स्त्री पक्षतिः पक्षमू
१९ लं चंचुस्त्रोटिरुभे स्त्रियौ॥ प्रडीनोड्डीनसंडीनान्येताः खगगतिक्रिया॥ पेशी
कोशो द्विहीनेंऽडं कुलायो निडमस्त्रियां॥ पोतः पाकोर्भको डिंभः पृथुकः शा
वकः शिशुः॥ स्त्रीपुंसौ मिथुनं द्वंद्वं युग्मं तु युगलं युगं॥ समूहो निवहव्यूहसं
दोहविसरव्रजाः॥ स्तोमौघनिकरव्रातवारसंघातसंचया॥ समुदायः स
मुदयः समवायश्चयो गणः॥ स्त्रियां तु संहतिर्वृंदं निकुरंबं कदंबकं॥ वृंद
भेदाः समैर्वर्गः संघसार्थौ तु जंतुभिः॥ सजातीयैः कुलं यूथं तिरश्चां पुंन राम॰
पुंसकं॥ पशूनां समजोन्येषां समाजोथ सधर्मिणां॥ स्यान्निकायः पुंजरा १९

Jagannath Bhattarai Collection, Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

शीत्कृत्करः कूटमस्त्रियां॥कापोतशौकमायूरतैत्तिरादीनितद्गणे॥गृहासक्
ताः पक्षिमृगाश्छेकास्तेगृह्यकाश्चते॥४५॥ ॥इतिसिंहादिवर्गः॥ ॥हि॥
मनुष्यामानुषामर्त्यामनुजामानवानराः॥स्युःपुमांसःपञ्चजनाःपुरुषाः
पूरुषानरः॥स्त्रीयोषिदबलायोषानारीसीमन्तिनीवधूः॥प्रतीपदर्शिनी
वामावनितामहिलातथा॥विशेषास्त्वङ्गनाभीरुःकामिनीवामलोचना॥
प्रमदामानिनीकान्ताललनाचनितम्बिनी॥सुन्दरीरमणीरामाकोपनासैव
भामिनी॥वरारोहामत्तकाशिन्युत्तमावरवर्णिनी॥कृताभिषेकामहिषीभो
गिन्याऽन्यानृपस्त्रियः॥पत्नीपाणिगृहीतीचद्वितीयासहधर्मिणी॥भार्याजा

मोऽन्या णिग

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अं. २० याऽथपुंभुम्निदाराःस्यात्तुकुटुंबिनी॥पुरंध्रीसुचरित्रातुसतीःसाध्वीपतिव्र
ता॥कृतसापत्निकाध्यूढाधिविन्नाथस्वयंवरा॥पतिंवराचवर्याथकुल
स्त्रीकुलपालिका॥कन्याकुमारिगौरीतुनग्निकानागतार्तवा॥स्यान्मध्य
६१ माहृष्टरजास्तरुणीःयुवतिःसमे॥समाःस्नुषाजनीवध्वश्चिरंटीतुसुवा
सिनी॥इछावतीकामुकीस्याद्वृषस्यंतीतुकामुकी॥कांतार्थिनीतुयाया
तीसंकेतंसाभिसारिका॥पुंश्चलीधर्षिणीबंधक्यसतीकुलटेत्वरी॥
स्वैरिणीपांशुलाचस्यादशिश्वीशिशुनाविना॥अवीरानिष्पतिसुतावि रामः
श्वस्ताविधवेसमे॥आलिःसखीवयस्याऽथपतिपत्नीसभर्तृकाः॥वृद्धा २०

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

कृत्रियाः

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

पालिनी॥ प्राज्ञी तु प्रज्ञा प्राज्ञा तु धीमती॥ शूद्री शूद्रस्य भार्या स्यात् शूद्रा तज्जाति
रेव च॥ आभीरी तु महाशूद्री जातिपुंयोगयोः समा॥ अर्याणी स्वयमर्या
स्यात् क्षत्रिया क्षत्रियाण्यपि॥ उपाध्यायाप्युपाध्यायी स्यादाचार्यापि च स्वतः॥ आ
चार्यानी तु पुंयोगे स्यादर्या क्षत्रियी तथा॥ उपाध्यायान्युपाध्यायी पोटा
स्त्रीपुंसलक्षणा॥ वीरपत्नी वीरभार्या वीरमाता तु वीरसूः॥ जातापत्या प्र
जाता च प्रसूता च प्रसूतिका॥ स्त्री नग्निका कोटवी स्यात् दूती संचारिके समे॥
कात्यायन्यर्द्धवृद्धा या काषायवसनाधवा॥ सैरंध्री परवेश्मस्था स्ववशा शि
ल्पकारिका॥ असिक्नी स्यादवृद्धा या प्रेष्यान्तःपुरचारिणी॥ वारस्त्री गणिका

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अमरः २१

वेश्या रूपाजीवाथ सा जनैः ॥ सत्कृता वारमुख्या स्यात्कुट्टनी शंभली समे ॥ वि
प्रश्निका त्वीक्षणिका दैवज्ञाथ रजस्वला ॥ स्त्रीधर्मिण्यविरात्रेयी मलि
नी पुष्पवत्यपि ॥ ऋतुमत्यप्युदक्यापि स्याद्रजः पुष्पमार्तवं ॥ श्रद्धालुर्दोहद
वती निष्कला विगतार्तवा ॥ आपन्नसत्वा स्याद्गुर्विण्यन्तर्वत्नी च गर्भिणी ॥
गणिकादेस्तु गाणिक्यं गार्भिणं यौवतं गणे ॥ पुनर्भूर्दिधिषूरूढा द्विस्तस्या
दिधिषुः पतिः ॥ स तु द्विजोग्रेदिधिषुः सैव यस्य कुटुंबिनी ॥ कानीनः कन्य
काजातः सुतोथ सुभगासुतः ॥ सौभागिनेयः स्यात्पारस्त्रैणेयस्तु परस्त्रि
यः ॥ पैतृष्वसेयः स्यात्पैतृष्वस्रीयश्च पितृष्वसुः ॥ सुतौ मातृष्वसुश्चैवं वैमात्रे

अमरः २१

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ये विमातृजः॥ अथवांधाकिनेयः स्याद्बंधुलश्चासतीसुतः॥ कौलटेरः कौलटेयो भिक्षुकी तु सती यदी॥
तदा कौलटिनेयोस्याः कौलटेयोपि चात्मजः॥ आत्मजस्तनयः सूनुः सुतः पुत्रः स्त्रियां त्वमी॥ आ
हुर्दुहितरं सर्वे ऽपत्यं तोकं तयोः समे॥ स्वजाते त्वौरसोरस्यौ तातस्तु जनकः पिता॥ जनयित्री प्र
सूर्माता जननी भगिनी स्वसा॥ ननांदा तु स्वसा पत्युर्नप्त्री पौत्री सुतात्मजा॥ भार्यास्तु भ्रातृवर्गस्य
यातरः स्युः परस्परम्॥ प्रजावती भ्रातृजाया मातुलानी तु मातुली॥ पतिपत्न्योः प्रसूः श्वश्रूः
श्वशुरस्तु पिता तयोः॥ पितुर्भ्राता पितृव्यः स्यान्मातुर्भ्राता तु मातुलः॥ श्यालाः स्युर्भ्रातरः पत्न्याः
स्वामिनो देवृदेवरौ॥ स्वस्रीयो भागिनेयः स्याज्जामाता दुहितुः पतिः॥ पितामहः पितृपि
ता तत्पिता प्रपितामहः॥ मातुर्मातामहाद्येवं सपिंडास्तु सनाभयः॥ समानोदर्यसोदर्यसग

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अ॰ म॰ र्यसहजाःसमाः॥सगोत्रबांधवःज्ञातिबंधुस्वस्वजनाःसमाः॥ज्ञातेयंबंधुतातेषांक्रमाद्भा
२२ वकर्मणोः॥धवःप्रियःपतिर्भर्त्ताजारस्तूपपतिःसमौ॥अमृतेजारजःकुंडोमृतेभ
र्त्तरिगोलकः॥भ्रात्रीयोभ्रातृजोभ्रातृभगिन्यौभ्रातराबुभौ॥मातापितरौपितरौमा
तरपितरौप्रसूर्जनयितारौ॥श्वश्रूश्वशुरौश्वशुरौपुत्रौपुत्रश्चदुहिताच॥दम्पती
जम्पतीजायापतीभार्यापतीचतौ॥गर्भाशयोजरायुःस्यादुल्बंचकललोस्त्रि
याम्॥सूतिमासोवैजननोगर्भोभ्रूणइमौसमौ॥तृतीयाप्रकृतिःषंढःक्लीबः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

षंडो नपुंसकं ॥ शिशुत्वं शैशवं बाल्यं तारुण्यं यौवनं समे ॥ स्यात्स्थाविरं तु वृद्धा
त्वं वृद्धसंघेपि वार्द्धकं ॥ पलितं जरसा शौक्ल्यं केशादौ विस्रसा जरा ॥ स्यादु
त्तानशया डिंभा स्तनपा च स्तनंधयी ॥ बालस्तु स्यान्माणवको वयस्थस्तरुणो
युवा ॥ प्रवयाः स्थविरो वृद्धो जीनो जीर्णो जरन्नपि ॥ वर्षीयान्दशमी ज्यायान्
पूर्वजस्त्वग्रियोग्रजः ॥ जघन्यजे स्युः कनिष्ठयवीयोवरजानुजाः ॥ अमांसो दु
र्बलश्छातो बलवान्मांसलोंसलः ॥ तुंदिलस्तुंदिकस्तुंदी बृहत्कुक्षिः पिचं
डिलः ॥ अवटीटोवनाटश्चावभ्रटो नतनासिके ॥ केशवः केशिकः केशी व
लिनो वलिभः समौ ॥ विकलांगस्त्वपोगंडः खर्वो ह्रस्वश्च वामनः ॥ खरणाः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF - Delhi

अं॰ स्यात्खरणसो विग्नस्तु गतनासिकः॥ खुरणाः स्यात्खुरणसः प्रज्ञः प्रगत
२२ जानुकः॥ स्यादेडो बधिरः कुब्जे गडुः कुकरे कुणिः॥ पृश्निरल्पतनौ श्रो
णः पंगौ मुंडस्तु मुंडिते॥ वलिर केकरे षोडे खंजस्त्रिषु जरावराः॥ जडुलः का
लकः पिप्लुस्तिलकस्तिलकालकः॥ अनामयं स्यादारोग्यं चिकित्सा रुक्प्रति
क्रिया॥ भेषजौषधभैषज्यान्यगदो जायुरित्यपि॥ स्त्री रुग्रुजा चोपतापरोगव्याधि
गदामयाः॥ क्षयः शोषश्च यक्ष्मा च प्रतिश्यायस्तु पीनसः॥ स्त्री क्षुत्क्षुतं क्ष
वः पुंसि कासस्तु क्षवथुः पुमान्॥ शोफस्तु श्वयथुः शोथः पादस्फोटो विपादिका॥
किलाससिध्मे कच्छ्वां तु पामपामे विचर्चिका॥ खर्जूः कंडूश्च कंडूया विस्फोटः २२

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

+श्लीपदं पादव... ॥११४
CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi
क्रि २

पिटकः स्त्रियां व्रणोऽस्त्रियामीर्ममरुः क्लीबे नाडीव्रणः पुमान् ॥ कोठो मंडलकं
कुष्ठश्वित्रे दुर्नामकार्शसी ॥ आनाहस्तु निबंधः स्याद्ग्रहणी रुक्प्रवाहिका ॥
प्रच्छर्दिका वमिश्च स्त्री पुमांस्तु वमथुः समाः ॥ व्याधिभेदा विद्रधिः स्त्री ज्वरमेह
वैद्य भगंदराः ॥ श्लेष्माश्मरी मूत्रकृच्छ्रं स्यात्पूर्वे शुक्रावधेस्त्रिषु ॥ रोगहार्यगदंकारो
चि० भिषग्वैद्यौ चिकित्सके ॥ वार्तो निरामयः कल्प उल्लाघो निर्गतो गदात् ॥ ग्ला
नग्लास्नू आमयावी विकृतो व्याधितोऽपटुः ॥ आतुरोऽभ्यमितोऽभ्यांतः समौ पा
मनकच्छुरौ ॥ दद्रुघ्नो दद्रुरोगी स्याद् अर्शोरोगयुतोऽर्शसः ॥ वातकी वातरोगी
स्यात्सातिसारोऽतिसारकी ॥ स्युः क्लिन्नाक्षे चुल्लचिल्लपिल्लाः क्लिन्नेऽक्ष्णि चाप

इ.मी.१

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

श्रे॰ मी॥ उन्मत्तउन्मादवती श्लेष्मलः श्लेष्मणः कफी॥ न्युब्जो भुग्ने रुजा वृद्धनाभौ तु
२४ भौ तुंडिलतुंडिभौ॥ किलासिसिध्मलौ अंधे ऽदृग्मूर्छाले मूर्छमूर्छितौ॥ शुक्रं ते
जो रेतसी च बीजवीर्येंद्रियाणि च॥ मायुः पित्तं कफः श्लेष्मा स्त्रियां तु त्वग
सृग्धरा॥ पिशितं तरसं मांसं पललं क्रव्यमामिषं॥ उत्तप्तं शुष्कमांसं स
स्यात्तद्वल्लूरं त्रिलिंगकं॥ रुधिरेऽसृग्लोहितास्ररक्तक्षतजशोणितं॥ बु
क्काग्रमांसं हृदयं हृत्मेदस्तु वपा वसा॥ पश्चाद्ग्रीवाशिरा मन्या नाडी तु राम:
धमनिः शिरा॥ तिलकं क्लोम मस्तिष्कं गोर्दं किट्टं मलोऽस्त्रियां॥ अंत्रं पुरी २४
तत् गुल्मः तु प्लीहा पुंस्यथ वस्नसा स्नायुः स्त्रियां कालखंडयकृती तु स

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi
Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

१ नासामलं तु सिंघाणं पिञ्जूषः कर्णयोर्मलम् ॥ क्षेपकं १

मेद्रमेः ॥ स्तलिका स्यादिक्षितीताला दूषिका नेत्रयोर्मलं ॥ मूत्रं प्रस्राव उच्चारावस्क
रौ शमलं शकृत् ॥ पुरीषं गूथवर्चस्कमस्त्री विष्ठाविषो स्त्रियौ ॥ स्यात्कर्परः क
पालोस्त्री कीकसं कुल्यमस्थि च ॥ स्याच्छरीरास्थि कंकालः पृष्ठास्थ्नि तु कशे
रुका ॥ शिरोस्थनि करोटिः स्त्री पार्श्वास्थनि तु पर्शुका ॥ अंगं प्रतीकोवयवो
पघनोथ कलेवरं ॥ गात्रं वपुः संहननं शरीरं वर्ष्म विग्रहः ॥ कायो देहः क्ली
व पुंसोः स्त्रियां मूर्त्तिस्तनुस्तनूः ॥ पादाग्रं प्रपदं पादः पदंघ्रिश्चरणोस्त्रियां ॥
तद्ग्रंथी घुटिके गुल्फौ पुमान्पार्ष्णिरधस्तयोः ॥ जंघा तु प्रसृता जानूरूपर्वा
ष्ठीवदस्त्रियां ॥ सक्थि क्लीवे पुमानूरुस्तत्संधिः पुंसि वंक्षणः ॥ गुदं त्वपानं

घ्रि २

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अ॰ २५

पायुर्न्नावस्तिर्न्नाभेरधोद्वयोः॥कटोन्नाश्रोणिफलकंकटिःश्रोणीककुद्मती।
पश्चान्नितंवःस्त्रीकट्याःक्लीवेतुजघनंपुरः॥कूपकौतु[illegible]नितंवस्थौद्वयही
नेकुकुंदरे॥स्त्रियांस्फीचौकटिप्रोथावुपस्थौवक्ष्यमाणयोः॥भगंयोनिर्द्द
योःशिश्नोमेढ्रोमेहनशेफसी॥मुष्कोऽडकोशोवृषणःपृष्टवंशाधरेत्रिकं॥पि
चंडकुक्षीजठरोदरंतुंदंस्तनौकुचौ॥चूचुकंतुकुचाग्रंस्यान्ननाक्रोडंभुजांतरं॥
उरोवत्संचवक्षश्चपृष्टंतुचरमंतनोः॥स्कंधोभुजःशिरोंसोऽस्त्रीसंधीतस्यैव
जत्रुणी॥वाहुमूलेउभौकक्षौपार्श्वमस्त्रीतयोरधः॥मध्यमंचावलग्नंचम
ध्योऽस्त्रीद्वौपरौद्वयोः॥भुजवाहूप्रवेष्टोदोःस्यात्कफोणिस्तुकूर्प्परः॥अस्योपरि

रामः २५

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रिप्रगंडः स्यात्प्रकोष्ठस्तस्य चाप्यधः ॥ मणिवंधादाकनिष्ठं करस्य करभो व
हिः ॥ पंचशाषशयः पाणिः तर्जनी स्यात्प्रदेशिनी ॥ अंगुल्यः करशाखाः स्युः
पुंस्यंगुष्ठः प्रदेशिनी ॥ मध्यमानामिका चापि कनिष्ठा चेति ताः क्रमात् ॥ पुन
र्भवः कररुहो नखोस्त्री नखरोस्त्रियां ॥ प्रादेशतालगोकर्णास्तर्जन्यादियुते त
ते ॥ अंगुष्ठे सकनिष्ठे स्याद्वितस्तिर्द्वादशांगुली ॥ पाणौ चपेतप्रतलप्रहस्ता वि
स्तृतांगुलौ ॥ द्वौ संहतौ संहतलप्रतलौ वामदक्षिणौ ॥ पाणिर्निकुब्जः प्रसृ
तिस्तौ युतावंजलिः पुमान् ॥ प्रकोष्ठे विस्तृतकरे हस्तो मुष्ट्या तु बद्धया ॥ स
रत्निः स्यादरत्निस्तु निःकनिष्ठेन मुष्टिना ॥ व्यामो बाह्वोः सकरयोस्ततयो

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ग्रं॰ २६

तिर्य्यगंतरं ।। उर्द्ध्वविस्तृतदोःपाणिनृमाने पौरुषं त्रिषु ।। कंठो गलोऽथ ग्रीवा-
यां शिरोधिः कंधरेत्यपि ।। कंबुग्रीवा त्रिरेखा सावटुर्घाटा कृकाटिका ।। वक्त्रा-
स्ये वदनं तुंडमाननं लपनं मुखं ।। क्लीबे घ्राणं गंधवहा घोणा नासा च नासि-
का ।। ओष्ठाधरौ तु रदनच्छदौ दशनवाससी ।। अधस्ताच्चिबुकं गंडौ कपो-
लौ तत्परो हनुः ।। रदना दशना दंता रदास्तालु तु काकुदं ।। रसज्ञा रसना जि-
ह्वा प्रांतावोष्ठस्य सृक्कणी ।। ललाटमलिकं गोधिरूर्द्ध्वे दृग्भ्यां भ्रुवौ स्त्रियौ ।।
कूर्चमस्त्री भ्रुवोर्मध्यं तारका दृक्कनीनिका ।। लोचनं नयनं नेत्रमीक्ष- राम: २६
णं चक्षुरक्षिणी ।। दृग्दृष्टी चास्रु नेत्रांबु रोदनं चास्रमश्रु च ।। अपांगौ नेत्रयो-

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रंतौ कटाक्षोऽपांगदर्शने॥ कर्णशब्दग्रहौ श्रोत्रं श्रुति स्त्री श्रवणं श्रवः॥ उत्तमांगं
शिरः शीर्षं मूर्द्धा ना मस्तकोऽस्त्रियां॥ चिकुरः कुंतलो वालः कचः केशः शिरोरु
हः॥ तद्वृन्दे कैशिकं कैश्यमलकाश्चूर्णकुंतलाः॥ ते ललाटे भ्रमरकाः काकपक्षः
शिखंडकः॥ कवरी केशवेशोऽथ धम्मिल्लाः संयताः कचाः॥ शिखा चूडा केशपा
शी व्रतिनस्तु जटा सटा॥ वेणिः प्रवेणी शीर्षण्यशिरस्यौ विशदे कचे॥ पाशः
पक्षश्च हस्तश्च कलापार्थाः कचात्परे॥ तनूरुहं रोम लोम तद्वृद्धौ श्मश्रु पुंमुखे॥
आकल्पवेषौ नेपथ्यं प्रतिकर्म प्रसाधनं॥ दशैते त्रिष्वलंकर्तालंकरिष्णुश्च
मंडितः॥ प्रसाधितोऽलंकृतश्च भूषितश्च परिष्कृतः॥ विभ्राड्भ्राजिष्णुरोचिष्णू

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अं.
२७

भूषणं स्यादलंक्रिया ॥ अलंकारस्त्वाभरणं परिष्कारो विभूषणं ॥ मंडनं चाथ
मुकुटं किरीटं पुंनपुंसकं ॥ चूडामणिः शिरोरत्नं तरलो हारमध्यगः ॥ बाल
पाश्या पारितथ्या पत्रपाश्या ललाटिका ॥ कर्णिका तालपत्रं स्यात्कुंडलं कर्ण
वेष्टनं ॥ ग्रैवेयकं कंठभूषा लंबनं स्याल्ललंतिका ॥ स्वर्णैः प्रालंबिकाथोरःसू
त्रिका मौक्तिकैः कृताः ॥ हारो मुक्तावली देवछंदोसौ शतयष्टिकाः ॥ हारभेदा
यष्टिभेदा गुत्सगुत्सार्धगोस्तनाः ॥ अर्धहारो माणवकः एकावल्येकयष्टि
काः ॥ सैव नक्षत्रमाला स्यात्सप्तविंशतिमौक्तिकैः ॥ आवापकः पारिहार्यः कटकं व
लयोस्त्रियां ॥ केयूरमंगदं तुल्ये अंगुलीयकमूर्मिका ॥ साक्षरांगुलिमुद्रा स्यात्कंकणं

एम:
२७

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

 तत्स्यादुद्गमनीयं यद्धौतयोर्वस्त्रयोर्युगम् । पत्रोर्णं धौतकौशेयं बहुमूल्यं महाधनम् ॥ क्षौमं दुकूलं स्याद्द्वे तु निवीतं प्रावृतं त्रिषु ॥५ मूल
क्षौमं

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDP Delhi

करभूषणं ॥ स्त्रीकट्यां मेखला कांची सप्तकी रसना तथा ॥ क्लीबे सारसनं चाऽथ पुं
स्कट्यां शृंखलं त्रिषु ॥ पादांगदं तुलाकोटिर्मंजीरो नूपुरोस्त्रियां ॥ हंसकः पादक
टकः किंकिणी क्षुद्रघंटिका ॥ त्वक्फलकृमिरोमाणि वस्त्रयोनिर्दश त्रिषु ॥ वा
ल्कं क्षौमादि फालं तु कार्पासं बादरं च तत् ॥ कौशेयं क्रिमिकोशोत्थं राङ्कवं मृगरो
मजं ॥ अनाहतं निष्प्रवाणि तंत्रकं च नवांबरे ॥ स्त्रियां बहुत्वे वस्त्रस्य दशाः स्युर्व
स्त्रयोर्द्वयोः ॥ दैर्घ्यमायाम आरोहः परिणाहो विशालता ॥ पटच्चरं जीर्णवस्त्रं स
मौ नक्तककर्पटौ ॥ वस्त्रमाच्छादनं वासश्चैलं वसनमंशुकं ॥ सुचेलकः पटोऽस्त्री स्या
न्वराशिः स्थूलसाटकः ॥ निचोलप्रच्छदपटः समौ रल्लककंबलौ ॥ अंतरीयोपसं[illegible]

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अं. व्यानपरिधानान्यधोंसुके॥ द्वौ प्रावारोत्तरासंगौ समौ बृहतिका तथा॥ संव्यानमुत्तरीयं च चो
२८ लः कूर्पासकोऽस्त्रियां॥ नीशारः स्यात्प्रावरणे हिमानिलनिवारणे॥ अर्द्धोरुके वरस्त्रीणां
स्याच्चंडातकमस्त्रके॥ स्यात्त्रिष्वाप्रपदीनं तत्प्राप्नोत्याप्रपदं हि यत्॥ अस्त्री वितानमुल्लोचो
दूष्याद्यं वस्त्रवेश्मनि॥ प्रतीसीरा जवनिका स्यात्तिरस्करिणी च सा॥ परिकर्मांगसंस्कारः
स्यान्मार्ष्टिर्मार्जना मृजा॥ उद्वर्तनोत्सादने द्वे समे आप्लाव आप्लवः २४॥ स्नानं चर्चा तु चार्चिक्यं
स्थासकेऽथ प्रबोधनं॥ अनुबोधः पत्रलेखा पत्रांगुलिरिमे समे॥ तमालपत्रतिलकचित्र
काणि विशेषकं॥ द्वितीयं च तुरीयं च न स्त्रियामथ कुंकुमं॥ काश्मीरजन्माग्निशिखं वरं बा राम:
ह्लीकपीतनं॥ रक्तसंकोचपिशुनं धीरं लोहितचंदनं॥ लाक्षा राक्षा जतु क्लीबे यावोऽलक्तो द्रु २८
मामयः॥ लवंगं देवकुसुमं श्रीसंज्ञमथ जायकं॥ कालीयकं च कालानुसार्य्यं चाथ समार्थ

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कं॥ वंशिका गुरु राजार्हं लोहं कृमिजजोंगकं॥ कालागुर्वगुरुः स्यात्तु मंगल्या मल्लिगंधियत्॥ यक्ष
धूपः सर्ज्जरसो रालसर्ज्जरसाववपि॥ बहुरूपो ऽथ वृकधूपकृत्रिमधूपकौ॥ तुरुष्कः पिंडकः
सिल्हो यावनो ऽप्यथ पायसः॥ श्रीवासो वृकधूपो ऽपि श्रीवेष्ट सरलद्रवौ॥ मृगनाभिर्मृगमदः क
स्तूरी चाथ कोलकं॥ कक्कोलकं कोलफलमथ कर्पूरमस्त्रियां॥ घनसारश्चंद्रसंज्ञः सिताभ्रो हिम
वालुका॥ गंधसारो मलयजो भद्रश्रीश्चंदनो ऽस्त्रियां॥ तैलपर्णिकगोशीर्षे हरिचंदनमस्त्रियां॥
तिलपर्णी तु पत्रांगं रंजनं रक्तचंदनं॥ कुचंदनं चाथ जातीकोशजातीफले समे॥ कर्पूरागु
रुकस्तूरीकक्कोलैर्यक्षकर्दमः॥ गात्रानुलेपनी वर्त्तिर्वर्णकं स्याद्विलेपनं॥ चूर्णानि वासयो
गाः स्युः भावितं वासितं त्रिषु॥ संस्कारो गंधमाल्याद्यैर्यत्स्यात्तदधिवासनं॥ माल्यं मालास्र
जौ मूर्द्धि्न केशमध्ये तु गर्भकः॥ प्रभ्रष्टकं शिखालंबि पुरोन्यस्तं ललामकं॥ प्रालंबमृजुलंबि स्या

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

आभोगः २

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कंठाद्वैकक्षकं तु तत् ॥ यत्तिर्यक्क्षिप्तमुरसि शिखास्वापीडशेखरौ ॥ रचना स्यात्परि-
स्पंदः आभोगः परिपूर्णता ॥ उपधानं तूपबर्हः शय्यायां शयनीयवत् ॥ शयनं मंच-
पर्यंकपल्यंकाः खट्वया समाः ॥ गेंदुकः कंदुको दीपः प्रदीपः पीठमासनं ॥ समुद्गकः
संपुटकः प्रतिग्राहः पतद्ग्रहः ॥ प्रसाधनी कंकतिका पिष्टातः पटवासकः ॥ दर्पणे मुकु-
रादर्शौ व्यजनं तालवृंतकं ॥ १४० ॥ [illegible] ॥ ६ ॥ ॥ संततिर्गोत्रजनन-
कुलान्यभिजनान्वयौ ॥ वंशोऽन्ववायः संतानो वर्णाः स्युर्ब्राह्मणादयः ॥ १ ॥ विप्रक्ष-
त्रियविट्शूद्राश्चातुर्वर्ण्यमिति स्मृतं ॥ राजबीजी राजवंश्यो बीज्यस्तु कुलसं-
भवः ॥ महाकुलकुलीनार्यसभ्यसज्जनसाधवः ॥ २ ॥ ॥ ब्रह्मचा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

मीमांसकः कौ जैमिनीये वेदान्ती ब्रह्मवादिनि ॥ नैयायिके स्यादौलुक्य सौगतः शून्यवादिनि ॥१॥

[illegible] ॥ विप्रश्च

आत्मगो [illegible] षट्कर्म्मा यागादिनिरतः ॥ विद्वान्विपश्चिद्दोषज्ञः सन्सुधीः कोविदो बु-

धः ॥ धीरो मनीषी ज्ञः प्राज्ञः संख्यावान्पण्डितः कविः । धीमान्सूरिः कृती कृष्टि-

र्लब्धवर्णो विचक्षणः ॥ दूरदर्शी दीर्घदर्शी श्रोत्रियश्छान्दसौ समौ ॥ उपाध्यायोऽध्या-

पकः स्यात्तु निषेकादिकृद्गुरुः ॥ मंत्रव्याख्याकृदाचार्य्य आदेष्टा त्वध्वरे व्रती ॥ यष्टे

नैयायिकस्त्वक्षपादः स्यात्स्याद्वादिक आर्हकः ॥ चार्वाकलौकायतिकौ

सत्कार्ये सांख्यकापिलौ ॥१२॥

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

२

यष्टज्ञमानश्चससोमवतिदीक्षितः॥इज्याशीलोयायजूकोयज्वातुविधिनेष्टवान्॥स
गीष्पतीष्ट्यास्थपतिःसोमपीतीतुसोमपः॥सर्ववेदाःसयेनेष्टोयागःसर्वस्वदक्षिणः॥अ
नूचानःप्रवचनेसांगेधीतीगुरोस्तुयः॥लब्धानुज्ञःसमावृत्तःसुत्वात्वभिषवेकृते। ७१
छात्रांतेवासिनौशिष्येशैक्षाःप्राथमकल्पिकाः॥एकब्रह्मव्रताचारामिथःसब्रह्मचा २०
रिणः॥सतीर्थ्यास्त्वेकगुरवश्चितवानग्निमग्निचित्॥पारंपर्योपदेशेस्यादैतिह्यमिति

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

होमयोः ॥ उपज्ञा ज्ञानमाद्यं स्याज्ज्ञात्वारंभ उपक्रमः ॥ यज्ञः सवोऽध्वरो यागः सप्ततंतु

यज्ञस्य नाम

र्मखः क्रतुः । पाठो होमश्चातिथीनां सपर्यातर्प्पणं बलिः ॥ एतैः पंच महायज्ञा ब्रह्मयज्ञ

ज्ञादिनामकैः । समज्या परिषद्गोष्ठी सभा समिति संसदः ॥ आस्थानी क्लीबमास्थानं स्त्री

नपुंसकयोः सदः । प्राग्वंशः प्राग्घविर्गेहात्सदस्या विधिदर्शिनः ॥ सभासदः सभास्ता

राः सभ्याः सामाजिकाश्च ते । अध्वर्यूद्गातृहोतारो यजुःसामर्ग्विदः क्रमात् ॥ आ

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ग्नीध्राद्याधिष्ण्यैर्वर्ण्याग्नात्विजोपाजनकोष्ठते।वेदिःपरिष्कृताभूमिःसमेस्थण्डिलचत्व
रे।।चषाल्लोयूपकटकः कुम्बासुगहनावृतिः।यूपाग्रंतन्मणिर्म्मन्थ्यदारुणित्वरणि
र्द्वयोः।।दक्षिणाग्निर्गार्हपत्याहवनीयौत्रयोग्नयः।अग्नित्रयमिदंत्रेताप्रणीतःसंस्कृ
तोऽनलः।।समूह्यःपरिचाय्योपचाय्यावग्नौप्रयोगिणः।योगार्हपत्यादानीयदक्षि ३२
णाग्निःप्रणीयते।।तस्मिन्नानाय्योथाग्नायीस्वाहाचहुतभुक्प्रिया।ऋक्सामिधेनी

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

धाय्याचयास्यादग्निसमिंधने॥गायत्रीप्रमुखंछंदोहव्यपाकेचरुःपुमान्॥आमि
क्षासाशृतोष्णेयाक्षीरेस्याद्दधियोगतः॥धवित्रंव्यजनंतद्यद्रचितंमृगचर्मणा।
पृषदाज्यंसदध्याज्येपरमान्नंतुपायसं॥हव्यकव्येदैवपैत्र्येअन्नेपात्रंस्रुवादिकं॥ध्रु
वोपभृज्जुहूर्नातुस्रुवोभेदाःस्रुचःस्त्रियः॥उपाकृतःपशुरसौयोभिमंत्र्यक्रतौहतः।
परंपराकंशमनंप्रोक्षणंचवधार्थकं॥वाच्यलिंगाःप्रमीतोपसंपन्नप्रोक्षिताहतोसा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

न्नाज्यंहविरग्नौहुतंत्रिषुवषट्कृतं।दीक्षांतोवभृथोयज्ञः तत्कर्म्मार्हंतुयज्ञि
यं।त्रिष्वथक्रतुकर्म्मेष्टं पूर्त्तंखातादिकर्म्मयत्॥अमृतंविघसोयज्ञःशेषभोजनशे
षयोः।त्यागोविहापितंदानमुत्सर्ज्जनविसर्ज्जने॥विश्राणनंवितरणंस्पर्शनंप्रतिपाद ३२
नं।प्रादेशनंनिर्व्वपनमपवर्ज्जनमंहतिः॥मृतार्थंतदहेदानंत्रिषुस्यादौर्ध्वदेहिकं
।पितृदानंनिवापःस्याच्छ्राद्धंतत्कर्म्मशास्त्रतः॥अन्वाहार्य्यंमासिकेंशोऽष्टमोंऽह्नः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

× आघूर्णिकः आघुणायश्चाभ्युत्थानं तु गौरवम् ॥ ३

कृतपोऽस्त्रियां ॥ पर्य्येषणा परीष्टिश्चान्वेषणा च गवेषणा ॥ सनिस्त्वध्येषणा याच्ञा
भिशस्तिर्याचनार्थना ॥ षट्तु त्रिष्वर्घ्यमर्घार्थे पाद्यं पादाय वारिणि ॥ क्रमादातिथ्या
तिथेये अतिथ्यर्थेऽत्र साधुनि ॥ स्यादावेशिक आगन्तुरतिथिर्ना गृहागते ॥ पूजा नमस्या
पचितिः सपर्य्यार्चार्हणाः समाः ॥ वरिवस्या तु शुश्रूषा परिचर्य्याप्युपासनं ॥ व्रज्याटा
ट्या पर्य्यटनं चर्य्या त्वीर्य्यापथस्थितिः ॥ उपस्पर्शस्त्वाचमनमथ मौनमभाषणं ॥ आ

× प्राचेतस आदिकविः स्यान्मैत्रावरुणिश्च सः ॥ वाल्मीकश्चाथ गाधेयो विश्वामित्रश्च कौशिकः ॥ व्यासो द्वैपायनः
पाराशर्यः सत्यवतीसुतः ॥ [illegible]श्लोक ॥ १

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

नुपूर्वीस्त्रियांवावृतपरिपाटीअनुक्रमः॥पर्य्यायश्चातिपातस्तुस्यात्पर्य्ययउपात्य
यः॥नियमोव्रतमस्त्रीतच्चोपवासादिपुण्यकं॥उपवस्तंतूपवासोविवेकःपृथगात्म
ता॥स्याद्ब्रह्मवर्चसंवृत्ताध्ययनर्द्धिरथांजलिः॥पाठेब्रह्मांजलिःपाठेविप्रुषोब्रह्म ३४
बिन्दवः॥ध्यानयोगासनेब्रह्मासनंकल्पेविधिक्रमौ॥मुख्यःस्यात्प्रथमःकल्पोऽनु
कल्पस्तुततोधमः॥संस्कारपूर्वंग्रहणंस्यादुपाकरणंश्रुतेः॥समेतुपादग्रहण

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

मभिवादनमित्यपि ॥ भिक्षुः परिव्राट् कर्मन्दी पाराशर्य्यपि मस्करी ॥ तपस्वी तापस
ः पारिकांक्षी वाचंयमो मुनिः ॥ तपःक्लेशसहो दान्तो वर्णिनो ब्रह्मचारिणः ॥ ऋषयः स
त्यवचसः स्नातकस्त्वाप्लुतव्रती ॥ ये निर्जितेन्द्रियग्रामा यतिनो यतयश्च ते ॥ यः स्थ
ण्डिले व्रतवशाच्छेते स्थण्डिलशाय्यसौ ॥ स्थाण्डिलश्चाथ विरजस्तमसः स्युर्द्वयातिगाः
॥ पवित्रः प्रयतः पूतः पाखण्डाः सर्वलिंगिनः ॥ प[illegible]लाशो दण्ड आषाढो व्रते रम्भस्तु

पलाशदण्डस्य नाम [illegible]

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

स्तु वैणवः॥ अस्त्रीकमण्डलुः कुण्डी व्रतीनामासनं वृषी। अजिनं चर्म्म कृत्तिः स्त्री त्व

भैक्षं भिक्षाकदम्बकं॥ स्वाध्यायः स्याज्जपः सुत्याभिषवः सवनं च सा। सर्वैनसामपध्वंसि ज

प्यं त्रिषवणमघमर्षणं॥ दर्शश्च पौर्णमासश्च यागौ पक्षान्तयोः पृथक्। शरीरसाधनापेक्षं नि

त्यं यत्कर्म्म तद्यमः॥ नियमस्तु स यत्कर्म्म नित्यमागन्तुसाधनं। उपवीतं यज्ञसूत्रं प्रोद्धृते ३४

दक्षिणे करे॥ प्राचीनावीतमन्यस्मिन् निवीतं कण्ठलम्बितं। अङ्गुल्यग्रे तीर्थं दैवं स्वल्पा

भद्राकरणं मुण्डनं वपनं त्रिषु॥ २ क्षेपक॥

Jagannath Bhattarai Collection, Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

गुल्योर्मूले कायं मध्येंगुष्ठांगुल्योः पैत्र्यं मूले त्वंगुष्ठस्य ब्राह्मं ॥ स्याद्ब्रह्मभूयं ब्रह्मत्वं
ब्रह्मसायुज्यमित्यपि ॥ देवभूयादिकं तद्वत्कृच्छ्रं सांतपनादिकं । संन्यासवत्यनशने पु
मान्प्रायोथ वीरहा ॥ नष्टाग्निः कुहना लोभान्मिथ्येर्यापथकल्पना । व्रात्यः संस्कारही
नः स्यादस्वाध्यायो निराकृतिः ॥ धर्मध्वजी लिंगवृत्तिरवकीर्णी क्षतव्रतः ॥ सुप्ते यस्मि
न्नस्तमेति सुप्ते यस्मिन्नुदेति च ॥ अंशुमानभिनिर्मुक्ताभ्युदितौ च यथाक्रमं । परिवेत्ता

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

नुजोनूढे ज्येष्ठे दारपरिग्रहात ॥ परिवित्तिस्तु तज्ज्यायान् विवाहोपयमौ समौ ॥ तथा
परिणयोद्वाहोपयामाः पाणिपीडनं ॥ व्यवायो ग्राम्यधर्म्मश्च रतं निधुवनं वसः ॥
त्रिवर्गो धर्म्मकामार्थैश्चतुर्वर्गः समोक्षकैः ॥ सबलैस्तैश्चतुर्भद्रं जन्याः स्निग्धाः व २४
रस्य ये ॥ ॥इति ब्रह्मवर्गः॥ ॥मूर्द्धाभिषिक्तो राजन्यो बाहुजः क्षत्रियो वि
राट् ॥ राजा राट् पार्थिवक्ष्माभृन्नृपभूपमहीक्षितः ॥ राजा तु प्रणताशेषसामंतः स्याद

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

चीश्वरः।चक्रवर्त्ती सार्वभौमो नृपोन्यो मण्डलेश्वरः॥येनेष्टं राजसूयेन मण्डलस्येश्व
रश्च यः।शास्ति यश्चाज्ञया राज्ञः स सम्राडथ राजकं॥राजन्यकं च नृपतिक्षत्रियाणां गणे
क्रमात॥मंत्री धीसचिवोऽमात्योन्ये कर्म्मसचिवास्ततः॥महामात्राः प्रधानानि पुरोधास्तु
पुरोहितः।द्रष्टरि व्यवहाराणां प्राड्विवाकाक्षदर्शकौ॥प्रतीहारो द्वारपालद्वाःस्थद्वाःस्थि
तदर्शकाः।रक्षिवर्गस्त्वनीकस्थोऽध्यक्षाधिकृतौ समौ॥स्थायुकोऽधिकृतो ग्रामे

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

गोपोग्रामेषुभूरिषु।भौरिकःकनकाध्यक्षोरूप्याध्यक्षस्तुनैष्किकः॥अंतःपुरेत्व
धिकृतःस्यादंतर्वंशिकोजनः।सौविदल्लाःकंचुकिनःस्थापत्याःसौविदाश्चते॥षंढो
वर्षवरस्तुल्यौःसेवकार्थ्यनुजीविनः।विषयानंतरोराजाशत्रुर्मित्रमतःपरं॥उदासी २८
वयस्यानाम
नःपरतरःपार्ष्णिग्राहस्तुपृष्ठतः।रिपौवैरिसपत्नारिद्विषद्द्वेषणदुर्हृदः॥द्विड्विपक्षा
हिताभित्रदस्युशात्रवशत्रवः।अभि[illegible]निघातिपरारातिप्रत्यर्थिपरिपंथिनः॥वयस्यःस्नि

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ग्धः सवया अथमित्रं सखा सुहृत् ।सख्यं साप्तपदीनं स्यादनुरोधोऽनुवर्त्तनं ॥यथा
र्हवर्णः प्रणिधिरपसर्पश्चरः स्पशः ।चारश्च गूढपुरुषश्चाप्तप्रत्ययितस्त्रिषु ॥सांवत्स
रो ज्योतिषिको दैवज्ञगणकावपि ।स्युर्मौहूर्तिकमौहूर्त्तज्ञानिकार्त्तान्तिका अपि ॥तांत्रि
को ज्ञातसिद्धांतः शत्री गृहपतिः समौ ।लिपिकारोऽक्षरचणोऽक्षरचंचुश्च लेखके ॥लि
खिताक्षरसंस्थाने लिपिर्लिबिरुभे स्त्रियौ ।स्यात्संदेशहरो दूतो दूत्यं तद्भावकर्म्मणि ॥अ

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ध्वनीनो ध्वगो ध्वन्यः पांथः पथिक इत्यपि ॥ स्वाम्यमात्याः सुहृत्कोषो राष्ट्रदुर्गवला
नि च ॥ राज्यांगानि प्रकृतयः पौराणां श्रेणयो पि च ॥ संधिर्नाविग्रहो यानमासनं द्वै
धमाश्रयः ॥ षड्गुणाः शक्तयस्तिस्रः प्रभावोत्साहमंत्रजाः ॥ क्षयस्थानं च वृद्धिश्च २५
त्रिवर्गो नीतिवेदिनां ॥ स प्रतापः प्रभावश्च यत्तेजः कोषदण्डजं ॥ भेदो दण्डः साम दान
मित्युपायचतुष्टयं ॥ साहसं तु दमो दण्डः साम सांत्वमथो समौ ॥ भेदोपजापावुपधा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

चमध्यैर्जल्परीक्षणां॥पंचविंशब्धषड्क्षीणोयस्तृतीयाद्यगोचरः।विविक्तविजनछ
न्ननिःशलाकास्तथारहः॥रहश्चोपांशुचालिंगेरहस्यंतद्भवेत्रिषु।समौविस्रंभ
विश्वासौभ्रेषोभ्रंशोयथोचितात्॥अभ्रेषन्यायकल्पास्तुदेशरूपंसमंजसं।युक्त
मौपयिकंलभ्यंभजमानाभिनीतवत्॥न्याय्यंचत्रिषुषट्संप्रधारणातुसमर्थनं
।अपवादस्तुनिर्देशोनिदेशःशासनंचसः॥शिष्टिश्चाज्ञाचसंस्थातुमर्यादाधार

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

॥ स्थितिः। आगोऽपराधो मंतुश्च समे तूद्दानबंधने॥ द्विपाद्यं द्विगुणो दंडो भागधे
यः करो बलिः। घट्टादिदेयं शुल्कोऽस्त्री प्राभृतं तु प्रदेशनं॥ उपायनमुपग्राह्यमु
पहारस्तथोपदा॥ यौतकादि तु यद्देयं सुदायो हरणं च तत्॥ तत्कालस्तु तदात्वं स्या
दुत्तरः काल आयतिः॥ सांदृष्टिकं फलं सद्यः उदर्कः फलमुत्तरं॥ अदृष्टं वह्नितोया २८
दि दृष्टं स्वपरचक्रजं॥ महीभुजामहिभयं स्वपक्षप्रभवं भयं॥ प्रक्रिया त्वधिकारः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

स्याच्चामरंतुप्रकीर्णकं।नृपासनंयत्तद्भद्रासनंसिंहासनंचतत्॥हैमंछत्रंत्वातप
त्रंराज्ञस्तुनृपलक्ष्मतत्।भद्रकुंभःपूर्णकुंभोभृंगारःकनकालुका॥निवेशःशि
बिरंषंढेसज्जनंतूपरक्षणं।हस्त्यश्वरथपादातं[redacted]सेनांगंस्याच्चतुष्टयं॥दंतीदंता
वलोहस्तीद्विरदोनेकपोद्विप॥मतंगजोगजोनागःकुंजरोवारणःकरी॥इभस्तंबे
रमःपद्मीयूथनाथस्तुयूथपः॥मदोत्कटोमदकलःकलभःकरिशावकः॥प्रभि

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

न्नोगर्द्धितोमत्तःसमावुद्वांतनिर्म्मदौ॥हास्तीकंगजतावृंदेकरिणीधेनुकावशा॥ग
ण्डःकटोमदोदानंवमथुःकरशीकरः॥कुंभौतुपिंडौशिरसस्तयोर्म्मध्येविदुःपुमा
नाअवग्रहोललाटंस्यादीषिकात्वक्षिकूटकं॥अपांगदेशोनिर्य्याणंकर्णमूलंतुचू ४०
लिका।अधःकुंभस्यवाहित्थंप्रतिमानमधोस्ययत्॥आसनंस्कंधदेशःस्यात्पद्मकंवि
न्दुजालकं।पक्षभागःपार्श्वभागोदंतभागस्तुयोग्रतः॥द्वौपूर्वपश्चाज्जंघादिदेशौगा ३९

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

त्रावरैःक्रमात ॥ तेष्वेकैकस्यक्रमात्तानंबंधस्तंभेथशृंखले ॥ अंदुकोनिगडोस्त्रीस्याद
कुशोस्त्रीशृणिर्द्वयोः ॥ दूष्याकक्ष्यावरत्रास्यात्कल्पनासज्जनासमे ॥ प्रवेण्यास्तरणंव
र्णःपरिस्तोमःकुथोद्वयोः ॥ वीतंत्वसारंहस्त्यश्वंवारीतुगजबंधनी ॥ घोटकेपीतितु
रगतुरंगाश्वतुरंगमाः ॥ वाजिवाहार्वगंधर्वहयसैंधवसप्तयः ॥ आजानेयाःकुली
नाःस्युर्विनीताःसाधुवाहिनः ॥ वनायुजाःपारसीकाःकांबोजाबाह्लिकाहयाः ॥ ययु

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रश्वोश्वमेधीयोजवनस्तुजवाधिकः।पृष्ठ्यःस्थौरीश्वितःकर्कोरथ्योवोढारथस्य
यः॥बालःकिशोरोवाम्यश्वावडवावाडवंगणे।त्रिष्वाश्वीनंयदश्वेनदिनेनैकेनग
म्यते॥कश्यंतुमध्यमश्वानांहेषाह्रेषाचनिःस्वनः।निगालस्तुगलोद्देशोवन्देत्वश्वी
यमाश्ववत्॥आस्कंदितंधौरितकंरेचितंवल्गितंप्लुतं।गतयोमूःपंचधाराघोणा
तुप्रोथमस्त्रियां॥कविकातुखलीनोस्त्रीशफंक्लीबेखुरःपुमान्।पुछोस्त्रीलूम ४१

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

लूमलांगूलेबाल्हस्तश्चबाल[illegible]धिः॥त्रिषूपवृत्तलुठितौपरावृत्तेमुहुर्भु

वि॥यानंचक्रिणियुद्धार्थेशतांगःस्यंदनोरथः॥असौपुष्यरथश्चक्रयानंनसमरा

यपत्॥कर्णीरथःप्रवहणंडयनंचसमंत्रयं॥क्लीवेनःशकटोस्त्रीस्याद्गंत्रीकंवलिवा

ह्यकं॥शिविकायाप्ययानंस्याद्दोलाप्रेंखादिकास्त्रियां॥उभौतुद्वैपवैयाघ्रौद्वी

पिचर्मावृतेरथे॥पांडुकम्बलसंवीतःस्यंदनःपांडुकम्बली॥रथेकाम्बलवास्त्रा

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

Jagannath Bhattarai Collection, Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

धाः कंबलादिभिरावृते ॥ [redacted] ॥ त्रिषु द्वैपादयो रथ्या रथक
ट्या रथव्रजे ॥ धूः स्त्री क्लीबे यानमुखं स्याद्रथांगमपस्करः ॥ चक्रं रथांगं तस्यांते ने
मिः स्त्री स्यात्प्रधिः पुमान् ॥ पिण्डिका नाभिरक्षाग्रकीलके तु द्वयोरणिः ॥ रथगुप्ति ५२
र्वरूथो ना कूबरस्तु युगंधरः ॥ अनुकर्षो दार्वधःस्थं प्रासंगो ना युगाद्युगः ॥ सर्वं
स्याद्वाहनं यानं युग्यं पत्रं च धोरणं ॥ परंपरावाहनं यत्तद्वैनीतकमस्त्रियां ॥

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

आधोरणा हस्तिपका हस्त्यारोहा निषादिनः ॥ नियंता प्राजिता यंता सूतः क्षत्ता च
सारथिः ॥ सव्येष्ठदक्षिणस्थौ च संज्ञा रथकुटुंबिनः ॥ रथिनः स्यंदनारोहा अश्वारो
हास्तु सादिनः ॥ भटा योधाश्च योद्धारः सेनारक्षास्तु सैनिकाः ॥ सेनायां समवेता ये
सैन्यास्ते सैनिकाश्च ते ॥ वलिनो ये सहस्रेण साहस्रास्ते सहस्रिणः ॥ परिधिस्थः परि
चरः सेनानीर्वाहिनीपतिः ॥ कंचुको वारवाणोऽस्त्री यत्तु मध्ये सकंचुकाः ॥ बध्नंति तत्

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रसनमधिकांगोथशीर्षकं॥शीर्षण्यंचशिरस्त्रेथतनुत्रंवर्मदंशनं॥उरश्छदःकंक
टकोजगरःकवचोस्त्रियां॥आमुक्तःप्रतिमुक्तश्चपिनद्धश्चापिनद्धवत्॥सन्नद्धोवर्मि
तःसज्जोदंशितोव्यूढकंकटः॥त्रिष्वामुक्तादयोवर्मभृतांकावचिकंगणे॥पदातिपत्ति
पदगपादातिकपदाजयः॥पद्गश्चपदिकश्चाथपादातंपत्तिसंहतिः॥शस्त्राजीवेका ४२
ण्डस्पृष्टायुधीयायुधिकाःसमाः॥कृतहस्तःसुप्रयोगविशिखःकृतपुंखवत्॥

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अपराद्धपृषत्कोसौल्लक्षाद्यश्च्युतशायकः।धन्वीधनुष्मान्धानुष्कोनिषंग्यस्त्री
धनुर्द्धरः॥स्यात्काण्डवांस्तुकाण्डीरः शाक्तीकः शक्तिहेतिकः।याष्टीकपारश्वधि
कौयष्टिपरश्वधहेतिकौ॥नैस्त्रिंशिकोसिहेतिः स्यात्समौप्रासिककौंतिकौ॥चर्मीफल
कपाणिः स्यात्पताकीवैजयंतिकः॥अनुप्लवः सहायश्चानुचरोभिसरः समाः।पुरो
गाग्रेसरप्रष्ठाग्रतःसरपुरःसराः॥पुरोगमःपुरोगामीमंदगामीतुमंथरः।जंघा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

लोतिजवस्तुल्यौजंघाकरिकजांघिकौ।तरस्वीत्वरितोवेगीप्रजवीजवनोजवः
॥जय्योयःशक्यतेजेतुंजेयोजेतव्यमात्रके जैत्रस्तुजेतायोगछत्यलंविद्विषतःप्र
ति॥सोभ्यमित्रोभ्यमित्रीयोप्यभ्यमित्रीणइत्यपि॥ऊर्जस्वलःस्यादूर्जस्वीयऊर्जातिश
यान्वितः॥स्यादुरस्वानुरसिलोरथिकोरथिनोरथी।कामंगाम्यनुकामीनोह्यत्यंती
नस्तथाभृशं॥शूरोवीरश्चविक्रांतोजेताजिष्णुश्चजित्वरः॥सांयुगीनोरणेसाधुः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

शस्त्राजीवादयस्त्रिषु ॥ ध्वजिनी वाहिनी सेना पृतनानीकिनी चमूः । वरूधिनी वलं
सैन्यं चक्रं चानीकमस्त्रियां ॥ व्यूहस्तु वलविन्यासो भेदा दंडादयो युधि । प्रत्यासारो
व्यूहपार्ष्णिः सैन्यपृष्ठे प्रतिग्रहः ॥ एकेभैकरथा त्र्यश्वा पत्तिः पंचपदातिका । पत्त्यंगै
स्त्रिगुणैः सर्वैः क्रमादाख्या यथोत्तरं ॥ सेनामुखं गुल्मगणौ वाहिनी पृतना चमूः ।
अनीकिनी दशानीकिन्यक्षौहिण्यथ संपदि ॥ संपत्तिः श्रीश्च लक्ष्मीश्च विपत्त्यां विप

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

दापदौ। आयुधंतुप्रहरणंशस्त्रमस्त्रमथास्त्रियौ॥ धनुश्चापौधन्वशरासनकोद
ण्डकार्म्मुकः। इष्वासोप्यथकर्णस्यकालपृष्ठंसरासनं॥ कपिध्वजस्यगाण्डीवगांडि
श्री वौपुंनपुंसके। कोटिरस्याटनीगोधातलेज्याघातवारणे॥ लस्तकस्तुधनुर्म्मध्यंमौ
र्वीज्यासिंजिनीगुणः। स्यात्प्रत्यालीढमालीढमित्यादिस्थानपंचकं॥ लक्ष्यंलक्षंशर
व्यंचशराभ्यासउपासनं। पृषत्कबाणविशिखाअजिह्मगखगाशुगाः। कलम्बमा ४४
खगाशुगाः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

गखाशुगाः पत्रीरोपइषुर्द्वयोः।प्रक्ष्वेडनास्तुनाराचाःपक्षोवाजस्त्रिषूत्तरे॥निरस्तः
प्रहितेवाणेविषाक्तेदिग्धलिप्तकौ।तूणोपासंगतूणीरनिषंगाइषुधिर्द्वयोः॥तूण्यां
खड्गेतुनिस्त्रिंशचन्द्रहासासिरिष्टयः।कौक्षेयकोमण्डलाग्रःकरवालःकृपाणवत्॥
त्सरुःखड्गादिमुष्टौस्यान्मेखलातन्निबधनं।फलकोस्त्रीफलंचर्मसंग्राहोमुष्टिरस्य
यः॥द्रुघणोमुद्गरघणौस्यादीलीकरपालिका।भिंदिपालःसृगस्तुल्यौपरिघःप

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रिघातनः॥ द्वयोः कुठारः स्वधितिः परशुश्च परश्वधः। स्याच्छस्त्री चासिपुत्री च छु
रिकाचासिधेनुका॥ वा पुंसि शल्यं शंकुर्ना सर्वला तोमरोऽस्त्रियां। प्रासस्तु कुंतः को
णस्तु स्त्रियः पाल्यश्रिकोटयः॥ सर्वाभिसारः सर्वौघः सर्वसंनहनार्थकः॥ लोहाभि ४५
सारोऽस्त्रभृतां राज्ञां नीराजनाविधिः॥ यत्सेनयाभिगमनमरौ तदभिषेणनं॥ या
त्रा व्रज्याभिनिर्यानं प्रस्थानं गमनं गमः॥ स्यादासारः प्रश रणी प्रचक्रं चलिता

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

र्षकां। अहितान्प्रत्यभीतस्य रणे यानमभिक्रमः। वैतालिका बोधकराश्चाक्रिका
घांटिकार्थकाः। स्युर्मागधास्तु मगधा बंदिनस्तुतिपाठकाः। संशप्तकास्तु समया
त्संग्रामादनिवर्तिनः। रेणुर्द्वयोः स्त्रियां धूलिः पांशुर्ना न द्वयो रजः। चूर्णे क्षोदः स
मुत्पिंजपिंजलौ भृशमाकुले। पताका वैजयंती स्यात्केतनं ध्वजमस्त्रियां। सावी
राशंसनं युद्धभूमिर्याति भयप्रदा। अहंपूर्वमहंपूर्वमित्यहंपू र्विका स्त्रियां। आ

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

होपुरुषिकादर्प्पाद्यास्यात्संभावनात्मनि ।। अहमहमिकातुसास्यात्परस्परंयो
भवत्यहंकारः ।। द्रविणंतरःसहोबलशौर्य्याणिस्थामशुष्मंच ।। शक्तिःपराक्रमःप्रा
णोविक्रमस्त्वतिशक्तिता ।। वीरपाणंतुयत्पानंवृत्तेभाविनिवारणे ।। युद्धमायोधनंज
न्यंप्रधनंप्रविदारणं ।। मृधमास्कंदनंसंख्यंसमीकंसाम्परायिकं ।। अस्त्रियांसमरा ४६
नीकरणाःकलहविग्रहौ ।। संप्रहाराभिसंपातकलिसंस्फोटसंयुगाः ।। अभ्याम

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

र्द्दसमाघातसंग्रामाभ्यागमाहवाः ॥ समुदायः स्त्रियः संयत्समित्याजिसमिद्युधः ।
नियुद्धं बाहुयुद्धे स्यात्तुमुलं रणसंकुले । क्ष्वेडा तु सिंहनादः स्यात्करिणां घटना घ
टा ॥ क्रंदनं योधसंरावो बृंहितं करिगर्जितं ॥ विस्फारो धनुषः स्वानः पटहाडम्बरौ
समौ । प्रसभं तु बलात्कारो हठोथ स्खलितं छलं ॥ अजन्यं क्लीवमुत्पात उपसर्गः स ४
मं त्रयं । मूर्छा तु कश्मलं मोहोप्यवमर्द्दस्तु पीडनं ॥ अभ्यवस्कंदनं त्वभ्यासादनं वि

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

जयोजन्यः । वैरशुद्धिः प्रतीकारो वैरनिर्यातनं च सा ॥ प्रद्रावोद्द्रावसंद्रावसंदावा वि
द्रवो द्रवः । अपक्रमोपयानं च रणो भंगः पराजयः ॥ पराजितपराभूतौ त्रिषु नष्ट
तिरोहितौ । प्रमापणं निवर्हणं निकारणं विशारणं ॥ प्रवासनं परासनं निसूदनं नि ५६
हिंसनं । निर्वासनं संज्ञपनं निर्ग्रन्थनमपासनं ॥ निस्तर्हणं निहननं क्षणनं परि
वर्ज्जनं । निर्वापणं विशसनं मारणं प्रतिघातनं ॥ उद्वासनप्रमथनक्रथनोज्जा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

सनानि च । आलंभपिंजविशरघातोन्माथवधावपि ॥ स्यात्पंचता कालधर्मो दि
ष्टांतः प्रलयोत्ययः । अंतो नाशो द्वयोर्मृत्युर्मरणं निधनोस्त्रियां ॥ परासुःप्रा
प्तपंचत्वपरेतप्रेतसंस्थिताः । मृतप्रमीतौ त्रिष्वेते चिता चित्या चितिः स्त्रियां ॥
कबंधोस्त्री क्रियायुक्तमपमूर्धकलेवरं । श्मशानं स्यात्पितृवनं कुणपः शवमस्त्रि
यां ॥ प्रग्रहोपग्रहौ वंद्यां कारा स्याद्बंधनालये । पुंसि भूम्न्यसवः प्राणाश्चैवं जीवो

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

सुधारसं॥ आयुर्जीवितकालो ना जीवातुर्जीवितौषधं॥ इति क्षत्रियवर्गः
ऊरव्या ऊरुजा अर्या वैश्या भूमिस्पृशो विशः। आजीवो जीविका वार्ता वृत्तिर्वर्त्तनजी
४८ वने॥ स्त्रियां कृषिः पाशुपाल्यं वाणिज्यं चेति वृत्तयः। सेवा श्ववृत्तिरनृतं कृषिरुंछ
शिलं त्वृतं॥ द्वे याचितायाचितयोर्यथासंख्यं मृतामृते। सत्यानृतं वणिग्भावः स्या
दृणं पर्युदंचनं॥ उद्धारोऽर्थप्रयोगस्तु कुशीदं वृद्धिजीविका। याञ्चयाप्तं याचितकं ४८

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

निमयादापनिस्यकं ।।उत्तमर्णाजमर्णौ द्वौ प्रयोक्तृमाहुकौ नमात्र ।कुशीदिनोवार्द्धु
षिकोवृध्याजीवस्तुवार्द्धुषिः ।।दोषजीवः कर्षकश्चकृषिकश्चकपीबलः ।।दोस्त्रं वृ
फेयशान्तेयं ब्रीहिशान्तु ड़वौ चित ।।यव्यं अवकं यष्टिक्यं षनादिनवनं स्तितरां ति
ल्यतैल्लीनवन्माषोनाणु नंगाढिकरु पता ।।मौद्गीनं कौदवीणादि शेषश्चान्योद्भव दं
मं वीजाकृतं तत्पलकृष्टेसी त्यं कषं अफल्यवत ।।त्रिगुणाकृतं तत्तीयाकृतं त्रिहल्यं
१ शाकक्षेत्रादिके शाकशाकटं शाकशाकिनम् ।।श्लो १२।।१२४।।

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

त्रिसीत्यमपितस्मिन् ।द्विगुणाकृतेतुसर्वंपूर्वंसंवाकृतमपीह ॥द्रोणाढकादिवापादौ
द्रौणिकाढकिकादयः ।खारीवापस्तुखारीकउत्तमर्णादयस्त्रिषु ॥पुंनपुंसकयोर्वप्रः
केदारःक्षेत्रमस्यतु ।कैदारकंस्यात्कैदार्यंक्षैत्रंकैदारिकंगणे ॥लोष्टानिलेष्टवःपुंसि
कोटिशोलोष्टभेदनः ।प्राजनंतोदनंतोत्रंखनित्रमवदारणे ॥दात्रंलवित्रमाबंधो ४९
योत्रंयोक्त्रमथोफलं ।निरीशंकुटकंफालःकृषिकोलांगलंहलं ॥गोदारणंचसीर

मूलयानाम

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

सीतानाम लाङ्गलेन कृतारेखा

स्वशम्यास्त्रीयुगकीलकः ईशालांगलदण्डः स्यात्सीतालांगलपद्धतिः ॥ पुंसिमेधिः
खले दारु न्यस्तं यत्पशुबंधने ॥ आशुर्व्रीहिः पाटलः स्यात्सितशूकयवौ समौ ॥ तोक्म
स्तु तत्र हरिते कलायस्तु सतीनकः ॥ हरेणुखण्डिकौ चास्मिन् कोरदूषस्तु कोद्रवः ॥
मंगल्यको मसूरोथ मकुष्टकमयुष्टकौ ॥ वनमुद्गे सर्षपे तु द्वौ तंतुभकदम्बकौ ॥
सिद्धार्थस्त्वेष धवलो गोधूमः सुमनः समौ ॥ स्याद्यावकस्तु कुल्माषश्चणको ह

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रिमंथजः ॥ द्वौ तिलो तिलपेजश्च तिलपिंजश्च निष्फले । क्षवः क्षुधाभिजननो राजि
काकृष्णिकासुरी ॥ स्त्रियौ कंगुप्रियंगू द्वे अतसी स्यादुमा क्षुमा । मातुलानी तु भंगा
यां व्रीहिभेदस्त्वणुः पुमान् ॥ किंशारुः शस्यशूकं स्यात्कणिशं शस्यमंजरी । धा
न्यं व्रीहिः स्तंबकरिः स्तंबो गुत्सस्तृणादिनः ॥ नाडी नालस्य काण्डोस्य पलालोस्त्री ५०
स निष्फलः । कडंगरो बुसं क्लीबे धान्यत्वचि तुषः पुमान् ॥ शूकोस्त्री श्लक्ष्णती

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

दनागेशमी शम्बा त्रिषूत्तरे । ऋद्धमावसितं धान्यं पूतं तु बहुलीकृतं ।। माषादयः
समीधान्ये शूकधान्ये यवादयः । शालयः कलमाद्याश्च षष्टिकाद्याश्च पुंस्यमी
। तृणधान्यानि नीवाराः स्त्री गवेधुर्गवेधुका । अयोग्रं मुशलोऽस्त्री स्यादुदूखल
लमुलूखलं ।। प्रस्फोटनं शूर्पमस्त्री चालनी तितउः पुमान् । स्यूतप्रसेवौ कण्डो
लपिटौ कटकिलिंजकौ ।। समानौ रसवत्यां तु पाकस्थानमहानसे । पौरोगवस्तद

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ध्यक्षोसूपकारास्तु बल्लवाः। आरालिकास्त्वांधसिकाः सूदा औदनिका गुणाः॥ आ
पूपिकः कांदविको भक्ष्यकार इमे त्रिषु। अश्मंतमुद्धानमधिश्रयणी चुल्लिरंतिका
॥ अंगारधानिकांगारशकट्यपि हसंत्यपि। हसन्यप्यथ न स्त्री स्यादंगारोलातमु
ल्मुकं॥ क्लीबे म्बरीषं भ्राष्ट्रो नाकंदुर्वा स्वेदनी स्त्रियां॥ अलिंजरः स्यान्मणिकं कर्क
र्यालुर्गलंतिका। पिठरः स्थाल्युखा कुण्डं कलशस्तु त्रिषु द्वयोः॥ घटः कुटनि ५१

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

पा
वीवल्लीसरावोवर्द्धमानकः। ऋजीषंपिष्टपचनंकंसोऽस्त्रीपानभाजनं॥ कुतूःकृ
तेस्नेहपात्रंसैवाल्पाकुतुपःपुमान्। सर्वमावपनंभाण्डंपात्रामत्रंचभाजनं॥ दर्विः
कंबिःखजाकाचस्यात्तर्द्दूर्दारुहस्तकः। अस्त्रीशाकंहरितकंशिग्रुरस्यतुनाडिका॥
कडम्बश्चकलंबश्चवेसवारउपस्करः। तिंतिडीकंचचुक्रंचवृक्षाम्लमथवेल्लजं॥ म
रिचंकोलकंकृष्णमूषणंधर्मपत्तनं। जीरकोजरणोजाजीकणाकृष्णेतुजीरके॥

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ऌपत्नीकारवीपृथ्वीपृथुःकालोपकुंचिका॥आर्द्रकंशृंगवेरंस्यादथछत्रावि
तुन्नकं॥कुस्तुंबुरुचधन्याकमथशुंठीमहौषधं।स्त्रीनपुंसकयोर्विश्वंनागरंवि
श्वभेषजं॥आरनालकसौवीरकुल्माषाभिषुतानिच।अवंतिसोमधान्याम्लकुंज
लानिचकांजिकं॥सहस्रवेधिजतुकंवाह्लीकंहिंगुरामठं।तत्पत्रीकारवीपृथ्वीवा
ष्पीकाकवरीपृथुः॥निशाख्याकांचनीपीताहरिद्रावरवर्णिनी।सामुद्रंयत्तुलवण

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

मक्षीवं वशिरं च तत् ॥ सैंधवोस्त्री शीतशिवं माणिमंथं च सिंधुजे ॥ रौमकं वसुकं

पाक्यं विडं च कृतके द्वयं ॥ सौवर्च्चलेऽक्ष रुचके तिलकं तत्र मेचके ॥ मत्स्यंडी फाणि

तं खण्डविकारे शर्क्करा सिता ॥ कूर्च्चिका क्षीरविकृतिः स्याद्रसाला तु मार्ज्जिता ॥

स्यात्तेमनं तु निष्ठानं त्रिलिंगा वासितावधेः ॥ शूलाकृतं भटित्रं च शूल्यमुख्यं तु

पैठरं ॥ प्रणीतमुपसंपन्नं प्रयस्तं स्यात्सुसंस्कृतं ॥ स्यात्पिच्छिलं तु विजिलं संमृष्

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

६२ शोषितं समे ॥ चिक्कणं मसृणं स्निग्धं तुल्ये भाविंतवासिते। आपक्वं पौलिरभ्यूषो
लाजाः पुंभूम्नि चाक्षताः ॥ पृथुकः स्याच्चिपिटको धाना भृष्टयवे स्त्रियः। पूपोऽपूपः पि
ष्टकः स्यात्करंभो दधिशक्तवः ॥ भिस्सा स्त्री भक्तमंधोऽन्नमोदनोऽस्त्री स दीदिविः ॥ भि
स्सिट्टा दग्धिका सर्व्वरसाग्रेमण्डमस्त्रियां ॥ मासराचामनिःस्रावा मण्डे भक्तसमुद्
भवे यवागूरुष्णिका श्राणा विलेपी तरला च सा ॥ गव्यं त्रिषु गवां सर्वं गोविड्गोमयमस्त्रिय ५२
...जनेनैलं कृसरस्तु तिलौदनः ॥ क्षेप

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

तद्विशुष्कं करीषोस्त्री दुग्धं क्षीरं पयः समं ।पयस्यमाज्यदध्यादिद्रप्स्यं दधिघ
नेतरत ।घृतमाज्यं हविः सर्पिः नवनीतं नवोद्धृतं ।तत्तु हैयंगवीनं यत्ह्योगोदोहो
द्भवं घृतं ।दण्डाहतं कालशेयमरिष्टमपि गोरसः ।तक्रं ह्युदश्विन्मथितं पादाम्ब्वर्द्धा
म्बुनिर्ज्जलं ।मण्डं दधिभवं मस्तु पेयूषोभिनवं पयः ॥ अशनाया बुभुक्षा क्षुद्ग्रा
सस्तु कवलार्थकः ।सपीतिः स्त्री तुल्यपानं सग्धिः स्त्री सहभोजनं ।उदन्यातु पिपा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

सातृट्तर्षो जग्धिस्तुभोजनं। जेमनं लेप आहारो निघसो न्याद इत्यपि॥ सौहित्यं
तर्पणं तृप्तिः फेला भुक्तसमुज्झितं। कामं प्रकामं पर्याप्तं निकामेष्टं यथेप्सितं॥ गो
पे गोपालगोसंख्यगोधुगाभीरवल्लवाः। गोमहिष्यादिकं पादवंधनं द्वौ गवी
श्वरे॥ गोमान्गोमी गोकुलं तु गोधनं स्याद्गवां व्रजे। त्रिष्वाशितंगवीनं तद्गावो
यत्राशिता पुरा॥ उक्षा भद्रो बलीवर्द्द ऋषभो वृष[illegible] वृषः। अनड्वान्सौरभेयो गौ ५४

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

नैपालीकुनटीगोलायवक्षारोयवाग्रजः।पाक्योऽथसर्जिकाक्षारःकापोतःसुखव
र्चकः॥सौवर्चलंस्याद्रुचकंत्वक्क्षीरीवंशरोचना॥शिग्रुजंश्वेतमरिचंमोरटंमूल
मैक्षवं॥ग्रंथिकंपिप्पलीमूलंचटिकाशिरइत्यपि॥गोलोमीभूतकेशोनापत्रांगंर
क्तचंदनं।त्रिकटुत्र्यूषणंव्योषंत्रिफलातुफलत्रिकं॥ ॥इतिवैश्यवर्गः॥
शूद्राश्चावरवर्णाश्चवृषलाश्चजघन्यजाः।आचंडालात्तुसंकीर्णाअम्बष्ठक

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रणादयः॥ शूद्राविशोस्तु करणोम्बष्ठो वैश्याद्विजन्मनोः॥ शूद्राक्षत्रिययोरुग्रो
मागधः क्षत्रियाविशोः॥ माहिष्योऽर्याक्षत्रिययोः क्षत्तार्याशूद्रयोः सुतः॥ ब्राह्म
श्री ण्यां क्षत्रियात्सूतस्तस्यां वैदेहको विशः॥ रथकारस्तु माहिष्यात्करण्यां यस्तु संभ
वः॥ स्याच्चाण्डालस्तु जनितो ब्राह्मण्यां वृषलेन यः॥ कारुः शिल्पी संहतैस्तैर्द्वयोः ६०
५१ श्रेणिः सजातिभिः॥ कुलिकः स्यात्कुलश्रेष्ठी मालाकारस्तु मालिकः॥ कुंभकारः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रुक्ष्णांसंहतिरौक्षकं ।गव्यागोत्रागवांवत्सधेन्वोर्वात्सकधैनुकं ।वृषोमहान्महोक्षः

स्याद्वृद्धोक्षस्तुजरद्गवः ॥उत्पन्नउक्षाजातोक्षोदम्यवत्सतरौसमौ ।आर्षभ्यःषण्ड

तायोग्यःषण्डोगोपतिरिट्चरः ॥स्कंधा[redacted]देशे[redacted]वहःसास्नातुगलकंबलः ।स्यान्नस्ति

तस्तुनस्योतःप्रष्ठवाट्युगपार्श्वगः ॥युगादीनांतुवोढारो[redacted]युग्यप्रासंगशाकटाः

खनतितेनतद्वोढास्येदंहालिकशैरिकौ ॥धूर्वहेधुर्यधौरेयधुरीणाःसधुरं

×सद्योजातस्तुतर्णकः ६१ शकृत्करिस्तुवत्सःस्या४

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

धराः॥ उभावेकधुरीणैकधुरावेकधुरावहे॥ सतुसर्वधुरीणःस्याद्योवैसर्वधु
रावहः॥ माहेयीसौरभेयीगौरुस्रामाताचशृंगिणी॥ अर्जुन्यघ्न्यारोहिणीस्यादु
श्री त्तमागोषुनैचिकी॥ वर्णादिभेदात्संज्ञाःस्युःशबलीधवलादयः॥ द्विहायनीद्विव
र्षागौरेकाब्दात्वेकहायनी॥ वशावंध्यावतोकातुस्रवद्गर्भाथसंधिनी॥ आक्रांता ५५
वृषभेणाथवेहद्गर्भोपघातिनी॥ काल्योपसर्याप्रजनेप्रष्टौही बालगर्भिणी॥ स्या
× चतुरब्दाचतुर्हायण्येवंत्र्यब्दात्रिहायणी॥ २

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

दचण्डीतुसुकराबहुसूतिःपरेष्टुका।चिरसूतावष्कयनीधेनुःस्यान्नवसूति
का॥सुव्रतासुखसंदोह्यापीनोघ्नीपीवरस्तनी।द्रोणक्षीराद्रोणदुग्धाधेनुष्यावंधके
स्थिता॥समांसमीनायासैवप्रतिवर्षंप्रसूयते।ऊधस्तुक्लीबमापीनंसमौशिवककी
लकौ॥नपुंसिदामसंदानंपशुरज्जुस्तुदामनी।वैशाखमंथमंथानमंथानोमंथदण्ड
के॥कुठरोदण्डविष्कंभोमंथनीगर्गरीसमे।ऊष्ट्रेक्रमेलकमयमहांगाःकरभः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

शिशुः ॥ करभाः स्युः स्रंखलकादारवैपादबंधनैः । अजाछागीस्तुभच्छागवस्तछग
लका अजः । मेढ्रोरभ्रोरणोर्णायुमेषवृष्णयएडकाः । उष्ट्रोरभ्राजवृंदेस्यादौष्ट्र
कौरभ्रकाजकं । चक्रीवंतस्तुवालेयारासभोगार्द्दभाखराः ॥ वैदेहकः सार्थवाहोनैग
मोवाणिजोवणिक् । पण्याजीवोह्यापणिकक्रयविक्रयिकश्चसः ॥ विक्रेतास्याद्विक्रयि ५६
रा लि कः क्रायकः क्रयिकः समौ ॥ वाणिज्यंतुवणिज्यास्यान्मूल्यंवस्नोप्यवक्रयः । नीवीप

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रिपणं मूलधनं लाभोधिकं फलं ॥ प्रतिदानं परीवर्त्तो नैमेयनिमयावपि ।पु
मानुपनिधिर्न्यासः प्रतिदानं तदर्प्पणं ॥ क्रयेप्रसारितं क्रय्यं क्रेयं क्रेतव्यमात्रके ।
विक्रेयं पणितव्यं च पण्यं क्रय्यादयस्त्रिषु ॥ क्लीबे सत्यापनं सत्यंकारः सत्याकृतिः=
स्त्रियां ॥ विपणो विक्रयः संख्या संख्येये ह्यादश त्रिषु ॥ विंशत्याद्याः सदैकत्वे सर्वाः सं
ख्येयसंख्ययोः ॥ संख्यार्थे द्विबहुत्वे स्तस्तासु चानवतेः स्त्रियः ॥ पङ्क्तेः शतसहस्रादि

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

क्रमाद्दशगुणोत्तरं ।यौतवंद्रुवयं प्राय्यमितिमानार्थकं त्रयं॥मानंतुलांगुलिप्र

स्थैर्गुंजाःपंचाद्यमाषकः।तेषोडशाक्षःकर्षोस्त्रीपलंकर्षचतुष्टयं॥सुवर्णवि-

श्री बिस्तौहेम्नोक्षेकुरुविस्तस्तुतत्पले।तुलास्त्रियांपलशतंभारःस्याद्विंशतिस्तुलाः॥

आचितंदशभारास्युःशाकटोभारआचितः।कर्षापणःकार्षिकःस्यात्कार्षिकेता ५७

म्रिकेपणः॥अस्त्रियामाढकद्रोणौखारीवाहोनिकुंचकः।कुडवःप्रस्थइत्याद्याः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

परिमाणार्थकाः पृथक्॥ पादस्तुरीयो भागः स्यादंशभागौ तु वण्टकः। द्रव्यं वित्तं
स्वापतेयं रिक्थमृक्थं धनं वसु॥ हिरण्यं द्रविणं द्युम्नमर्थरैविभवा अपि। स्यात्को
शश्च हिरण्यं च हेमरूप्ये कृताकृते॥ ताभ्यां यदन्यत्तत्कुप्यं रूप्यं तद्द्वयमाहतं। गारु
त्मतं मरकतमश्मगर्भो हरिन्मणिः॥ शोणरत्नं लोहितकं पद्मरागोऽथ मौक्तिकं। मु
क्ताथ विद्रुमः पुंसि प्रवालं पुंनपुंसकं॥ रत्नं मणिर्द्वयोरश्मजातौ मुक्तादिकेऽपि च। स्व

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

र्णं सुवर्णं कनकं हिरण्यं हेमहाटकं ॥ तपनीयं शातकुंभं गांगेयं भर्म्मकर्बुरं ॥ चा
मीकरं जातरूपं महारजतकांचनं ॥ रुक्मं कार्त्तस्वरं जाम्बूनदमष्टापदोस्त्रियां ॥ अ
श्री. लंकारसुवर्णं यच्छृंगीकनकमित्यदः ॥ दुर्वर्णं रजतं रूप्यं खर्ज्जूरं श्वेतमित्यपि ॥ री
तिःस्त्रियामारकूटो नस्त्रियामथ ताम्रकं ॥ शुल्वं म्लेच्छमुखं द्व्यष्टवरिष्टोदुम्बरा- ५८
णि च ॥ लोहो स्त्री शस्त्रकं तीक्ष्णं पिण्डं कालायसायसी ॥ अश्मसारो थ मंडूरं सिंहाण

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

मपितन्मलं। सर्वंचतैजसंलोहंविकारस्त्वयसःकुशी॥ क्षारःकाचोथचपलोरसःसू
तश्चपारदे। गवलंमाहिषंशृंगमभ्रकंगिरिजामलं॥ स्रोतोंजनंतुसौवीरंकापोतांज
नयामुने। तुत्थांजनंशिखिग्रीवंवितुन्नकंमयूरकं॥ कर्परीदार्विकाक्वाथोद्भवंतुत्थं
रसांजनं। रसगर्भंतार्क्ष्यशैलंगंधाश्मनितुगंधकः॥ सौगंधिकश्चचक्षुष्याकुला
ल्यौतुकुलत्थिका। रीतिपुष्पंपुष्पकेतुपौष्पकंकुसुमांजनं॥ पिंजरंपीतनंतालमा

Jagannath Bhattarai Collection, Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

लंचहरितालके।गैरेयमर्थ्यंगिरिजमश्मजंचशिलाजतु॥बोलगंधरसप्राणपि
ण्डगोरसशशाःसमाः।डिंडीरोब्धिकफःफेनःसिंदूरंनागसंभवं॥नागसीसकयो
श्री गेष्टवप्राणित्रपुपिच्चटं।रंगवंगेअथपिचुस्तूलोथकमलोत्तरं॥स्यात्कुसुंभंव
ह्निशिखंमहारजनमित्यपि।मेषकंबलऊर्णायुःशशोर्णंशशलोमनि॥मधु
क्षौद्रंमाक्षिकादिमधूच्छिष्टंतुसिक्थकं।मनःशिलालकुनटीमनोज्ञानागजिह्विका॥

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कुलालःस्यात्पलगंडस्तुलेपकः।तंतुवायःकुविन्दःस्यात्तुन्नवायस्तुसौचिकः॥
रंगाजीवश्चित्रकरःशस्त्रमार्जोऽसिधावकः।पादूकृच्चर्मकारःस्याद्व्योकारोलोहका
रकः॥नाडिंधमःस्वर्णकारःकलादोरुक्मकारके।स्याच्छांखिकःकाम्बविकःसौ=
ल्विकस्ताम्रकुट्टकः॥तक्षातुवर्द्धकिस्त्वष्टारथकारस्तुकाष्ठतट्।ग्रामाधीनोग्रा
मतक्षःकौटतक्षोऽनधीनकः॥क्षुरिमुण्डिदिवाकीर्तिनापितांतावसायिनः।निर्णे

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

जकः स्याद्रजकः सौंडिको मंडहारकः॥ जाबालः स्यादजाजीवो देवाजीवस्तु देवलः

स्यान्माया शांबरी मायाकारस्तु प्रतिहारकः॥ शैलालिनस्तु शैलूषा जाया

श्री जीवाः कृशाश्विनः। भरता इत्यपि नटाश्चारणास्तु कुशीलवाः॥ मार्दंगिका मौ

रजिकाः पाणिवादास्तु पाणिघाः। वेणुध्मास्तु वैणविका वीणावादास्तु वैणि

१०२ काः॥ जीवांतकः शाकुनिकौ द्वौ वागुरिकजालिकौ। वैतंसिकः कौटिकश्च मां ६१

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

सिकस्त्रसमं त्रयं ॥ भृतको भृतिभुक्कर्मकरो वैतनिकोपि सः ॥ वार्त्तावहो वैव
धिको भारवाहस्तु भारिकः ॥ विवर्णः पामरो नीचः प्राकृतश्च पृथ
ग्जनः ॥ निहीनोपसदो जाल्मः क्षुल्लकश्चेतरश्च सः ॥ भृत्ये दासेर दासेय दा
स गोप्यक चेटकाः ॥ नियोज्य किंकर प्रैष्य भुजिष्य परिचारकाः ॥ पराचित परिस्कं
द परजात परैधिताः ॥ मन्दस्तुंदपरिमृजः आलस्यः शीतकोऽलसोऽनुष्णः ॥ द

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

क्षेतुचतुरपेशलपटवः सूत्थानउष्णश्च। चण्डालप्लवमातंगदिवाकीर्तिज

नंगमाः। निषादश्वपचावंतेवासिचांडालपुक्कशाः॥ भेदाः किरातशबरपुलि

श्री. न्दाम्लेच्छजातयः॥ व्याधोमृगवधाजीवोमृगयुर्लुब्धकोपिसः। कौलेयकःसार

मेयः कुक्कुरोमृगदंशकः॥ शुनकोभषकःश्वास्यादलर्कस्तुसयोगितः। श्वावि

१०३ श्वकद्रुर्मृगयाकुशलःसरमाशुनी॥ विड्वराहःशूकरोग्राम्योवर्करस्तरुणःपशुः ६२

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

१५

स्तवः स्तोत्रं नुतिः स्तुतिः ॥ आम्रेडितं द्विस्त्रिरु
स्त्रियां विकारो यः शोकभीत्यादिभिर्ध्वनेः ॥
वादवत् ॥ उपक्रोशो जुगुप्सा च कुत्सा नि
स्याद्भर्त्सनं त्वपकारगीः ॥ यः सनिन्द उ
तत्र त्वाक्षारणा यः स्यादाक्रोशो मैथु
प्रलापोऽनर्थकं वचः ॥ अनुलापो मुहु
पो विरोधोक्तिः संलापो भाषणं मिथ
निह्नवः ॥ संदेशवाग्वाचिकं स्याद्वाग्भे

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कौतुकल
लंगमाः।
श्री. न्कामले
मयः कुक्त
१०२ स्थकद्रुमर्म

विद्याधिशास्त्रयोः॥ प्राख्यायिकोपल दिवाकीर्तिज
स्यनाकथ्या प्रवह्लिका प्रहेलिका॥ स्मृ
हेः॥ समस्यातु समासार्थी किंवदंति आतशबरपुलि
हृतस्यादथोद्धृयः॥ आख्याद्दं प्र... धानं लेपकः सार
स्रणाह्वानं संहूतिर्वहुभिः कृतो॥ विवादे
रवसः॥ उपोद्धात उदाहारः शपनं शपथः ... तः॥ आवि
प्रतिवाक्योत्तरे समे॥ मिथ्याभियोगोभ्यार
नीं॥ प्रमिशापः प्रणादस्तुशब्दस्यादनुराग...शाः पद्मः ६२

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अ [illegible]निष्ठांनपुंसकशेष [illegible] पात्रीपुटीवाटी [illegible] कुवलयादिष्वे [illegible] लिङ्गशेष
[illegible]ग्रहः परलिंगस्त्वप्रधाने द्वंद्वतत्पुरुषेऽपि तत् ४२ अर्थान्ताः प्रा[illegible]प्तापन्नालं
पू[illegible]र्वगाः [illegible]तद्धितार्थोद्विगुः संख्यासर्वनामतदन्तकाः ४३ बहुव्रीहिरदिङ्ना
म्नामुन्नेयं तदुदाहृतं गुणद्रव्यक्रियायोगोपाधिभिः परगामिनः ४४ कृतःक
र्तर्यसंज्ञायां कृत्याः [illegible]कर्मणि अणाद्यन्तास्तेनरक्ताद्यर्थेनानार्थभेदकाः
४५ षट्संज्ञकास्त्रि[illegible] [illegible] तिङव्ययं परं विरोधे शेषं तु ज्ञेयं शिष्टप्र
योगतः ४६ इति लिङ्गादिसंग्रहवर्गः इत्यमरसिंहकृतौ नामलिङ्गानुशा २०
सने सामान्यकाण्डस्तृतीयः साङ्ग एव समर्थितः ४७
[illegible]

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

विद्याधर्यास्त्रियाः ॥ प्रारब्धायिकौ प... दिवाकीर्तिज

देतुवस्त... स्यनाकथा प्रवह्लिका प्रहेलिका ॥ स्मृ...

हे ॥ समस्या तु समासार्थो किंवदन्ति ... रातशबरपुलि

लंगमाः । ... हृतस्याद्दथाह्वयः ॥ आख्याह्वे ... धा...

श्री न्कामले ... रणाह्वानं संहूतिर्बहुभिः कृता ॥ विवादे... लेपकः सार

मेयः ... खम् ॥ उपोद्घात उदाहारः शपनं शपथः ... तः ॥ स्त्रावि

१०२ प्रतिवाक्योत्तरे समे ॥ मिथ्याभियोगोभ्यार... ६२

स्वकद्रुर्म... नी ॥ प्रभिशापः प्रणादस्तु शब्दः स्यादनुरागजः ... णाः पशुः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

अ.को ॥ लिङ्गौ नपुंसके शेषं ... पात्रीकुटीवाटी ... केवलया इमे ... लिङ्गाद्येव
३४ ॥ गयह: परलिङ्गस्तु प्रधाने द्वन्द्वतत्पुरुषौ न ॥ ४२ ॥ अर्थान्ता: प्रा ... नेप्रा प्राप्त आप
व: ... पगा: ... द्विनार्यौ ... गु: ... सर्वेना भेदेन का: ॥ ४३ ॥ वक्ष्ये लिङ्गादिदिङ्मा
त्र ... त्रैपंत ... ग्राम्य ... वाक्यावगे ... विभि: परगामिन: ॥ ४४ ॥ कृतक
श्री ॥ र्यसंबा ... कर्मणि ... अगाद्यन्ता ... नरका ... थार्थं ... नार्थभेदका: ॥
॥ षट्संख्याकाः ... स ... हि ... पथं परविरोधे शेषं ... लिङ्ग ... पु राम
योगत: ॥ ४६ ॥ ... संग्रहवर्ग: ॥ इत्यमरसिंहकृतौ नामलिङ्गानुशास २०
सने ... सामान्यकाण्डस्तृतीय: साङ्ग एव समर्थित: ॥ ४७ ॥
... ०लि ... पद ... के ... न्द ...

शतमानमंशवलादयतोइं २४ CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi सपाराद्वारयुगधरं यूषपत्रग्रीव

पात्रीवियूषंवमसान्वेकृसौ २५ अर्धर्चादौ घृतादीनां पुंस्त्वाद्यं वैदिकं ध्रुवं तन्नो

नामिहलोके पितत्वैरल्पसुशेषवत् २६ इति पुंनपुंसकसंग्रहवर्गः स्त्रीपुंसयो

रपत्यांताद्विचतुःषट्पदोरगाः जातिभेदाः पुमाख्याश्च स्त्रीयोगैः सहमल्लकः २७

ऊर्मिर्वराटकः स्वातिर्वर्णकोऽझटलिर्मनुः मूषा सृपाटीकर्कन्धूर्यष्टिः शाटीकटीकु

टी २८ इति स्त्रीपुंसयोसंग्रहवर्गः स्त्रीनपुंसकयोर्भावक्रिययोः ष्यञ् क्वचिच्च वु

ञ् औचित्यमौचिती मैत्री मैत्र्यं वुञ् प्राग्वदाहृतः २९ षष्ठ्यन्तप्राक्पदाः सेनाच्छाया

शालासुरानिशा स्याद्वा नृसेनं श्वनिशं गोशालमितरे च यथादिक ४० आवन्तोत्त

रपदोद्विगुश्चापुंसि नश्च लुप् त्रितक्षं त्रिखट्वं त्रितक्षी च त्रितक्षापि ४१

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अ·न· पथः संख्याक्षयान्मरः बध्याश्वत्रासा वहनं चोद्विक्तायं संक्तौसभा २६ आलार्थीप
३३ परा राजामनुष्यार्था द्राजकान्दसीसभेन्द्रपसभरक्षः सभामिमादिशः २७ उपश्लोप
क्रमात्स्थ्वत्तसादित्वप्रकाशने कोपलकोपक्रमादिकं थोशीनरनामसु २८ भावन
ाकविज्ञोन्येसमग्रहे भावकर्मणोः अर्दनप्रत्ययाः पुरापसुदिनान्यात्वहःपरः २९
क्रिया भयानां भेदकाव्येकत्वे पुस्त्वनाटके वोचपिद्धृरूहस्तशान्तिरीटं नर्मशोनं
३० राजसूयवाजपेयगद्यपद्यं ह्ययोकवे माषिकाभाष्यासिंहृत्वीरचीवरपिञ्जरे
३१ लोकायतं हरिनालंविदलस्थालवाह्लिकं इति नपुंसकसंग्रहः पुन्नपुंसकयोः शाम:
शेषार्धचपिराष्याककंटकाः ३२ मोदकस्तण्डकष्ठकः शाटकः कर्पटोऽर्बुदः पातकी ३३
योगवरकतमालामलकानडः ३२ कुष्ठमुण्डशीधुबस्तक्ष्वेडितं क्षेममक्षादिमं सगम्य

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

खटाः ॥ १७ ॥ कोहारघट्टहट्टाश्च पिंडगोडपिचंडवत् गड्डुः करंडोल्लयुडोवरंडश्चाकिरी
कुराः ॥ १८ ॥ इति सामन्तहरिनोरो मंथाज्ञीथवुडुदाः ॥ कासमर्दोर्बुदः कंदः फेनात्
पौसयूपको ॥ १९ ॥ आतपः क्षत्रियेनाभिः कुराःपक्ष्मरकेदराः ॥ पूरक्षुरप्रचक्राश्च गो
लहिंगुलपुङ्गलाः ॥ २० ॥ वेतालमल्लभल्लाश्च पुरोडाशोपिपद्दिशः ॥ कल्मापोरसमस्त्वे
वसकटाहः पतद्ग्रहः ॥ २१ ॥ इति पुल्लिंगशेषः ॥ द्विहीने पद्मरवारापपरांश्चश्राहिमोद
क शीतोष्णमांसरुधिरमुखाक्षिद्रविणंवलं ॥ २२ ॥ फलहेमशुल्वलोहसुखदुःखशुभा
शुभं जलपुष्पाणि लवणं व्यंजनान्यनुलेपनं ॥ २३ ॥ कोष्ठाः शनादिसंख्याःस्याबालक्षा
नियुतं वतनत्र्यश्चकं मसि सुमन्वन्नयदनांनमकर्णारं ॥ २४ ॥ त्रांनसत्रोपधं शिष्टं राष्ट्रप्रा
त्नरव्ययान्निशं पत्राहृदंतैरेकार्थाद्विगुणः पात्रसमासरतः ॥ २५ ॥ द्वंद्वैकत्वाव्ययीभावो

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

अ. को. यः ॥ ८ ॥ पिण्डाविन्मुण्डाकाकिणगण्डूषाशिः शाणीडुणीदरत्न ॥ सानिः कन्थानथाः सदीनाभीराजसभा
३२ पिच ॥ ९ ॥ झल्लरीचञ्चेरीपारीहोरालघ्वाचसिध्मला ॥ लाक्षालिक्षावगण्डूषागृध्रसीचमसीमसी
१० इतिस्त्रीलिंगसंग्रहः ॥ पुंलिंगसभेदानुचराःसपर्यायाःसुरासुराः ॥ स्वर्गयागाद्रिमेघाब्धिद्रुका
लाशिशरारयः ॥ ११ ॥ करगण्डोष्ठदोर्दन्तकण्ठकेशनखस्तनाः ॥ अह्नाहान्ताःक्षेडभेदारात्रान्ताःप्रा
गसंख्यकाः ॥ १२ ॥ श्रीवेष्टाद्याश्चनिर्यासाअसन्नन्ताअबाधिताः ॥ कशेरुजतुवस्तूनिहित्वातु
रुविरामकाः ॥ १३ ॥ कषणभमरोपान्तायद्यदन्ताअमीअथ ॥ पथनयसटोपान्तागोत्राख्याश्चर
णाह्वयाः ॥ १४ ॥ नाम्न्यकर्तरिभावेचघञजबनघाथुचः ॥ ल्युःकर्तरीमनिच्भावेकोघोःकि
घ्वादितोन्यतः ॥ १५ ॥ द्वन्द्वेऽश्ववडवावश्ववडवानसमाहृते ॥ कान्तःसूर्येन्दुपर्यायपूर्वोऽयःपूर्व राम:
कोपिच ॥ १६ ॥ वटकश्चानुवाकश्चरल्लकश्चकडङ्गकः ॥ पुंस्त्वोन्मूखःसमभूत्स्वादिपटहग्रहाः ॥ ३२

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

यवर्गः॥ ॥सलिंगशास्त्रैः सन्नादिकृत्तद्धितसमासजैः॥ अनुक्तैः संग्रहे लिंगसंकीर्णावदि
होन्नयेत्॥१॥ लिंगशेषविधिर्व्यापी विशेषैर्यद्यबाधितः॥ स्त्रियामीदूद्विरामैकाच्स
योनिप्राणिनाम च॥२॥ नाम विद्युन्निशावल्लीवीणादिग्भूनदीह्रियां॥ अदन्तैर्द्वि
रेकार्थो न स पात्रयुगादिभिः॥३॥ तल्वृन्देयेनिकट्यत्रा वैरमैथुनिकादिवुन्॥ स्त्रीभा
वादावनिक्तिण्ण्वुल्ण्च्ण्वुच्यञ्क्यप्युजिञिङ्निशाः॥४॥ उणादिषु निरूरीश्च ङ्याबूङं
न्तं चलं स्थिरं॥ तत्क्रीडायां प्रहरणं चेन्मौष्टा पाल्लवा णदिक्॥५॥ घञोञयः साक्रियास्यांचे
दाण्डपाता हि फाल्गुनी॥ श्येनंपाता च मृगया तैलंपाता स्वधेति दिक्॥६॥ स्त्रीस्यात्काचि
न्मृणाल्यादिर्विवक्षापचये यदि॥ लंकाशेफालिकाटीकावानकीपंजिकाढकी॥७॥
सिध्मकारीरिकाहिक्काप्रविकाकल्पिकापिपीलिका॥ तिंदुकीकर्णिकाभंगिः सुरंगासूचिनाट

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अ॰को॰त
३१

थाथ्यं सत्ये वं तु पुनर्वै वेत्यवधारणवाचकाः ॥ १५ ॥ प्रागतीतार्थकं नूनमवश्यं निश्चये द्व
यं संवद्वर्षे ऽवरे त्वर्वागामेवं स्वयमात्मना ॥ १६ ॥ अल्पे नीचैर्महत्युच्चैः प्रायो भूम्न्यद्रु
ते शनैः सनानित्ये बहिर्बाह्ये स्मातीते ऽस्तमदर्शने ॥ १७ ॥ अस्ति सत्त्वे रुषोक्तावु उं प्रश्ने
ऽनुनये त्वयि हुं तर्के स्यादुषा रात्रेरवसाने नमो नतौ ॥ १८ ॥ पुनरर्थे ऽङ्ग निन्दायां दुष्ठु
सुष्ठु प्रशंसने सायं साये प्रगे प्रातः प्रभाते निकषान्तिके ॥ १९ ॥ परुत्परार्यैषमो ऽब्दे
पूर्वे पूर्वतरे यति अद्यात्राह्न्यथ पूर्वे ऽह्नीत्यादौ पूर्वोत्तरापरात् ॥ २० ॥ तथाधरान्यान्यतरे
तरात्पूर्वेद्युरादयः उभयद्युश्चोभयेद्युः परे त्वह्नि परेद्यवि ॥ २१ ॥ ह्यो गते ऽनागते ऽ रामः
ह्नि श्वः परश्वस्तु परे ऽहनि तदा तदानीं युगपदेकदा सर्वदा सदा ॥ २२ ॥ एतर्हि संप्रती ३१
दानीमधुना सांप्रतं तथा दिग्देशकाले पूर्वादौ प्रागुद[illegible]गादयः ॥ २३ ॥ इत्यव्य

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

स्वाहादेवहविर्दाने श्रौषट्वौषट्वषट्स्वधा ॥ किंचिदीषन्मनागल्पे प्रेत्यामुत्रभवांत
रे ॥ ८ ॥ ववायथातथैवैवंसाम्येऽहोहीचविस्मये ॥ मौनेतुतूष्णीं तूष्णीकां सद्यःसप
दितत्क्षणे ॥ ९ ॥ दिष्ट्यासमुपजोषंचेत्यानंदेथांतरेंतरा ॥ अंतरेणचमध्येस्युः प्रस
ह्यतुहठार्थकं ॥ १० ॥ युक्तेद्वेसांप्रतंस्थानेभीक्ष्णंशश्वदनारते ॥ अभावेनह्यनोना
पिमास्ममालंचवारणे ॥ ११ ॥ पक्षांतरेचेद्यदिचतत्त्वेत्वद्धांजसाद्वयं ॥ प्राकाश्येप्रा
दुराविःस्यादोमेवंपरमंमते ॥ १२ ॥ समंततस्तुपरितःसर्वतोविष्वगित्यपि ॥ अका
मानुमतौकाममसूयोपगमेऽस्तुच ॥ १३ ॥ ननुचस्याद्विरोधोक्तौ कच्चित्कामप्रवे
दने ॥ निःषमंदुःषमंगर्ह्येयथास्वंतुयथायथं ॥ १४ ॥ मृषामिथ्याचवितथेयथार्थंतुय

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अ. ष.॥ ॥२०॥

ववधारणे ॥ ॥ इति नानार्थवर्गः ॥ ॥ चिरायं चिररात्राय चिरस्याद्याश्चिरार्थकाः ॥
मुहुः पुनः पुनः शश्वदभीक्ष्णमसकृत्समाः ॥ १ ॥ स्राक्झटित्यंजसान्हाय द्राङ्मक्षु स
पदि द्रुते ॥ बलवत्सुष्ठु किमुत स्वत्यतीव च निर्भरे ॥ २ ॥ पृथग्विनांतरेणर्ते हिरुङ्नाना
च वर्जने ॥ यत्तद्यतस्ततो हेताव साकल्ये तु चिच्चन ॥ ३ ॥ कदाचिज्जातु सार्धं तु साकं स
त्रा समं सह ॥ आनुकूल्यार्थकं प्राध्वं व्यर्थके तु वृथा मुधा ॥ ४ ॥ आहो उताहो किमुत
विकल्पे किं किमूत च ॥ तु हि च स्म ह वै पादपूरणे पूजने स्वति ॥ ५ ॥ दिवान्हीत्यथ दो
षा च नक्तं च रजनाविति ॥ तिर्यगर्थे साचि तिरोप्यथ संबोधनार्थकाः ॥ ६ ॥ स्युः प्याट्
पाडंग हे है भोः समया निकषा हिरुक् ॥ अतर्किते तु सहसा स्यात्पुरः पुरतोऽग्रतः ॥ ७ ॥

॥ रामः
॥२१॥

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

पेचकं वा रोगान्वमूर्छनि इवेत्थमर्थयोरेवं नूनं तर्केऽर्थनिश्चये ॥ २४९ ॥ तूष्णीमर्थे
सुखे जोषं किं पृच्छायां जुगुप्सने ॥ नाम प्राकाश्यसंभाव्यक्रोधोपगमकुत्सने २५०
अलं भूषणपर्याप्तिशक्तिवारणवाचकं ॥ हुं वितर्के परिप्रश्ने समयान्तिकमध्ययोः
॥ २५१ ॥ पुनरप्रथमे भेदे निर्निश्चयनिषेधयोः ॥ स्यात्प्रबन्धे चिरातीते निकटागा
मिके पुरा ॥ २५२ ॥ ऊरर्यूरी चोररी च विस्तारेऽङ्गीकृतौ त्रयं ॥ स्वर्गे परे च लोके स्व
र्वार्तासंभाव्ययोः किल ॥ २५३ ॥ निषेधवाक्यालंकारजिज्ञासानुनये खलु ॥ समीपो
भयतःशीघ्रसाकल्याभिमुखेऽभितः ॥ २५४ ॥ नामप्राकाश्ययोः प्रादुर्मिथोऽन्योन्यं र
हस्यपि ॥ तिरोऽन्तर्धौ तिर्यगर्थे हा विषादशुगार्तिषु ॥ २५५ ॥ अहहेत्यद्भुते खेदे हि हेता

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अ·को·ना ॥ दो प्रकर्षे लंघनेप्याति ॥ २४० ॥ स्वित्प्रश्नेचवितर्केचतुस्याद्भेदेऽवधारणे ॥ सकृत्सहैकवारे
२९ चाप्याराद्दूरसमीपयोः ॥ २४१ ॥ प्रतीच्यां चरमे पश्चादुताप्यर्थविकल्पयोः ॥ पुनःसहार्थ
योः शश्वत्साक्षात्प्रत्यक्षतुल्ययोः ॥ २४२ ॥ खेदानुकंपासंतोषविस्मयामंत्रणे वत ॥ हंत ह
र्षेऽनुकंपायां वाक्यारंभविषादयोः ॥ २४३ ॥ प्रतिप्रतिनिधौ वीप्सालक्षणादौ प्रयोगतः
इतिहेतुप्रकरणप्रकाशादिसमाप्तिषु ॥ २४४ ॥ प्राच्यां पुरस्तात्प्रथमे पुरार्थेऽग्रतइत्य
पि ॥ यावत्तावच्चसाकल्येऽवधौमानेऽवधारणे ॥ २४५ ॥ मंगलानंतरारंभप्रश्नकार्त्स्न्येष्व
थोअथ ॥ वृथानिरर्थकाविध्योर्नानानेकोभयार्थयोः ॥ २४६ ॥ नुपृच्छायांविकल्पेचप ॥ नाम:
श्चात्सादृश्ययोरनु ॥ प्रश्नावधारणानुज्ञानुनयामंत्रणेननु ॥ २४७ ॥ गर्हासमुच्चयप्रश्न ॥ २९
शंकासंभावनास्वपि ॥ उपमायांविकल्पेवासामिस्त्वर्धेजुगुप्सिते ॥ २४८ ॥ अमासहसमी

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

शयेत्वमी २३३॥ वृद्धप्रशस्ययोर्ज्यायान्कनीयांस्तुयुवाल्पयोः॥ वरीयांस्तूरुवरयोः
साधीयान्साधुबाढयोः॥२३४॥ इतिसांताः॥ दलेपिबर्हंनिर्बंधोपरागार्कादयोग्रहाः
द्वार्यापीडेक्वाथरसेनिर्यूहोनागदंतके॥२३५॥ तुलासूत्रेश्वादिरश्मौप्रग्राहःप्रग्रहो
पिच॥ पत्नीपरिजनादानमूलशापाःपरिग्रहाः॥२३६॥ दारेषुचगृहाःश्रोण्यामप्या
रोहौवरस्त्रियाः॥ व्यूहोवृंदेप्यहिर्वृत्रेप्यग्नींद्वर्कास्तमोपहाः॥२३७॥ परिच्छदेनृपा
र्हेर्थेपरिबर्हो॥ इतिहांताः॥ व्ययाःपरे आङीषदर्थेभिव्याप्तौसीमार्थेधातुयोग
जे २३८॥ आप्रगृह्यःस्मृतौवाक्येप्यास्तुस्यात्कोपपीडयोः॥ पापकुत्सेषदर्थेकुधिङ्
निर्भर्त्सननिंदयोः॥२३९॥ चान्वाचयसमाहारेतरेतरसमुच्चये॥ स्वस्त्याशीःक्षेमपुण्या

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

॥ अ. त. ॥
॥ ११५ ॥

वेरसः ॥ पुंस्युत्तंसावतंसौ द्वौ कर्णपूरे च शेखरे ॥ २२६ ॥ देवभेदेऽनले रश्मौ वसू रत्ने धने वसु ॥
विष्णौ च वेधाः स्त्री त्वाशीर्हिताशंसाहिदंष्ट्रयोः ॥ २२७ ॥ लालसे प्रार्थनौत्सुक्ये हिंसा चौर्या
दिकर्म च ॥ प्रसूरश्वापि भूर्द्यावो रोदस्यौ रोदसी च ते ॥ २२८ ॥ ज्वाला भासौ न पुंस्यर्चिर्ज्योति
र्भद्योतदृष्टिषु ॥ पापापराधयोरागः खगबाल्यादिनोर्वयः ॥ २२९ ॥ तेजःपुरीषयोर्वर्चो
महः सूत्सववस्तेजसोः ॥ रजो गुणे च स्त्रीपुष्पे राहौ ध्वान्ते गुणे तमः ॥ २३० ॥ छन्दः पद्येऽभि
लाषे च तपः कृच्छ्रादिकर्म च ॥ सहो बलं सहा मार्गो नभः खं श्रावणो नभाः ॥ २३१ ॥ ओ
कः सद्माश्रयश्चौकाः पयः क्षीरं पयोऽम्बु च ॥ ओजो दीप्तौ बले स्रोत इन्द्रिये निम्नगारये
२३२ ॥ तेजः प्रभावे दीप्तौ च बले शुक्रेऽप्यतस्त्रिषु ॥ विद्वान् विदंश्च बीभत्सो हिंस्रोऽप्यति

॥ रामः ॥
॥ ११५ ॥

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

प्रैषः प्रेषणमर्दने ॥ पक्षः सहायेप्युष्णीषः शिरोवेष्टकिरीटयोः ॥ २१९ ॥ शुक्लेम्मूषिके श्रेष्ठे
सुकृते वृषभे वृषः ॥ द्यूतेऽक्षे शारिफलकेप्याकर्षोथाक्षमिन्द्रिये ॥ २२० ॥ नाद्यूतांगे कर्षे
चक्रे व्यवहारे कलिद्रुमे ॥ ऊर्ध्वोपलाकरीषाग्निः कर्षूः कुल्याभिधायिनी ॥ २२१ ॥ पुंभा
वे तत्क्रियायां च पौरुषं विषमप्सु च ॥ उपादानेप्यामिषं स्यादपराधेपि किल्बिषं ॥ २२२ ॥
स्याद्धृष्टे लोकधात्वंशे वत्सरे वर्षमस्त्रियां ॥ प्रेक्षा नृत्येक्षणं प्रज्ञा भिक्षा सेवार्थना भृ
तिः ॥ २२३ ॥ त्विट् शोभापि त्रिषु परे न्यक्षं कार्त्स्न्यनिकृष्टयोः ॥ प्रत्यक्षेऽधिकृतेऽध्यक्षो
रूक्षस्त्वप्रेमाणि चिक्कणे ॥ २२४ ॥ इति षान्ताः ॥ रविश्वेतच्छदौ हंसौ सूर्यवह्नी विभाव
सू ॥ वत्सौ तर्णकवर्षौ द्वौ सारंगाश्च दिवौकसः ॥ २२५ ॥ शृंगारादौ विषे वीर्ये गुणे रागे द्र

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

[illegible]सक्रिय[illegible]रूपका[illegible]करा[illegible] व १९८ शा[illegible]
व[illegible]लो[illegible]शि[illegible]नि[illegible]लाव[illegible] यगवा[illegible]स्रार[illegible]मपि १९९
सिञ्जीलालम्[illegible]शि[illegible]मयाः आलसमूह[illegible]आन[illegible] [illegible]लेखा २००
[illegible]नावेसेय[illegible]सस्[illegible]हेतु[illegible]फल[illegible]दिने[illegible]वर[illegible]धनो[illegible]
जघ[illegible]पयोर[illegible]लस[illegible]वामेध[illegible] औषानलोपिपानाल[illegible]वरा[illegible]:[illegible]
२०१ [illegible]कुलंकाकारि[illegible] [illegible]नानुनुषानले [illegible]नाणिकेवलमिति त्रिलिंगत्वे
कह[illegible]याः २०२ पयाश्रि[illegible]पराण[illegible]कुशलाशिक्षि[illegible]खिज्ञ प्रवालमङ्कुरे
[illegible]स्थ[illegible] २०३ [illegible]लो[illegible]रेनुग[illegible]वारादक्षे[illegible]पेकालः स्
[illegible]हमयाः २०४ [illegible]तालानाः [illegible]वौवना

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

मंदस्वच्छंदयोःस्वैरःअच्छमवीमञ्जर्योः॥१९१॥ इतिरान्ताः॥ चूडाकिरीटकेशाश्च
संयतामौलयस्त्रयः॥ द्रुमप्रभेदमातंगकांडपुष्पाणिपीलवः॥१९२॥ कृतांताने
हसोःकालश्चतुर्थेपियुगेकलिः॥ स्यात्कुरंगेपिकमलःप्रावारेपिचकंबलः॥१९३॥
करोपहारयोःपुंसिबलिःप्राण्यंगजेस्त्रियां॥ स्थौल्यसामर्थ्यसैन्येषुबलंनाकाककासी
रिणोः॥१९४॥ वातूलःपुंसिवात्यायामपिवातासहेत्रिषु॥ भेद्यलिंगःशठेव्यालःपुं
सिश्वापदसर्पयोः॥१९५॥ मलोऽस्त्रीपापविट्किट्टान्यस्त्रीशूलंरुगायुधं॥ शंका
वपिद्वयोःकीलःपालिःस्त्र्यश्र्यंकपंक्तिषु॥१९६॥ कलाशिल्पेकालभेदेप्यालीसख्या
वलीअपि॥ अब्ध्यंबुविकृतौवेलाकालमर्यादयोरपि॥१९७॥ बहुलाःकृत्तिकागावो

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

वसायेपुंसत्वमस्त्रीतुजन्तुषु ‖ क्लीबंनपुंसकंषंढेवाच्यलिंगमविक्रमे ‖ २१२ ‖ इतिवान्ताः ‖
द्वौविशौवैश्यमनुजौद्वौचराभिमरौस्पशौ ‖ द्वौराशीपुंजमेषाद्यौद्वौवंशौकुलमस्करौ ‖
२१३ ‖ रहःप्रकाशौवीकाशौनिर्वेशोभृतिभोगयोः ‖ कृतान्तेपुंसिकीनाशःक्षुद्रकर्षक-
योस्त्रिषु ‖ २१४ ‖ पदेलक्ष्येनिमित्तेऽपदेशःस्यात्कुशमप्सुच ‖ दशावस्थानेकविधाप्याशा
तृष्णापिचायता ‖ २१५ ‖ वशास्त्रीकरिणीचस्याद्दृग्ज्ञानेज्ञातरित्रिषु ‖ स्यात्कर्कशःसा-
हसिकःकठोरामसृणावपि ‖ २१६ ‖ प्रकाशोऽतिप्रसिद्धेपिशिशावज्ञेचबालिशः ‖ कोशो-
स्त्रीकुड्मलेखड्गपिधानेऽर्थौघदिव्ययोः ‖ २१७ ‖ इतिशान्ताः ‖ सुरमत्स्यावनिमिषौपुरुषा-
वात्ममानवौ ‖ काकमत्स्यात्खगौध्वांक्षौकक्षौतुतृणवीरुधौ ‖ २१८ ‖ अभीषुःप्रग्रहेरश्मौ

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi
Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

श्रीगणेशाय नमः

स्यादेवं कोपसहसौम्या मंत्रीसहायः सचिवोपतिः शाद्विनरात्रयः ॥ २०५ ॥ अवश्यं शीलमेधा
कोऽश्रा ह्वानाध्वराह्वा॥ भावः सत्तास्वभावाभिप्रायचेष्टात्मजन्मसु ॥ २०६ ॥ स्या
दुत्सारे फले पुष्पे ... ऽभ्यासे पदे दीपिनिकृता ... निन्हव.
२०७ उत्से ... नर्षयारिच्छाप्रसरे ... उत्सवः ॥ अनुभावः प्रभावे च सतां ... म
तिनिश्चये ॥ २०८ ॥ स्यान्महेतुः प्रभवः स्थानं चाद्योपलब्धये ॥ आर्याविप्र
... रशावोमनः ॥ २०९ ॥ ... भेदे क्लीदंतु ... नेशा ... तौविभु.
... नात्मनि ... ऽस्त्रियो वने ॥ २१० ॥ ... वस्त्रवेष्टिनी.
... स्वीये ... दंतकलत्रयुग्मयोः ॥ २११ ॥ ... व

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ढकः ॥ आतापिचिल्लौ दाक्षाय्यगृध्रौ कीरशुकौ समौ ॥ क्रुङ् क्रौञ्चोऽथ बकः कंकः पुष्क-
राह्वस्तु सारसः ॥ कोकश्चक्रश्चक्रवाको रथाङ्गाह्वयनामकः ॥ कादम्बः कलहंसः स्यादु-
त्क्रोशकुररौ समौ ॥ हंसास्तु श्वेतगरुतश्चक्राङ्गा मानसौकसः ॥ राजहंसास्तु ते चंचु च-
रणैर्लोहितैः सिताः ॥ मलिनैर्मल्लिकाक्षास्ते धार्तराष्ट्राः सितेतरैः ॥ शरारिराटिराडिश्च
बलाका बिशकण्ठिका ॥ हंसस्य योषिद्वरटा सारसस्य तु लक्ष्मणा ॥ जतुकाजिनपत्रा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

स्यात्पारोष्णी तैलपायिका॥ वर्वणा मक्षिका नीला सरघा मधुमक्षिका। पतंगिका पुत्ति
का स्याद्दंशस्तु वनमक्षिका॥ दंशी तज्जातिरल्पा स्याद्गन्धोली वरटा द्वयोः। भृंगारी झी
रुका चीरी झिल्लिका च समा इमाः॥ समौ पतंगशलभौ खद्योतो ज्योतिरिंगणः। मधु ५३
व्रतो मधुकरो मधुलिण्मधुपालिनः। द्विरेफपुष्पलिड्भृंगषट्पदभ्रमरालयः
॥ मयूरो बर्हिणो बर्ही नीलकण्ठो भुजंगभुक्। शिखावलः शिखी केकी मेघनादानु

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

लास्यंपि॥केकावाणीमयूरस्यसमौचन्द्रकमेचकौ॥शिखाचूडाशिखण्डस्तुपिच्छब
र्हेनपुंसके॥खगेविहंगविहगविहंगमविहायसः॥शकुन्तिपक्षिशकुनिशकुन्तश
कुनद्विजाः॥पतत्रिपत्रिपतगपतत्पत्ररथाण्डजाः॥नगौकोवाजिविकिरविविष्कि
रपतत्रयः॥नीडोद्भवागरुत्मंतःपित्संतोनभसंगमाः॥तेषांविशेषाहारीतोमद्गु
कारण्डवप्लवाः॥तित्तिरिःकुक्कुभोलावोजीवंजीवश्चकोरकः॥कोयष्टिकष्टिट्टिभ

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कोयष्टिकोवर्तिकादयः ॥ गरुत्पक्षच्छदाः पत्रं पतत्रं च तनूरुहं ॥ स्त्री पक्षतिः पक्षमू-
लं चंचुस्त्रोटिरुभे स्त्रियौ ॥ प्रडीनोड्डीनसंडीनान्येताः खगगतिक्रियाः ॥ पेशी-
कोशो द्विहीनेऽण्डं कुलायो नीडमस्त्रियां ॥ पोतः पाकोऽर्भको डिंभः पृथुकः
शावकः शिशुः ॥ स्त्रीपुंसौ मिथुनं द्वंद्वं युग्मं तु युगलं युगं ॥ समूहनिवहव्यूहसंदो- ५४
हविसरव्रजाः ॥ स्तोमौघनिकरव्रातवारसंघातसंचयाः ॥ समुदायः समुदयः समव

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

समूहस्यानाम २२गा

मध्यपोगराः॥स्त्रियांतुसंहतिर्वृन्दंनिकुरुंवंकदंवकं॥वृंदभेदाःसमैर्वर्गःसंघ
सार्थौतुजंतुभिः॥सजातीयैःकुलंयूथंतिरश्चांपुंनपुंसकं॥पशूनांसमजोन्येषां
समाजोथसधर्मिणां॥स्यान्निकायःपुंजराशीतूत्करःकूटमस्त्रियां॥कापोतशौक
मायूरतैत्तिरादीनितद्गणे॥गृहाशक्ताःपक्षिमृगाश्छेकास्तेगृह्यकाश्चते॥ ॥

समान्यनमनुष्यस्यानाम

इतिसिंहादिवर्गः॥ ॥मनुष्यामानुषामर्त्यामनुजामानवानराः॥स्युःपुमांसः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

पुस्त्री सामान्यनपुंसकानाम स सस्र सामान्यनस्त्रियानाम

पंचजनाःपुरुषाःपूरुषानरः॥स्त्रीयोषिदबलायोषानारीसीमंतिनीवधूः।प्रती
पदर्शिनीवामावनितामहिलातथा॥विशेषास्त्वंगनाभीरुःकामिनीवामलोचना।
प्रमदाभाविनीकांताललनाचनितम्बिनी॥सुन्दरीरमणीरामाकोपनासैवभामि
नीवरारोहामत्तकाशिन्युत्तमावरवर्णिनी॥कृताभिषेकामहिषीभोगिन्योन्यानृ
पस्त्रियः।पत्नीपाणिगृहीतीचद्वितीयासहधर्मिणी॥भार्याजायापुंभूम्निदा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रोःस्यात्कुटुम्बिनी।पुरंध्री।सुचरित्रातुसतीसाध्वीपतिव्रता॥कृतसापत्निकाध्यू
ढाऽधिविन्नाऽथस्वयम्वरा।पतिम्वरा।चवर्याचकुलस्त्रीकुलपालिका॥कन्याकुमा
री।गौरीतुनग्निकानागतार्त्तवा।स्यान्मध्यमादृष्टरजास्तरुणीयुवतिःसमे॥समाः
स्नुषाजनीवध्वश्चिरिंटीतुसुवासिनी।इच्छावतीकामुकास्याद्वृषस्यंतीतुकामुकी
॥कांतार्थिनीतुयायातिसंकेतंसाभिसारिका।पुंश्चली।धर्षिणीबंधक्यसतीकुलटे

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

त्वरी ॥ स्वैरिणी पांशुला च स्यादशिश्वी शिशुना विना ॥ अवीरा निष्पतिसुता विश्वस्ता विध
वैसमे ॥ आलिः सखी वयस्याथ पतिवत्नी सभर्तृका ॥ वृद्धा पलिक्नी प्राज्ञी तु प्रज्ञा प्राज्ञा
ज्ञा तु धीमती ॥ शूद्री शूद्रस्य भार्या स्याच्छूद्रा तज्जातिरेव चा ॥ आभीरी तु महाशूद्री
जातिपुंयोगयोः समाः ॥ अर्याणी स्वयमर्या स्यात् क्षत्रिया क्षत्रियाण्यपि उपाध्या
योपाध्यायी स्यादाचार्यापि च स्वतः ॥ आचार्यानी तु पुंयोगे स्यादर्यी क्षत्रियी त

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

धा । उपाध्यायान्युपाध्यायी पोटा स्त्री पुंसलक्षणा ॥ वीरपत्नी वीरभार्या वीरमाता
तु वीरसूः । जातापत्या प्रजाता च प्रसूता च प्रसूतिका ॥ स्त्री नग्निका कोटवी स्याद्दूती सं
चारिके समे । कात्यायन्यर्द्धवृद्धा या काषायवसनाधवा ॥ सैरंध्री परवेश्मस्था स्व
वशा शिल्पकारिका । असिक्नी स्यादवृद्धा या प्रेष्यान्तःपुरचारिणी ॥ वारस्त्री गणि
का वेश्या रूपाजीवाथ सा जनैः । सत्कृता वारमुख्या स्यात्कुट्टनी शंभली समे ॥ विप्र

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

त्निकात्वीक्षणिका देवज्ञाथरजस्वला॥ स्त्रीधर्मिण्यवीरात्रेयी मलिनी पुष्पवत्यपि॥

ऋतुमत्यप्युदक्यापि स्याद्रजः पुष्पमार्तवं॥ श्रद्धालुर्दोहदवती निःफला विगतार्त-

वा॥ आपन्नसत्वा स्याद्गुर्विण्यंतर्वत्नी च गर्भिणी॥ गणिकादेस्तु गाणिक्यं गार्भिणं

यौवतं गणे॥ पुनर्भूर्दिधिषूरूढा द्विस्तस्या दिधिषुः पतिः॥ सतु द्विजोऽग्रेदिधिषुः

सैव यस्य कुटुम्बिनी॥ कानीनः कन्यकाजातः सुतोऽथ सुभगासुतः॥ सौभागिनेयः॥

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

स्यात्स्वारस्त्रैणो पैंस्नस्तु परस्त्रियाः॥ पैतृष्वस्रेयः स्यात्पैतृष्वस्रीयश्च पितृष्वसुः सु-
तो मातृष्वसुश्चैवं वैमात्रेयो विमातृजः॥ अथ बान्धकिनेयः स्याद्बन्धुलश्चासतीसु-
तः। कौलटेयः कौलटेरो भिक्षुकी तु सती यदि॥ तदा कौलटिनेयोऽस्याः कौलटेयो-
ऽपि चात्मजः। आत्मजस्तनयः सूनुः सुतः पुत्रः स्त्रियां त्वमी॥ आहुर्दुहितरं सर्वेऽपत्यं
तोकं तयोः समे। स्वजाते त्वौरसौरस्यौ तातस्तु जनकः पिता॥ जननि [illegible] त्री प्रसूर्माता

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

जननी भगिनी स्वसा। ननान्दा तु स्वसा पत्युर्नप्त्री पौत्री सुतात्मजा॥ भार्य्यास्तु भ्रात
वर्गस्य यातरस्युः परस्परं। प्रजावती भ्रातृजाया मातुलानी तु मातुली॥ पतिप
त्न्योः प्रसूः श्वश्रूः श्वशुरस्तु पिता तयोः॥ पितृभ्राता पितृव्यः स्यान्मातुर्भ्राता तु मा
तुलः॥ श्यालास्स्युर्भ्रातरः पत्न्याः स्वामिनो देवृदेवरौ स्वस्रीयो भागिनेयः स्याज्जा
माता दुहितुः पतिः॥ पितामहः पितुः पिता तत्पिता प्रपितामहः॥ मातुर्मातामहाद्ये ५८

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

सपिण्डास्तु सनाभयः ॥ समानोदर्य्यसोदर्य्यसगर्भ्यसहजाः समाः ॥ सगोत्रबान्धव
ज्ञातिबंधुस्वस्वजनाः समाः ॥ ज्ञातेयं बंधुता तेषां क्रमाद्भावसमूहयोः ॥ धवः प्रियः
पतिर्भर्त्ता जारस्तूपपतिः समौ ॥ अमृते जारजः कुण्डो मृते भर्त्तरि गोलकः ॥ भ्रात्री
यो भ्रातृजो भ्रातृभगिन्यौ भ्रातरावुभौ ॥ मातापितरौ पितरौ मातरपितरौ प्रसूज
नयितारौ ॥ श्वश्रूश्वशुरौ श्वशुरौ पुत्रौ पुत्रश्च दुहिता च ॥ दम्पती जम्पती जायाप

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

तीभार्य्यापतीचतौ ॥ गर्भाशयोजरायुःस्यादुल्वंचकललोस्त्रियां ॥ सूतिमासोवैजननो

गर्भोभ्रूणइमौसमौ ॥ तृतीयाप्रकृतिःषंढःक्लीबंपण्डोनपुंसकं ॥ शिशुत्वंशैशवं

वाल्यंतारुण्यंयौवनंसमे ॥ स्यात्स्थाविरंतुवृद्धत्वंवृद्धसंघेपिवार्द्धकं ॥ पलितंजरसा

शौक्ल्यंकेशादौविस्रसाजरा ॥ स्यादुत्तानशयाडिंभस्तनपाचस्तनंधयी ॥ बालस्तु ५८

स्यान्माणवकोवयस्थस्तरुणोयुवा ॥ प्रवयाःस्थविरोवृद्धोजीनोजीर्णोजरन्नपि ॥

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

वर्षीयान्दशमीज्यायान्पूर्वजस्त्वग्रियोग्रजः। जघन्यजेस्युः कनिष्ठजवीयोव
रजानुजाः॥ अमांसोदुर्बलश्छातोवलवान्मांसलोंसलः। तुन्दिलस्तुन्दिकस्तुन्दी
वृहत्कुक्षिः पिचिण्डिलः॥ अवटीटोवनाटश्चावभ्रटोनतनासिके॥ केशवः केशिकः
केशीवलिनोवलिनः समौ॥ विकलांगस्त्वपोगण्डः खर्वोह्रस्वश्चवामनः॥ खरणाः
स्यात्खरणसोविग्नस्तुगतनासिकः॥ खुरणाःस्यात्खुरणसः प्रज्ञुः प्रगतजानु

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कः ॥ ऊर्द्धज्ञ ऊर्द्धजानुः स्यात्संज्ञः संहतजानुकः । स्यादेडे बधिरः कुब्जो गडुलः कु
करे कुणिः ॥ पृश्निरल्पतनौ श्रोणिः पंगौ मुण्डस्तु मुण्डिते । वलिरः केकरे खोडे खंज
त्रिषु जरावराः ॥ जडुलः कालकः पिप्लुस्तिलकस्तिलकालकः । अनामयं स्यादा ६०
रोग्यं चिकित्सा रुक्प्रतिक्रिया ॥ भेषजौषधभैषज्यान्यगदो जायुरित्यपि । स्त्री
रुग्रुजा चोपतापरोगव्याधिगदामयाः ॥ क्षयः शोषश्च यक्ष्मा च प्रतिश्यायस्तु पी

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

नमः। स्त्री क्षुत क्षुतं क्षवः पुंसि कासस्तु क्षवथुः पुमान्॥ शोफस्तु श्वयथुः शोथः
पादस्फोटो विपादिका॥ किलासं सिध्म कच्छ्वां तु पामपामा विचर्चिका॥ कण्डूः खर्जू-
श्च कण्डूया विस्फोटः पिटकस्त्रिषु॥ व्रणोऽस्त्रियामीर्ममरुः क्लीबे नाडीव्रणः पुमान्
॥ कोठो मण्डलकं कुष्ठश्वित्रे दुर्नामकार्शसी॥ आनाहस्तु विबन्धः स्याद्ग्रहणी
रुक्प्र[illegible]वाहिका॥ प्रच्छर्दिका वमिश्च स्त्री पुमांस्तु वमथुः समाः॥ व्याधिभे

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रुनिखुन उनिन वचुडा खुन पुलिवङ्गलाक खास पृसि
कः॥ ऊर्द्धज्ञ ऊर्द्धजानुः स्यात्संज्ञः संहतजानुकः॥ स्यादेडे बधिरः कुब्जो गडुलः कु
अमान कुब वाकन ला हाकनुनिमद् सरवामूज थाले
करे कुणिः॥ पृश्निरल्पतनौ श्रोणिः पंगौ मुंडस्तु मुंडिते॥ बलिरः केकरे खोडे खंजो
लहिसन स्यानाम तिल सद्यानाम
त्रिषु जरावरा॥ जडुलः कालकः पिप्लुस्तिलकस्तिलकालकः॥ अनामयं स्यादा ६०
वासुल लोयदद लोयद
रोग्यं चिकित्सा रुक्प्रतिक्रिया॥ भेषजौषधभैषज्यान्यगदो जायुरित्यपि॥ स्त्री
लोयदानाम नरनाम
रुग्रुजा चोपतापरोगव्याधिगदामयाः॥ क्षयः शोषश्च यक्ष्मा च प्रतिश्यायस्तु पी

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

नसः। स्त्री क्षुत् क्षुतं क्षवः पुंसि कासस्तु क्षवथुः पुमान्। शोफस्तु श्वयथुः शोथः
पादस्फोटो विपादिका। किलासं सिध्म कच्छ्वां तु पामपामा विचर्चिका॥ कण्डूः खर्जूः
श्च कण्डूया विस्फोटः पिटकः स्त्रियां। व्रणोऽस्त्रियामीर्ममरुः क्लीबे नाडीव्रणः पुमान्
॥ कोठो मण्डलकं कुष्ठश्वित्रे दुर्नामकार्शसी। आनाहस्तु विबन्धः स्याद् ग्रहणी
रुक्प्र[redacted]वाहिका॥ प्रच्छर्दिका वमिश्च स्त्री पुमांस्तु वमथुः समाः। व्याधिभे

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

नाविदुग्धिः स्त्रीजठरकृत् भगंदरः ॥ अश्मरी मूत्रकृछ्रं स्यात् पूर्वे शुक्रावधेस्त्रिषु ।
रोगहार्यगदंकारो भिषग्वैद्यौ चिकित्सके ॥ वार्त्तो निरामयः कल्य उल्लाघो निरु-
जस्तथा । ग्लानग्लास्नू आमयावी विकृतो व्याधितोऽपटुः ॥ आतुरोऽभ्यमितोऽभ्यान्तः ६१
समौ पामनकच्छुरौ । दद्रुणो दद्रुरोगी स्यादर्शोरोगयुतोऽर्शसः ॥ वातकी वातरोगी स्या-
त्सातिसारोऽतिसारकी । स्युः क्लिन्नाक्षे चुल्लचिल्लपिल्लाः क्लिन्नेऽक्ष्णि चाप्यमी ॥ उन्मत्त

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

मादवति श्लेष्मणः श्लेष्मलः कफी । न्युब्जो भुग्ने रुजा वृद्धनाभौ तुण्डिलतुण्डिभौ ॥
किलासी सिध्मलोऽन्धोऽदृङ् मूर्छाले मूर्त्तमूर्छितौ । शुक्रं तेजोरेतसी च बीजवीर्ये-
न्द्रियाणि च ॥ मायुः पित्तं कफः श्लेष्मा स्त्रियां तु त्वगसृग्धरा । पिशितं तरसं मांसं पल-
लं क्रव्यमामिषं । उत्तप्तं शुष्कमांसं स्यात्तद्वल्लूरं त्रिलिङ्गकं । रुधिरेऽसृग्लोहिता-
स्ररक्तक्षतजशोणितं । बुक्काऽग्रमांसं हृदयं हृन्मेदस्तु वपा वसा । पश्चाद्ग्रीवा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

शिरामन्यानाडीतुधमनिःशिरा॥तिलकंक्लोममस्तिष्कंगोर्द्दंकिट्टंमलोऽस्त्रियां
॥अंत्रंपुरीतत्गुल्मस्तुप्लीहापुंस्यथवस्नसा॥स्नायुःस्त्रियांकालखण्डयक
तीतुद्वेमेसमे॥सृणिकास्यंदिनीलालादूषिकानेत्रयोर्म्मलं॥मूत्रंप्रस्रावउच्चारा
वस्करौशमलंशकृत॥पुरीषंगूथंवर्च्चस्कमस्त्रीविष्ठाविषौस्त्रियौ॥स्यात्कर्प्परः ६२
कपालोऽस्त्रीकीकसंकुल्यमस्थिच॥स्याच्छरीरास्थ्निकंकालःपृष्ठास्थ्निलकशे

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कृका ॥ शिरोस्थनि करोटिः स्त्री पार्श्वास्थनि तु पर्शुका ॥ अंगं प्रतीकोवयवोपघनो
थ कलेवरं ॥ गात्रं वपुः संहननं शरीरं वर्ष्म विग्रहः ॥ कायो देहः क्लीवपुंसोः
स्त्रियो मूर्तिस्तनुस्तनूः ॥ पादाग्रं प्रपदं पादः पदंघ्रिश्चरणोस्त्रियां ॥ तद्ग्रंथी घु
टिके गुल्फौ पुमान्पार्ष्णिस्तयोरधः ॥ जंघा तु प्रसृता जानूरुपर्वाष्ठीवदस्त्रियां
शक्थि क्लीबे पुमानूरुस्तत्संधिः पुंसि वंक्षणः ॥ गुदं त्वपानं पायुर्ना बस्ति

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

र्नाभेरधो द्वयोः। कटो ना श्रोणिफलकं कटिः श्रोणिः ककुद्मती॥ पश्चान्नितम्बः
स्त्रीकट्याः क्लीबे तु जघनं पुरः। कूपकौ तु नितम्बस्थौ द्वयहीने कुकुन्दरे॥ स्त्रियां
स्फिचौ कटिप्रोथावुपस्थो वक्ष्यमाणयोः। भगं योनिर्द्वयोः शिश्नो मेढ्रो मेहनशेफ- ६२
सी॥ मुष्कोऽण्डकोशो वृषणः पृष्ठवंशाधरे त्रिकं। पिचण्डकुक्षी जठरोदरं तुन्दं
कुचौ स्तनौ॥ चूचुकं तु कुचाग्रं स्यान्न ना क्रोडं भुजान्तरं। उरो वत्सं च वक्षः पृष्ठं

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

तुचरमंतनोः॥स्कंधोभुजशिरोंशोस्त्रीसंधीतस्यैवजत्रुणी॥बाहुमूलेउभेकक्षौः
पार्श्वमस्त्रीतयोरधः॥मध्यमंचावलग्नंचमध्योस्त्रीद्वौपरौद्वयोः॥भुजबाहूप्रवेष्टो
दोःस्यात्कफोणिस्तुकूर्परः॥अस्योपरिप्रगंडःस्यात्प्रकोष्ठस्तस्यचाप्यधः।
मणिबंधादाकनिष्ठंकरस्यकरभोवहिः॥पंचशाखःशयःपाणिःतर्जनीस्यात्प्रदे
शिनी॥अंगुल्यःकरशाखाःस्युःपुंस्यंगुष्ठःप्रदेशिनी॥मध्यमानामिकाचापिक

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7,.Kathmandu, Nepal

लतियानाम १ बालाकोलाछि बालाकोलाछि

निष्ठा चेतिता: क्रमात् । पुनर्भवः कररुहो नखोऽस्त्री नखरोऽस्त्रियां ॥ प्रादेशतालगोक

बालाकोलाछि १

र्णास्तर्जन्यादियुते तते । अंगुष्ठे सकनिष्ठे स्याद्वितस्तिर्द्वादशांगुलः ॥ पाणौ चपेटप्रत

लपतायानाम १ दवायालयगा १ डवयालयगा १ पासतयानाम १

लप्रहस्ता विस्तृतांगुलौ । द्वौ संहतौ संहतलप्रतलौ वामदक्षिणौ ॥ पाणिर्निकुब्जः

निवालातनयाहनयानाम १ कछियानाम बालाकुछि

प्रसृतिस्तौ युतावंजलिः पुमान् । प्रकोष्ठे विस्तृतकरे हस्तो मुष्ट्या तु बद्धया ॥ स र ६४

तालाछि

त्निः स्यादरत्निस्तु निःकनिष्ठेन मुष्टिना । व्यामो बाह्वोः सकरयोस्ततयोस्तिर्यगं

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi
Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

तरं ॥ ऊर्द्ध्वविस्तृतदोःपाणिनृमानेपौरुषंत्रिषु ॥ कंठोगलोथग्रीवायांशिरोधिः
कंधरेत्यपि ॥ कंबुग्रीवात्रिरेखासावटुर्घाटाकृकाटिका ॥ वक्त्रास्येवदनंतुं[illegible]ड
माननंलपनंमुखं ॥ क्लीबेघ्राणंगंधवहाघोणानासाचनासिका ॥ ओष्ठाधरौतु
रदनच्छदौदशनवाससी ॥ अधःस्याच्चिबु[illegible]गंडौकपोलौतत्पराहनुः ॥ रदनाद
शनादंतारदास्तालुतुकाकुदं ॥ रसज्ञारसनाजिह्वाप्रांतावोष्ठस्यसृक्कणी ॥ ललता

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

टमलिकं गोधिरूर्ध्वे दृग्भ्यां भ्रुवौ स्त्रियौ॥ कूर्चमस्त्री भ्रुवोर्मध्यं तारकाक्ष्णः कनी
निका॥ लोचनं नयनं नेत्रमीक्षणं चक्षुरक्षिणी॥ दृग्दृष्टी चास्रु नेत्राम्बु रोदनं चा
स्रमश्रु च। अपांगौ नेत्रयोरंतौ कटाक्षोपांगदर्शने॥ कर्णशब्दग्रहौ श्रोत्रं श्रुति
स्त्री श्रवणं श्रवः। उत्तमांगं शिरः शीर्षं मूर्द्धा ना मस्तकोस्त्रियां॥ चिकुरः कुंतलो वा ६५
लः कचः केशः शिरोरुहः। तद्वृंदे कैशिकं कैश्यमलकाश्चूर्णकुंतलाः॥ ते ललाटे

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

भ्रमरकाः काकपक्षः शिखण्डकः। कबरी केशवेशोऽथ धम्मिल्लः संयताः कचाः॥
शिखा चूडा केशपाशी व्रतिनस्तु जटा सटा। वेणिः प्रवेणी शीर्षण्यशिरस्यौ विश
दे कचे॥ पाशः पक्षश्च हस्तश्च कलापार्थाः कचात्परे। तनूरुहं रोम लोम तद्वृद्धौ श्म
श्रु पुंमुखे॥ आकल्पवेशौ नेपथ्यं प्रतिकर्म प्रसाधनं। दशैते त्रिष्वलंकर्तालंकरि
ष्णुश्च मण्डनः॥ प्रसाधितोऽलंकृतश्च भूषितश्च परिष्कृतः। विभ्राड् भ्राजिष्णुरोचि

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ष्णु भूषा तु स्यादलंक्रिया ।। अलंकारस्त्वाभरणं परिष्कारो विभूषणं । मण्डनं चाथ
मुकुटं किरीटं पुंनपुंसकं ।। चूडामणिः शिरोरत्नं तरलो हारमध्यगः ।। बालपाश्या
पारितथ्या पत्रपाश्या ललाटिका ।। कर्णिका तालपत्रं स्यात्कुण्डलं कर्णवेष्टनं ।। ग्रै
वेयकं कण्ठभूषा लंबनं स्याल्ललंतिका ।। स्वर्णैः प्रालंबिकाथोरःसूत्रिका मौक्तिकैः ६६
कृता । हारो मुक्तावली देवच्छंदोसौ शतयष्टिका ।। हारभेदा यष्टिभेदाद्गुच्छ

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

र्धगोस्तनाः। अर्द्धहारोमानवक एकावल्येकयष्टिका॥ सैवनक्षत्रमालास्यात्स
प्तविंशतिमौक्तिकैः। आवापकःपारिहार्य्यःकटकंवलयोस्त्रियां॥ केयूरमंगदंतुल्ये
अंगुलीयकमूर्म्मिका। साक्षरांगुलिमुद्रास्यात्कंकणंकरभूषणं॥ स्त्रीकट्यांमेख
लाकांचीसप्तकीरसनातथा। क्लीवेसारसनंचाथपुंस्कट्यांशृंखलंत्रिषु॥ पादांगदं
तुलाकोटिर्म्मंजीरोनूपुरोस्त्रियां। हंसकःपादकटकःकिंकिनीक्षुद्रघण्टिका॥

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

त्वक्फलक्रिमिरोमाणि वस्त्रयोनिर्दशत्रिषु। वाल्कंक्षौमादिफालंतुकार्प्पासंबा
दरंचतत॥ कौशेयंक्रिमिकोशोत्थंरांकवंमृगरोमजं। अनाहतंनिःप्रवाणितंत्रकं
चनवाम्बरे॥ तत्स्यादुद्गमनीयंयद्धौतयोर्वस्त्रयोर्युगं। पत्रोर्णंधौतकौशेयंबहु ६७
मूल्यंमहाधनं॥ क्षौमंदुकूलंस्याद्द्वेतुनिवीतंप्रावृतंत्रिषु। स्त्रियांबहुत्वेवस्त्रस्य
दशाःस्युर्वस्तयोर्द्वयोः॥ दैर्घ्यमायाममारोहःपरिणाहोविशालता। पटच्चरंजी

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

मन सिव श्रीखण्डयाल स्वन सिथयानामर

कितकवस्तुयानाम २

२ सालयानाम

रियत्। अथ स्त्री वितानमुल्लोचो दूष्याद्यं वस्त्रवेश्मनि। प्रतिसीरा जवनिका स्यात्ति-

मखिंगिम आदिन १ समासयानाम

रस्करिणी च सा। परिकर्माङ्गसंस्कारः स्यान्मार्ष्टिर्मार्जना मृजा। उद्वर्तनोत्सादने द्वे कोलनवया नाम २

भीसक्थ्याया नाम १ खंडक फुतुकाफूआदिन कुसव यानाम १

समे आप्लाव आप्लवः। स्नानं चर्चा तु चार्चिक्यं स्थासकोऽथ प्रबोधनम्। अनुबोधः प- ६८

या खसमिसआ नायकुवक्क वयावीजीयानाम कस्तूनीकफूनलभावन आदिन गीथ्यानाम १ सियानाम

त्रलेखा पत्राङ्गुलिरिमे समे। तमालपत्रतिलकचित्रकाणि विशेषकम्। द्वितीयं च

चियानाम कलनीयानाम

तुरीयं च न स्त्रियामथ कुङ्कुमम्। काश्मीरजन्माग्निशिखं वरं बाह्लीकपीतनम्। रक्त-

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

साथलकापल कुच्चाकापल सामान्यवस्त्रयानाम

र्णवस्त्रं समौ नक्तककर्पटौ॥ वस्त्रमाच्छादनं वासश्चैलं वसनमंशुकं॥ सुचेलकः प

सानीयानाम लइयानाम मंगयानाम

टौऽस्त्री स्याद्वराशिः स्थूलशाटकः॥ निचोलः प्रच्छदपटः समौ रल्लककम्बलौ॥ अन्तरी

वकालियाद्‌वसाल्पाति... गायानाम

योपसंव्यानपरिधानान्यधोंशुके॥ द्वौ प्रावारोत्तरासंगौ समौ बृहतिका तथा संव्या

गलीयानाम जवायन्दादिनचिकेलाउसत

नमुत्तरीयं च चोलः कूर्पासकोऽस्त्रियां॥ नीशारः स्यात्प्रावरणे हिमानिलनिवारणे

मिसायाचिकलाउसत इयानमासनिलमलिभावरवस्तु

अर्धोरुकं वरस्त्रीणां स्याच्चण्डातकमंशुकं॥ स्यात्त्रिष्वाप्रपदीनं तत्प्राप्नोत्याप्रपद

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अगूनुलाक २

केनरी लाहाअलग

संकोचं पिशुनं धीरं लोहितं चंदनं ॥ राक्षा लाक्षा जतु क्लीबे यावोऽलक्तो द्रुमाम

लवंग ... सियानामथान २

यः ॥ लवंगं देवकुसुमं श्रीसंज्ञमथ जायकं । कालीयकं च कालानुसार्य्यं चाथ सम

सामानूगुरु

र्थकं ॥ वंशिकागुरु राजार्हं लोहं कृमिजं जोंगकं । कालागुर्व्वगुरु स्यात्तु मंग=

सिल्हाय

ल्या मल्लिगंधि यत् ॥ यक्षधूपः सर्ज्जरसो रालसर्ज्जरसावपि बहुरूपोऽप्यथ वृक

सिल्हाकि ... वंडमा

धूपकृत्रिमधूपकौ ॥ तुरुष्कः पिण्डकः सिल्हो यावनोऽप्यथ पायसः । श्रीवासो व

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

जापूपौपिंडीपिष्टशरत्तद वौ।। मृगनाभिर्मृगमदः कस्तूरी चाथ कोलकं । क
कोलकं कोषफलं मंथक कर्पूरं मस्त्रियां ।। घनसारश्चंद्रसंज्ञः सिताभ्रो हिमवालु
का। गंधसारो मलयजो भद्रश्रीचंदनोस्त्रियां ।। तैलपर्णिक गोशीर्षे हरिचन्दन ६२
मस्त्रियां । तिलपर्णी तु पत्रांगे रंजनं रक्तचंदनं ।। कुचंदनं चाथ जातीकोषजाती
फले समे। कर्पूरागुरुकस्तूरीकक्कोलैर्यक्षकर्दमः।। गात्रानुलेपनी वर्तिर्व

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

विलयनवस्तु

र्णकं स्याद्विलेपनं । चूर्णानि वासयोगाः स्यु र्भावितं वासितं त्रिषु ॥ संस्कारो गंधमा=

ल्याद्यै र्यस्तत्स्याद धिवासनं । माल्यं मालास्रजौ मूर्द्ध्नि केशमध्ये तु गर्भकः । प्रभ्र

ष्टकं शिखालम्बि पुरोन्यस्तं ललामकं । प्रालम्बमृजुलम्बि स्यात्कंठाद्वैकक्षकं तु

तत् । यत्तिर्य्यक् क्षिप्तमुरसि शिखास्वापीडशेखरौ ॥ रचना स्यात्परिस्पंदः आभोगः

लिव

परिपूर्णता । उपधानं तूपबर्हः शय्यायां शयनीयवत् । शयनं मंचपर्य्यंकपल्यं

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

लारवद्द्रव्यात्मनाः ॥ गेंडुकः कंदुको दीपः प्रदीपः पीठमासनं ॥ समुद्गकः संपुटकः प्र
तिग्राहः पतद्ग्रहः ॥ प्रसाधनी कंकतिका पिष्टातः पटवासकः ॥ दर्प्पणे मुकुरादर्शौ
व्यजनं तालवृंतकं ॥ ॥ इति नृवर्गः ॥ ॥ संततिर्गोत्रजननकुला=
न्यभिजनान्वयौ ॥ वंशोन्ववायः संतानो वर्णाः स्युर्ब्राह्मणादयः ॥ राजबीजी राजवं=
श्यो बीजः स्यात्कुलसंभवः ॥ महाकुलकुलीनार्य्यसभ्यसज्जनसाधवः ॥ ब्रह्मचारी

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रशुरीषिकातूलिकासमे॥तैजसावर्त्तनीमूषा भस्त्राचर्म्मप्रसेविका॥आस्फोटनी
वेधनिकाकृपाणीकर्त्तरीसमे॥वृक्षादनीवृक्षभेदीटंकःपाषाणदारणः॥
क्रकचोस्त्रीकरपत्रंस्यादाराचर्म्मप्रभेदिका॥शूर्म्मीनालोहप्रतिमाशिल्पंकर्म्म
कलादिकं॥प्रतिमानंप्रतिविम्बंप्रतिमाप्रतियातनाप्रतिछाया॥प्रतिकृतिरर्चापुंसि
प्रतिनिधिरुपमोपमानंस्यात॥वाच्यलिंगाःसमस्तुल्यःसदृक्षःसदृशःसं शारि

ह कं शि

Jagannath Bhattarai Collection, Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कासोप

साधारणः समानश्च स्युरुत्तरपदे त्वमी। निभसंकाशनीकाशप्रतीका

मादयः॥ कर्मण्या तु विधा भृत्या भृतयो भर्म्म वेतनं। भरण्यं भरणं मूल्यं नि

श्री र्वेशः पण इत्यपि॥ सुरा हलिप्रिया हाला परिस्रुद्वरुणात्मजा॥ गंधोत्तमा प्रस

न्नेरा कादंबर्यः परिस्रुता॥ मदिरा कश्यमद्ये चाप्यवदंशस्तु भक्षणं॥ शुण्डापानं

मदस्थानं मधुवारा मधुक्रमाः॥ मध्वासवो माधवको मधु माध्वीकमद्वयोः॥

नि

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

श्री श्रीगणेशाय नमः श्रीगणेशाय नमः श्री

मैरेयमासवः सीधुर्मेदको जगलः समौ। संधानं स्यादभिषवः किण्वं पुंसि तु नग्न
हूः। कारोत्तरः सुरामण्ड आपानं पानगोष्ठिका। चषकोऽस्त्री पानपात्रं सरकोऽप्यनुतर्ष
णं। धूर्तोऽक्षदेवी कितवोऽक्षधूर्तो द्यूतकृत्समाः। स्युर्लग्नकाः प्रतिभुवः सभिकाः
द्यूतकारकाः। द्यूतोऽस्त्रियामक्षवती कैतवं पण इत्यपि। पणोऽक्षेषु ग्लहोऽक्षास्तु दे
वनाः पाशकाश्च ते। परिणायस्तु शारीणां समन्तान्नयनेऽस्त्रियां। अष्टापदं शारि

Jagannath Bhattarai Collection, Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

५ का

श्रीगणेशायनम ॥ श्रीगणेशायनमः   श्रीगणेशायनमः

फलंक्षारिण्यूलंसमाद्वयः ॥ ५ ॥ उक्तंभूरिप्रयोगत्वादेकस्मिन्येऽत्रयौगिकाः ॥ ताद्धर्म्या १

दन्यतोवृत्तावूह्यालिंगांतरेपिते ॥ ॥ इतिशूद्रवर्गः ॥ ॥ इत्यमरसिंहकृतौ

नामलिंगानुशासनेभूमिकाण्डोद्वितीयः सांगएवसमर्थितः ॥ ॥ विशेष्य

निघ्नैःसंकीर्णैर्नानार्थैरव्ययैरपि ॥ लिंगादिसंग्रहैर्वर्गाःसामान्येवर्गसंश्रयाः ॥ १ ॥ २५

१ स्त्रीदाराद्यैर्यद्विशेष्यंयादृशैःप्रस्तुतंपदैः ॥ गुणद्रव्यक्रियाशब्दास्तथास्युस्त

स्य भेदकाः ॥२॥ सुकृती पुण्यवान् धन्यो महेच्छस्तु महाशयः । हृदयालुः सुहृदयो
महोत्साहो महोद्यमः ॥३॥ प्रवीणे निपुणाभिज्ञविज्ञनिष्णातशिक्षिताः । वैज्ञानिकः कृ
तमुखः कृती कुशल इत्यपि ॥४॥ पूज्यः प्रती[illegible] सांशयिकः संशयापन्नमानसः । द
क्षिणीयो दक्षिणार्हस्तत्र दक्षिण्य इत्यपि ॥५॥ स्युर्वदान्यस्थूललक्षदानशौण्डा ब
हुप्रदे । जैवातृकः स्यादायुष्मानन्तर्वाणिस्तु शास्त्रवित् ॥६॥ परीक्षकः कारणिको

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi
Jagannath Bhattarai Collection, Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

वर दक्षसमर्थकः। हर्षमाणो विकुर्वाणः प्रमना हृष्टमानसः॥ ५१॥ दुर्मना विमना
अंतर्मनाः स्यादुत्क उन्मनाः। दक्षिणे शरलोदारौ सुकलो दातृभोक्तरि॥ ५२॥ तत्परे
प्रसितासक्ताविष्टार्थोद्युक्त उत्सुकः। प्रतीते प्रथितख्यातवित्तविज्ञातविश्रुताः॥ ५३॥ गु
णैः प्रतीते तु कृतलक्षणाहतलक्षणौ। इभ्य आढ्यो धनी स्वामी त्वीश्वरः पतिरीशि ६५
ता॥ ५४॥ अधिभूर्नायको नेता प्रभुः परिवृढोऽधिपः। अधिकर्द्धिः समृद्धः स्यात्कुटुम्ब

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

व्यापृतस्तु यः ॥११॥ स्यादभ्यागारिकस्तस्मिन्नुपाधिश्च पुमानयं । वरांगरूपोपेतो यः
सिंहसंहननो हि सः ॥१२॥ निर्वार्य्यः कार्य्यकर्ता यः संपन्नः सत्वसंपदा । अवाचि मूको
ऽथ मनोजवसः पितृसंनिभः ॥१३॥ सत्कृत्यालंकृतां कन्यां यो ददाति स कूकुदः । लक्ष्मी
वाल्लक्ष्मणः श्लीलः श्रीमान्स्निग्धस्तु वत्सलः ॥१४॥ स्याद्दयालुः कारुणिकः
कृपालुः सूरतः समाः । स्वतंत्रोपावृतः स्वैरी स्वच्छन्दो निरवग्रहः ॥१५॥ परतंत्रः परा

Jagannath Bhattarai Collection, Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

धीनः परवान्नाथवानपि ॥ अधीनो निघ्न आयत्तोस्वछंदो गृह्यकोप्यसौ ॥१६॥ खलपूः
स्याद्बहुकरो दीर्घसूत्रश्चिरक्रियः ॥ जाल्मोसमीक्ष्यकारी स्यात्कुण्ठो मंदक्रिया
सु यः ॥१७॥ कर्मक्षमोलंकर्मीणः क्रियावान्कर्मसूद्यतः ॥ स कार्मः कर्मशीलो यः कर्म
शूरस्तु कर्मठः ॥१८॥ भरण्यभुक्कर्मकरः कर्मकारस्तु तत्क्रियः ॥ अपस्नातो मृतस्ना
तः आमिषाशी तु शौकलः ॥१९॥ बुभुक्षितः स्यात्क्षुधितो जिघत्सुरशनायितः ॥ परान्नः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

श्रीगरो

परपिंडादो भक्षकोघस्मरोद्मरः ॥ आद्यूनःस्यादौदरिकोविजिगीषाविवर्जिते ॥
उभौत्वात्मंभरिःकुक्षिंभरिःस्वोदरपूरके सर्वान्नीनस्तुसर्वान्नभोजी गृध्नुस्तुगर्द्धन
॥लुब्धोभिलाषुकःतृष्णक्समौलोलुपलोलुभौ सोन्मादस्तून्मदिष्णुःस्यादवि
नीतःसमुद्धतः॥मत्तेशौण्डोत्कटक्षीबाःकामुकेकमितानुकः कम्रःकामयिताऽ
भीकःकमनःकामनोभिकः॥विधेयोविनयग्राहीवचनेस्थितआश्रवःवश्यः

Jagannath Bhattarai Collection, Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

श्री शि२ श्री.

प्रणेयो निभृतविनीतः प्रश्रिताः समाः ॥ धृष्टे धृष्णग्वियातश्च प्रगल्भः प्रतिभान्वि ग१५

॥१२५॥ ते ॥ स्याधृष्टे तु शालीनो विलक्षो विस्मयान्विते । अधीरे कातरस्त्र[illegible]भीरुर्भीरुक

॥१२६॥ भीलुकौ ॥ आशंसुराशंसितरि गृहयालुर्ग्रहीतरि । श्रद्धालुः श्रद्धआस्तिके प

॥१२७॥ तयालुस्तु पातुकौ लज्जाशीलेऽपत्रपिष्णुर्वंदारुरभिवादके ॥ शरारुर्घातुको हिंस्रः ६७

॥१२८॥ स्याद्वर्धिष्णुस्तु वर्द्धनः । उत्पतिष्णुस्तूत्पतिता अलंकरिष्णुस्तु मण्डनः ॥ भूष्णुर्भवि

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

लुर्नर्तितावर्तिष्णुर्वर्तनः समौ ॥२९॥ निराकरिष्णुः क्षिप्नुः स्यात्सांद्रस्निग्धस्तु मेदुरः ।ज्ञा
तातुविदुरोविन्दुर्विकाशीतुविकस्वरः ॥३०॥ विसृत्वरोविसृमरः प्रसारीचविसारिणि
सहिष्णुः सहनः क्षंता तितिक्षुः क्षमिता ॥ क्रोधनोमर्षणः को पी चण्डस्त्व
त्यंतकोपनः ।जागरूकोजागरिता घूर्णितः प्रचलायितः ॥३२॥ स्वप्नक्शयालुर्निद्रा
लुर्निद्राणशयितौ समौ ।पराङ्मुखः पराचीनः स्यादवाङप्यधोमुखः ॥३४॥ देवानंच

Jagannath Bhattarai Collection, Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF, Delhi

तिदेवद्र्यङ् विष्वद्र्यङ् विष्वगंचति यः सहांचति सध्र्यङ् स स तिर्य्यङ् यस्तिरों
चति॥१३५॥ वदो वदावदो वक्ता वागीशो वाक्पतिः समौ। वाचोयुक्तिपटुर्वाग्मी वावदूक
श्च वक्तरि॥१३६॥ स्याज्जल्पाकस्तु वाचालो वाचाटो बहुगर्ह्यवाक्। दुर्मुखे मुखराबद्धमु
खौ शक्तः प्रियंवदे॥१३७॥ लोहलः स्यादस्फुटवाग् गर्ह्यवादी तु कद्वदः। समौ कुवाद
कुचरौ स्यादसौम्यस्वरोऽस्वरः॥१३८॥ रवणः शब्दनो नान्दीवादी नान्दीकरः समौ।

शा० को० १

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

+धन्यादि ... स्यात् ... रव्यातो निराकृतः॥२

जडोऽज्ञ एडमूकस्तु वक्तुं श्रोतुमशिक्षिते। तूष्णीशीलस्तु तूष्णीको नग्नोऽवासा दि-
गम्बरः॥ निष्कासितोऽवकृष्टः स्यादपध्वस्तस्तु धिक्कृतः। आत्तगर्वोऽभिभूतः
स्याद्दापितः साधितः समौ॥ अधिक्षिप्तप्रतिक्षिप्तौ बद्धे कीलितसंयतौ॥ आपन्न
आपत्प्राप्तः स्यात्कान्दिशीको भयद्रुतः॥ आक्षारितः क्षारितोऽभिशस्ते संकसु-
कोऽस्थिरे॥ व्यसनार्त्तोपरक्तौ द्वौ विहस्तव्याकुलौ समौ॥ विक्लवो विह्वलः स्यात्तु वि-
वशोऽरिष्टदुष्टधीः ... वञ्चितः॥३ २ मन्दाक्ष ... प्रतिक्रुष्टो ... ॥३॥

Jagannath Bhattarai Collection, Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

॥४३॥ वसोरिष्टदुष्टधीः॥ कोश्यपः कश्यार्हस्सन्नद्धेत्याततायीवधोद्यतो द्वेष्ये त्वक्षिगतो वध्यः

॥४३॥ शीर्षच्छेद्य इमौ समौ॥ विष्यो विषेण यो वध्यो मुसल्यो मुसलेन यः॥ शिश्विदानः कृ

॥४३॥ ष्णकर्मा चपलश्चिकुरः समौ॥ दोषैकदृक् पुरोभागी निकृतस्त्वनृजुः शठः॥ क

॥४६॥ र्णेजपः सूचकः स्यात्पिशुनो दुर्जनः खलः॥ नृशंसो घातकः क्रूरः पापो धूर्तस्तु

॥४७॥ वंचकः॥ अज्ञे मूढयथाजातमूर्खवैधेयबालिशाः॥ कदर्ये कृपणक्षुद्रकिम्पचा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

॥४८॥

नमितनम्रवानानिस्वस्तुदुर्विधोदीनोदरिद्रोदुर्गतोपिसः॥वनीयकोजाचनको
मार्गणोजाचकार्थिनौ॥अहंकारवानहंयुःशुभंयुस्तुशुभान्वितः॥दिव्योप
पादुकादेवानृगवाद्याजरायुजाः॥स्वेदजाःकृमिदंशाद्याःपक्षिसर्प्पादयोण्डजाः॥
जाः॥ॐ॥इतिवि[illegible]र्गः॥ ॥उद्भिदस्तरुगुल्माद्याउद्भिदुद्भिज्जमुद्भिदं
सुंदरंरुचिरंचारुसुषमंसाधुशोभनं॥कांतंमनोरमंरुच्यंमनोज्ञंमंजुमंजु

॥१॥

Jagannath Bhattarai Collection, Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

नंतदसेचनकंतृप्तेर्नास्त्यंतोयस्यदर्शनात् ॥२॥ अभीष्टेभीप्सितंहृद्यंदयितंवल्ल-
भंप्रियं ॥ निकृष्टप्रतिकृष्टार्वरेफयाप्यावमाधमाः ॥३॥ कुपूयकुत्सितावद्यखेटग-
र्ह्याणकाःसमाः ॥ मलीमसंतुमलिनंकच्चरंमलदूषितं ॥४॥ पूतंपवित्रंमेध्यंचवीध्रंतु
विमलार्थकं ॥ निर्णिक्तंशोधितंमृष्टंनिःशोध्यमनवस्करं ॥५॥ असारंफल्गुशून्यंतु ७०
वशिकंतुच्छरिक्तके ॥ क्लीबेप्रधानंप्रमुखप्रवेकानुत्तमोत्तमाः ॥६॥ मुख्यवर्यवरे-

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

तया

तयास्युप्रवर्होऽनवराध्र्यवत्त। परार्ध्याग्र्यप्राग्रहरप्राग्र्याग्र्याग्रीयमग्रियं
॥७॥ श्रेयान्श्रेष्ठः पुष्कलः स्यात्सत्तमश्चातिशोभने। स्युरुत्तरपदे व्याघ्रपुंगवर्ष ॥७॥
भकुंजराः॥८॥ सिंहशार्दूलनागाद्याः पुंसिश्रेष्ठार्थवाचकाः। अप्राग्र्यंद्वयहीनेद्वे
अप्रधानोपसर्जने॥९॥ विशंकटंपृथुबृहद्विशालंपृथुलंमहत्। वड्रोरुवि
पुलंपीनपिव्नीतुस्थूलपीवरे॥१०॥ स्तोकाल्परवुल्लकाः सूक्ष्मंश्लक्ष्णंदभ्रंकृशं

वी ९० क्षु

Jagannath Bhattarai Collection: Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

तनु॥ स्त्रियां मात्रा त्रुटिः पुंसि लवलेशकणाणवः ॥११॥ अत्यल्पेल्पिष्टमल्पीयः
८ कनीयोणीयइत्यपि॥ प्रभूतं प्रचुरं प्राज्यमदभ्रं बहुलं बहु ॥१२॥ पुरुहं पुरु भूयि
ष्ठं स्फिरं भूयश्च भूरि च॥ परःशताद्यास्तेयेषां परा संख्या शतादिकात् ॥१३॥ गणनी
यं गणेयं तु संख्याते गणितमथ समं सर्वं। विश्वमशेषं कृत्स्नं समस्तनिखिलाखि
लानि निःशेषं ॥१४॥ समग्रं सकलं पूर्णमखण्डं स्यादनूनके। घनं निरंतरं सान्द्रं पे ८

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

लवं विरलं तनुः॥१२॥ समीपे निकटासन्नसंनिकृष्टसनीडवत्। सदेशाभ्याससविधस
समर्यादसवेशवत्॥१३॥ उपकण्ठान्तिकाभ्यर्णाभ्यग्रा अप्यभितोऽव्ययं। संसक्तेत्वव्यव
हितमपदान्तरमित्यपि॥१४॥ नेदिष्ठमन्तिकतमं स्याद्दूरं विप्रकृष्टकं। दवीयश्च दविष्ठं च
सुदूरे दीर्घमायतं॥१५॥ वर्तुलं निस्तलं वृत्तं बन्धुरं तून्नतानतं। उच्चप्रांशून्नतोदग्रो
च्छ्रितास्तुङ्गेऽथ वामने॥१६॥ न्यङ्नीचखर्वह्रस्वा स्युरवाग्रेवनतानतं। अरालं

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

वृजिनं जिह्ममूर्म्मिमत्कुंचितं नतं ॥२१॥ आविद्धं कुटिलं भुग्नं वेल्लितं वक्रमित्यपि ॥ ऋ
जावजिह्मप्रगुणौ व्यस्ते त्वप्रगुणाकुलौ ॥२२॥ शाश्वतस्तु ध्रुवो नित्यसदातनसना
तनाः ॥ स्थास्नुः स्थिरतरस्थेयानेकरूपतया तु यः ॥२३॥ कालव्यापी स कूटस्थः स्थावरो
जंगमेतरः ॥ चरिष्णु जंगमचरं त्रसमिंगं चराचरं ॥२४॥ चलनं कंपनं कंप्रं चलं लो
लं चलाचलं ॥ चंचलं तरलं चैव पारिप्लवपरिप्लवे ॥२५॥ अतिरिक्तः समधिको दृढसं

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

घनस्तु संहतः ॥ कक्खटं कठिनं क्रूरं कठोरं निष्ठुरं दृढं ॥२४॥ जठरं मूर्तिमन्मूर्तं
प्रवृद्धं प्रौढमेधितं ॥ पुराणे प्रतनप्रत्नपुरातनचिरंतनाः ॥२५॥ प्रत्यग्रोभिनवो नव्यो
नवीनो नूतनो नवः ॥ नूत्नश्च सुकुमारं तु कोमलं मृदुलं मृदु ॥२६॥ अन्वगन्वक्षम
नुगेऽनुपदं क्लीबमव्ययं ॥ प्रत्यक्षं स्यादैन्द्रियकमप्रत्यक्षमतीन्द्रियं ॥२७॥ एक
तानोनन्यवृत्तिरेकाग्रैकायनावपि ॥ अप्येकसर्ग एकाग्र्योप्येकायनगतो

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

१० पि चां ३० पुंस्यादिः पूर्वपौरस्त्यप्रथमाद्या अथास्त्रियां॥ अन्तो जघन्यं चरममन्त्यपाश्चा
त्यपश्चिमाः॥ ३१ मोघं निरर्थकं स्पष्टं स्फुटं प्रव्यक्तमुल्बणं॥ साधारणं तु सामान्यमेकाकी
त्वेक एककः॥ ३२ भिन्नार्थका अन्यतर एकस्त्वो ऽन्येतरावपि॥ उच्चावचं नैकभेदमुच्च १०
ण्डमविलंबितं॥ ३३ अरुंतुदं तु मर्मस्पृगबाधं तु निरर्गलं॥ प्रसव्यं प्रतिकूलं स्याद
पसव्यमपष्ठु च॥ ३४ वामं शरीरे सव्यं स्यादपसव्यं तु दक्षिणं॥ संकटं ना तु संबाधः क
९३

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi
Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

निलंगंहूतौसमौ ॥संकीर्णेसंकुलाकीर्णेमुण्डितंपरिवापितं ॥ग्रन्थितंसंदितंदृब्धं
विसृतंविस्तृतंततं ॥अन्तर्गतंविस्मृतंस्यात्प्राप्तप्रणिहितेसमे ॥वेल्लितंप्रेंखितंधू
तचलिताकम्पिताधुते ॥नुन्ननुत्तास्तनिष्ठ्यूताविद्धक्षिप्तेरिताःसमाः ॥परिक्षिप्तंतु
निवृतंमूषितंमुषितार्थकं ॥प्रवृद्धप्रसृतेन्यस्तनिसृष्टेगुणिताहते ॥निदिग्धोप
चितेगूढगुप्तेगुण्ठितरूषिते ॥द्रुतावदीर्णेउद्गूर्णोद्यतेकाचितशिक्यिते ॥घ्राण

54

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

प्रोतेदिग्धलिप्तेसमुदक्तोद्धृतेसमे॥४०॥वेष्टितंस्याद्वलयितंसंवीतंरुद्धमावृतं।रु
११ ग्णंभुग्नेथनिशितक्ष्णुतशातानितेजिते॥४१॥स्याद्विनाशोन्मुखंपक्वंह्रीणह्रीतौतुल
श्री ज्जिते।वृत्तेतुवृत्तव्यावृत्तौसंयोजितउपाहितः॥४२॥प्राप्यंगम्यंसमासाद्यंस्यन्नंरीणंस्नु ११
तंस्नुतंसंगूढःस्यात्संकलितोवगीतःख्यातगर्हणः॥४३॥विविधःस्याद्बहुविधो
नानारूपःपृथ[redacted]ग्विधः।अवरीणोधिक्कृतश्चाप्यवध्वस्तोवचूर्णितः॥४४॥=

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

४५

क्नूनः।क्नासकृतं।फांतं।स्नानितं।ध्वनितं।समे।बद्धे।संधानितं।मूर्छा।मुदितं।संदितं।सितं॥५०॥क्तिःप

४६

वंधाधितं।पाके।दीरा।ज्यपयसांहृतं।निर्वाणो।मुनिव[illegible]दोनिर्वातस्तु।तेनिर्ल्लौ॥पक्व

४७

परिणतो।मूर्गांरु।न्नेमी।दृक्लमु।चिते।पुष्टेवपुष्भितं।सोढे।दांतमु।दांतम्।दृप्तौ॥दीतस्तु।द

४८

मितेशांतः।शमिते।प्राप्तिर्दृप्तिः।ज्ञप्तस्तु।ज्ञपिते।क्नूनः।छादिते।पूजिते।चितः॥पूर्णस्तु।पूरि

४९ ५०

ते।कष्टं।क्लिशिते।दशिते।सितः।घुष्टः।घुष्टे।पिता।कधेत[illegible]त्वष्टैः।तनूकृतौ॥वेष्टित

ते२ ४८

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

१२ च्छिद्रितौ विद्धे विन्नवित्तौ विचारिते । निःप्रभे विगतारोकौ विलीने विद्रुतद्रुतौ ॥५०॥ सिद्धे नि

र्वृत्तनिष्पन्नौ दारिते भिन्नभेदितौ ॥ ऊतं स्यूतमुतं चेति त्रितयं तंतुसंतते ॥५१॥ स्यादर्हिते

नमस्यितं नमसितमपचायितार्च्चितापचितं । वरिवसिते वरिवस्यितमुपासितं चोपच

रितं च ॥५२॥ संतापितसंतप्तौ धूपितधूपायितौ च दूनश्च । हृष्टे मत्तस्तृप्तः प्रह्लन्नः प्रमु

दितः प्रीतः ॥५३॥ छिन्नं छातं लूनं कृत्तं दातं दितं छितं वृक्णं । स्रस्तं ध्वस्तं भ्रष्टं स्कन्नपतितं

राम ७५

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

च्युतं गलितं॥५४॥ लब्धं प्राप्तं विन्नं भावितमासादितं च भूतं च। अन्वेषितं गवेषितमन्विष्टं
मार्गितं मृगितं॥५५॥ आर्द्रं सार्द्रं क्लिन्नं तिमितं स्तिमितं समुन्नमुत्तं च। त्राणं त्रातं रक्षितमवि
तं गोपायितं गुप्तं॥५६॥ अवगणितमवमतमवज्ञातं अवमानितं च परिभूते। त्यक्तं ही
नं विधुतं समुज्झितं धूतमुत्सृष्टे॥५७॥ उक्तं भाषितमुदितं जल्पितमाख्यातमभिहितं ल
पितं बुधितं [illegible] मनितं विदितं प्रतिपन्नमवसितावगते॥५८॥ उरीकृतमुररीकृतमंगीकृत

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

मास्रुतं प्रतिज्ञातं । संगीर्णविदितसंस्कृतसमाहितोपस्कृतोपगतं ॥ ईलितशस्तप
१२ नायितपणायितप्रराजुतपलितपनितानि । अपिगीर्णवर्णितास्तितेडितानिस्तुता=
थानि ॥६०॥ भक्षितचर्वितलिढ्रत्यवसितगिलितखादितप्सातं । अभ्यवहितान्नजग्ध
श्रीः मन्नगुस्ताशितं भुक्ते ॥६१॥ क्षेपिष्ठक्षोदिष्ठप्रेष्ठवरिष्ठस्थविष्ठवंहिष्ठाः । क्षिप्रक्षुद्राभ श्रीः
१६ नीप्सितपृथुपीवरवहुप्रकर्षार्थाः ॥६२॥ साधिष्ठद्राघिष्ठस्फेष्ठगरिष्ठह्रसिष्ठवृं १२

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

दिष्टाः॥ वाहुल्यायतवक्रुरुरुः बामनन्वं दारकातिशये॥ इति विशेष्यनिघ्नव
र्गः॥ प्रकृतिप्रत्ययार्थाद्यैः संकीर्णे लिंगमुन्नयेत्॥ कर्म्मक्रियातत्सातत्ये गम्येस्यु
रपरस्पराः॥१ साकल्यासंगवचने पारायणपरायणे॥ यदृच्छा स्वैरिता हेतुशून्यात्वास्था
विलक्षणं॥२ समथस्तु शमः शांतिः दांतिस्तु दमथो दमः॥ अवदानं कर्म्मवृत्तं काम्यदा
नं प्रवारणं॥३ वसक्रिया सम्वदनं मूलकर्म्मतु कार्म्मणं॥ विधूननं विधुवनं तर्पणं प्री

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

१८ ण नावने ॥ प र्य्याप्तिः स्यात्परित्राणंहस्तधारणमित्यपि । सेवनंसीवनंस्यूतिर्व्विदरः स्फु
टनंभिदा ॥ आक्रोशनमभिषंगः संवेदो वेदना न ना । संमूर्छनमभिव्याप्तिर्याञ्चा भि
कार्थनार्द्दना ॥ वर्द्धनं छेदनेथद्वे आनंदनसभाजने । आप्रछन्नमथाम्नायः संप्रदायः
क्षये क्षिया ॥ ग्रहे ग्राहे वशः कांतौ रक्षनस्त्राणो रणः क्वणो । व्यधो वेधे पचा पाके हवो हूतौ २७
वरो वृतौ ॥ ओषः प्लोषे नयो नाये ज्यानिर्ज्जीर्णौ भ्रमो भ्रमौ । स्फातिर्वृद्धौ प्रथा ख्यातौ स्पृष्टि १८

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

श्री

ःपत्तौ स्रवः स्रवे ॥९॥ विधा समृद्धौ स्फुरणं स्फुरणा प्रमितौ प्रमा । प्रसूतिः प्रसवे श्च्योते प्राघा
रः क्लमथः क्लमे ॥१०॥ उत्कर्षोतिशये संधिः श्लेषे विषय आश्रये । क्षिपायां क्षेपणं गीर्णिः
गिरौ गुरणमुद्यमे ॥११॥ उन्नाय उन्नये श्रायः श्रयणे जयने जयः । निगादो निगदे मादो म
द उद्वेग उद्भ्रमे ॥१२॥ विमर्दनं परिमलोऽभ्युपपत्तिरनुग्रहः । निग्रहस्तद्विरुद्धः स्यादभियो
ग स्त्वभिग्रहः ॥१३॥ मुष्टिबंधस्तु संग्राहो डिम्बे डमरविप्लवौ ॥ बंधनं प्रसितिश्चारः स्प

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi
Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

१८ मानावमानौ ॥ पर्य्याप्तिः स्यात्परित्राणं हस्तधारणमित्यपि। सेवनं सीवनं स्यूतिर्विदरः स्फु
टनं भिदा ॥ आक्रोशनमभिषंगः संवेदो वेदना न ना। संमूर्छनमभिव्याप्तिर्याञ्चा भि
कार्थनार्द्दना ॥ वर्द्धनं छेदने ऽथ द्वे आनंदनसभाजने। आप्रच्छन्नमथाम्नायः संप्रदायः
राम क्षये क्षिया ॥ ग्रहे ग्राहो वशः कांतौ रक्षणस्त्राणे रणः क्वणे। व्यधो वेधे पचा पाके हवो हूतौ रे २२
२२ वरो वृतौ ॥ ओषः प्लोषे नयो नाये ज्यानिर्जीर्णौ भ्रमो भ्रमौ। स्फातिर्वृद्धौ प्रथा ख्यातौ स्पृष्टि १८

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

श्री

ः पक्तौ स्रवः स्रवे ॥ विधात्मन्द्धौ स्फुरणा स्फुरणे प्रमितौ प्रमा । प्रसूतिः प्रसवे श्च्योते प्राघा

रः क्लमथः क्लमे ॥ उत्कर्षोतिशये संधिः श्लेषे विषय आश्रये । क्षिपायां क्षेपणं गीर्णिः

गिरौ गुरणमुद्यमे ॥११॥ उन्नाय उन्नये श्रायः श्रयणे जयने जयः । निगादो निगदे मादो म

द उद्वेग उद्भ्रमे ॥१२॥ विमर्दनं परिमलोऽभ्युपपत्तिरनुग्रहः । निग्रहस्तद्विरुद्धः स्यादभियो

गस्त्वभिग्रहः ॥१३॥ मुष्टिबंधस्तु संग्राहो डिंबे डमरविप्लवौ ॥ बंधनं प्रसितिश्चारः स्प

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

१५ र्शःस्प्रष्टोपतप्तरि॥निकारोविप्रकारःस्यादाकारस्त्विंगइंगितं।परिणामोविकारोद्वे
समेविकृतिविक्रिये॥अपहारस्त्वपचयःसमाहारःसमुच्चयः।प्रत्याहारउपादानं
विहारस्तुपरिक्रमः॥अभिहारोभिग्रहणंनिर्हारोऽभ्यवकर्षणं।अनुहारोनुकारःस्या
७८ दर्थस्यापगमेव्ययः॥प्रवाहस्तुप्रवृत्तिःस्यात्प्रवहोगमनंबहिः।वियामोवियमोयामो १५ ७८
यमःसंयामसंयमौ॥हिंसाकर्माभिचारःस्याज्जागर्याजागराद्वयोः।विघ्नोंतरायःप्रत्यू

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

ह: स्यादुपघ्नोंतिकाश्रये ॥ निर्वेश उपभोग: स्यात्परिसर्प्प: परिक्रिया । विधुरं तु प्रविश्ले-
षेऽभिप्रायश्छंद आशय: ॥ संक्षेपणं समशनं पर्य्यवस्था विरोधनं । परिसर्य्या परीसार:
स्यादास्या त्वासना स्थिति: ॥ विस्तारो विग्रहो व्यास: स च शब्दस्य विस्तर: । स्यान्मर्द्दनं संवा-
हनं विनाश: स्याददर्शनं ॥ संस्तव: स्यात्परिचय: प्रसरस्तु विसर्प्पणं । नीवाकस्तु प्रया-
म: स्यात्संनिधि: संनिकर्षणं ॥ लवोभिलावो लवने निष्पाव: पवने पव: । प्रस्ताव: स्या-

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

१ दवसरस्त्रसरः सूत्रवेष्टनं ॥ प्रजनः स्यादुपसरः प्रश्रयप्रणयौ समौ। धीशक्तिर्निष्क्र
मोऽस्त्रीतु संक्रमो दुर्गसंचरः ॥ प्रत्युत्क्रमः प्रयोगार्थः प्रक्रमः स्यादुपक्रमः। स्यादभ्या
दानमुद्घात आरंभः संभ्रमस्त्वरा ॥ प्रतिबंधः प्रतिष्टंभोऽवनायस्तु निपातनं ॥ उपलंभ
स्त्वनुभवः समालंभो विलेपनं ॥ विप्रलंभो विप्रयोगो विलंभस्त्वतिसर्जनं ॥ वि
श्रावस्तु प्रतिख्यातिरवेक्षा प्रतिजागरः ॥ निपाठनिपठौ पाठे तेमस्तेमौ समुन्दने ॥ आदी

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

नवाम्रवौत्क्लैशेमे लकेसगासंगमौ ॥ संवीक्षणं विचयनं मार्गणं मृगणा मृगः। परि
रंभः परिष्वंगः संश्लेष उपगूहनं ॥ निर्वर्णनं तु निध्यानं दर्शनालोकनेक्षणं। प्रत्याख्या
नं निरसनं प्रत्यादेशो निराकृतिः ॥ उपशायो विशायश्च पर्यायशयनार्थकौ। अर्त्तनं च ऋ
तीया च हृणीया च घृणार्थके ॥ स्याद्व्यत्यासो विपर्यासो व्यत्ययश्च विपर्यये। पर्ययोति
क्रमस्तस्मिन्नतिपात उपात्ययः ॥ प्रेषणं यत्समाहूय तत्र स्यात्प्रतिशासनं। ससंस्तावः क्र

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अ०र १७ लघुजास्तु तिन्दूमिर्द्विजन्मनां। निःश्रयतन्द्यत्रैकोष्ठेकाष्ठं सऽद्धनः॥ स्तम्भघ्नस्तु स्त

म्बघनः स्तंबोयेन निहन्यते। आविधो विध्यते येन तत्र विश्वक्समे निघः। ऽत्कार ८०

श्च निकारश्च द्वौ धान्योत्क्षेपनार्थकौ। निगारोद्गारविक्षावोद्ग्राहास्तु गरणादिषु॥

आरत्यवरतिविरतयऽपरामे थास्त्रियाँ तु निष्ठेव। निष्ठूतिनिष्ठेवनष्ठीवनमित्यभि ८०

न्नानि॥ जवने जूतिः सातिस्त्ववशाने स्याद्य ज्वरे जूर्तिः॥ ऽदजस्तु पशुप्रेरण १०

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

मकरणिरित्यादयः शापे। गोत्रांतेभ्यस्तस्यवृंदमित्यौपगवकादिकं॥ आपूपिकं शा
ष्कुलिकमेवमाद्यमचेतसां। माणवानांतुमाणव्यंसहायानांसहायता॥ हल्याहलानांब्रा
ह्मण्यवाडव्येतुद्विजन्मनां॥ द्वेपर्शुकानांपृष्ठानांपार्श्वंपृष्ठ्यमनुक्रमात्॥ खलानांखलिनी
खल्याप्यथमानुष्यकंनृणां। ग्रामताजनताधूम्यापाश्यागल्यापृथक्पृथक्॥ अपिसाह
स्रकारीषवार्म्मणाथर्वणादिकं॥ ॥इति [illegible]र्गः॥ ॥नानार्थाःकेपिकांता

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

१८ त्रिवर्गेष्विवात्रकीर्तिताः। सूरिप्रयोगाभेदेषु पर्य्यायेष्वर्पितेषु ते॥ आकाशे त्रिदिवे नाको
लोकस्तु भुवने जने। पद्ये यशसि च श्लोकः शरे खड्गे च शायकः॥ जम्बुकौ क्रोष्टुवरुणौ
पृथुकौ चिपिटार्भकौ। आलोकौ दर्शनोद्योतौ भेरीपटहमानकौ॥ उत्संगचिह्नयोरं
कः कलंकोंकापवादयोः। तक्षको नागवर्द्धक्योरर्कः स्फटिकसूर्य्ययोः॥ मारुते वेधसि
बुध्ने पुंसि कः कं शिम्बुनोः। स्यात्पुलाकस्तुच्छधान्ये संक्षेपे भक्तासिकूथके। उलूके करि १८

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रा:पुच्छमूलोपांतेपि चक: ।कमण्डलौ चकरकः स्रुगते च विनाशक: ॥किष्कुर्हस्ते वितस्तौ ।

च शूककीटे च वृश्चिक: ।प्रतिकूले प्रतीकस्त्री पिके कटे शोलपुंस्ययं ॥स्याद्भूतिकंलमूत्रेमे

कर्तृरोगे स्तूत्सलेपि च ।ज्योत्स्निकाजां च घोषे च कोषातक्यथ कटूफले ॥सितेऽर खदिरे सोम

वल्कस्याद धसिद्धके ।तिलकल्के च पिण्याको बाह्लीकं रामठे पि च ॥महेन्द्रगुग्गुलूलू

कव्यालग्नाहि[illegible]कौशिक: ।रुक्तापशंकास्वातंक:स्वल्पेपि क्षुल्लकस्त्रिषु ॥जैवातृक:श:=

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

१९ शांडेपिखुरेप्यश्वस्यावर्त्तकः।व्याघ्रेपिपुण्डरीकोनायमान्यामपिदीप्यकः॥शालावृकाः
८२ कपिक्रोष्टुश्वानःस्वर्णेपिगैरिकं।पीडार्थेपिव्यलीकंस्यादलीकंत्वप्रियेनृते॥शीता
न्नसावन्तूकेद्वेशल्केशकलवल्कले।साष्टेशतेसुवर्णानांहेम्न्युरोभूषणेपले॥दीनारेपि
चनिष्कोस्त्रीकल्कोस्त्रीशमलैनसोः।दंभेप्यथपिनाकोस्त्रीशूलशंकरधन्वनोः॥धेनुका ८२
तुकरेण्वांचमेघजालेचकालिका।कारिकायातनावृत्त्योःकर्णिकाकर्णभूषणे॥करिह १९

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

॥ अंधोप्य नेत्र मूकेसा तु...कौ द्योरनेत्र यर्थो ॥ पा ॥ ३॥

स्तां तु लोपकवीजकोष्ठां त्रिपूत्तरे । वृंदारकौ रूपिमुख्यावेके मुख्यान्यकेवलाः ॥ स्याद्दांभि
केकौटिको व्याधे दूरेरितेक्षणः ॥ ललाटिकः प्रभोर्भालदर्शी कार्याक्षमश्च [illegible]
न्नितम्बवलयचक्रेषु कटको ऽस्त्रियां । शूकाग्रे क्षुद्रशत्रौ च रोमहर्षे च कण्टकः
खलिद्वरज्वालास्खलिवाणौ शिलीमुखौ । शंखो निधौ ललाटास्थ्नि कम्बौ न स्त्रीन्द्रियेपि खं
॥ घृणिर्ज्वाले अपि शिखे शैलवृक्षौ नगावगौ । आशुगौ वायुविशिखौ शरार्कौ विहगाः खग
वैश्वानरौ मन्मथमाधवौ ॥ [illegible] ॥ भुजंगः पन्नगे खले १

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

२० गाः॥ पतंगौ पक्षिसूर्यौ च पूगः क्रमुकवृंदयोः। पशवोपि मृगा वेगः प्रवाहजवयोरपि॥

परागः कौसुमे रेणौ स्नानीयादौ रजस्यपि। गजेपि नागमातंगावपांगस्तिलकेपि च॥ स

र्गः स्वभावनिर्मोक्षनिश्चयाध्यायसृष्टिषु। योगः संनहनोपायध्यानसंगतियुक्तिषु॥

८३ भोगः सुखे स्त्र्यादिभृतावहेश्च फणकाययोः। चातके हरिणे पुंसि शारंगः शबले त्रिषु॥ १२५ ८३

कपौ च प्लवगः शापे त्वभिषंगः पराभवे। यानाद्यंगे युगः पुंसि युग्मे कृतादिषु॥ २०

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

स्वर्गेषुपशुवाग्वज्रदिङ्नेत्रघृणिभूजले। लक्ष्यदृष्ट्या स्त्रियां पुंसि गौर्लिंगं चिह्न
शेफसोः॥ शृंगं प्राधान्यसान्वोश्च वरांगं मूर्द्धगुह्ययोः। भगं श्रीकाममाहात्म्यवीर्ययत्न
त्नार्ककीर्तिषु॥ परिघः परिघातेस्त्रे पो घोवृन्दे भसां रये। मूल्ये पूजाविधावर्घो ह्योदुः
घाता॥ खव्यसनेष्वघं॥ त्रिष्विष्टे ल्पे लघुः काचाः शिक्यमृद्भेददृग्रुजः। विपर्य्यासे विस्तरे च
प्रपंचः पावके शुचिः॥ मास्यमात्ये चात्युपधे पुंसि मेध्ये सिते त्रिषु। अभिष्वंगे स्पृ

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

परिधानांचलेकच्छा जलप्रांतेऽस्त्रियामयं कः ॥२

२१ लवंगजन्तौ च रुचि: स्त्रियां ॥ किष्कोत्तपवघस्थाने नन्दी वृद्धो पि सम्मत: ।प्रसन्ने भल्लु

केप्यच्छो गुच्छस्तवककल्हारयो: ॥ केकिताक्ष्यौ विहिमन्द्रौ दंतविप्राण्डजा द्विजा: ॥ अजावि

श्री स्नुहूरत्नागाश्मो ध्वनिवरुत्तुजा: ॥ धर्मराजौ जिनयमौ कुंजो दंतेपि न स्त्रियां ॥ बल

जे दैत्ये पूर्वदेवत्रजावल्गुदर्शना ॥ समेक्ष्मांशे रणेप्याजि: प्रजा: स्यात्संततौ जने ॥ अब्जौ २८

२८ शंखशशांकौ च स्वके नित्ये निजं त्रिषु ॥ पुंस्यात्मनि प्रवीणे तु क्षेत्रज्ञो वाच्यलिंगक: ॥ २१

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

दोवनौकेय।वेह्वांमौद्रोविह्वसोभजोविद्॥

संज्ञास्याच्चेतनानामहस्ताद्यैश्चार्थसूचना।काकेभगंडौकरटौगजगंडःकटिःकटौ ३

॥शिपिविष्टस्तुखलतौदुश्चर्मणिमहेश्वरे॥देवशिल्पिन्यपित्वष्टादिष्टंदैवेपिनद्धयोः

रसेवटुःकटुकार्येत्रिषुमत्सरतीक्ष्णयोः॥रिष्टंक्षेमाशुभाभावेष्वरिष्टेतुशुभाशुभे

मायानिश्चलयंत्रेषुकैतवानृतराशिषु॥अयोघनेशैलशृंगेसीरांगेकूटमस्त्रियां।

सूक्ष्मैलायांत्रुटिःस्त्रीस्यात्कालेल्पेसंशयेपिसा॥अत्युत्कर्षाश्रयःकोट्योमूलेलग्न

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

८५ वेजटः। कुक्षिः फलेसस्ये कोषदृष्टिर्ज्ञाने क्षि दर्शने॥ इष्टिर्यागेच्छयोः स्पष्टं निश्चितेबहुली
त्रिषु। कष्टेतु कृच्छ्र गहने दक्षामंदागदेषु तु। पटुर्द्वौ वाच्यलिंगौ च नीलकंठः शिवेपि च।
पुंसिकोष्ठोंतर्जठरं कुसूलोंतर्गृहं तथा॥ निष्ठानिष्पत्तिनाशांताः काष्ठोत्कर्षेस्थितौदि
शि। त्रिषुज्येष्ठोतिशस्तेपिकनिष्ठोतियुवाल्पयोः। दंडोस्त्रीलगुडेपिस्यात् गुडोगोलेक्षु ८५
पाकयोः। सर्प्पमांसात् पशू व्याडौ गुगोधावाबस्विडाइला॥ क्ष्वेडावंशशलाकापिनाडी=

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कालेपिवट्वाणे। काण्डोस्त्रीदंडवाणार्व्ववर्गावसरवारिषु॥ स्याद्भाण्डमश्वाभरणेम

त्रेमूलवणिग्धने। ऽभृशप्रतिज्ञयोर्वाढं प्रगाढं भृशकृच्छ्रयोः॥ शक्तस्थूलौ त्रिषुदृढौ=

व्यूढौविन्यस्तसंहतौ॥ ऽभ्रुणोर्भकेस्त्रैणगर्भेर्वाणोवलिसुतेशरे॥ कणोतिसूक्ष्मेधा

न्यांशेसंघातेप्रमथेगणः। पणोद्यूतादिषूत्सृष्टे भृतौमूल्ये धनेपिच॥ मौर्व्यांद्रव्या=

श्रितेसत्वशौर्यसंध्यादिकेगुणः। निर्व्यापारस्थितौकालविशेषोत्सववयोःक्षणः॥ वर्णो=

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

अरुणा भास्करेपि स्यात् वर्ण[illegible]स्याणु[illegible]प्य थ द्रोणाः काकेप्याजौ
रवे रणाः ॥

३ द्विजादौशुक्लादौस्तुतौवर्णंतुवाक्षरे। ग्रामणीर्नापितेपुंसि श्रेष्ठे ग्रामाधिपे त्रिषु ॥ ऊर्णा
मेषादिलोम्नि स्यादावर्ते चान्तराभ्रुवोः। हरिणी स्यान्मृगी हेमप्रतिमा हरिता च या॥ त्रिषु
पाण्डौ च हरिणः स्थूणा स्तम्भेपि वेश्मनः। तृष्णे स्पृहापिपासे द्वे जुगुप्साकरुणे घृणे॥ व ८६
णिक्पथे पि विपणिः सुरा प्रत्यक्च वारुणी। करेणुरिभ्यां स्त्री नेभे द्रविणं बलं धनं॥ शरणं
८६ गृहरक्षित्रोः श्रीपर्णं कमलेपि च॥ विषाभिमरलोहेषु तीक्ष्णं क्लीबे खरे त्रिषु। प्रमाणा:

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

२४ भास्करेपिस्याद्वर्णे जेदेतुल्स त्रिषुःस्यात्नुः शार्ङ्गोधिक्रबोधोरगः काकेप्याजौर वैरङ्गः प्रमाणं

केलमर्यादाशास्त्रेजन्माप्रमालक्षु॥करणांसाध्यकतमन्केत्रेगात्रेन्द्रियेष्वपि।प्राप्णुसादेसं

शरणमसंबाध्यवमूगतौ॥यस्तामन्त्रेपदांतान्त्रेसमुद्दिरणमुन्नये।अतस्त्रिषुविषाणांस्या

त्पशुशृंगेभदंतयोः॥प्रवणंक्रमनिम्नोर्वीप्रह्वेनालंवलः पथे।संकीर्णोनिचिताशुद्धौवी

राना१ रिणंशून्यमूषरं॥दिवस्त्यौविवस्वंतौसरस्वंतौनदार्णवौ।पक्षितार्क्ष्योगरुत्मंतौसकुंतौ

लेखो नवरसगोदं नदी कृ ये १

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

मासपक्षिरणौ ॥ अ[illegible]स्तौ धूमकेतू जीमूतौ मेघपर्वतौ । हस्तौल पाणिनक्षत्रे मरुतौ
८७ पवनामरौ ॥ यंता हस्तिपके सूते भर्ता धा[illegible]रि पोष्टरि । यानपात्रे शिशौ पोतः प्रेतः प्रा-
ण्यंतरे मृते ॥ ग्रहभेदे ध्वजे केतुः पार्थिवे तनये सुतः । स्थपतिः कारुभेदे पि भूभृद्
भूमिधरे नृपे ॥ मूर्द्धाभिषिक्तो भूपे पि ऋतुः स्त्रीकुसुमे पि च । विष्णा(व)दप्यजिताव्यक्तौ ८७
सूतस्त्वष्टरि सारथौ ॥ व्यक्तः प्राज्ञे पि दृष्टांतावुभे शास्त्रनिदर्शने । क्षत्ता स्यात्सारथौ द्वा

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

स्येवैश्यायामपिशूद्रजे॥वृत्तांतःस्यात्प्रकरणेप्रकारेकार्त्स्न्यवार्तयोः।आनर्त्तःसमरेनृ

त्यस्था नेस्याननीवृद्विशेषयोः॥कृतांतोयमसिद्धांतदैवाकुशलकर्मसु।श्लेष्मादिरसर

क्तादिमहाभूतानितद्गुणाः।इंद्रियाण्यश्मविकृतिःशब्दयोनिश्चधातवः।कक्षांतरे

पिशुद्धांतोनृपस्यासर्वगोचरे॥कासूसामर्थ्ययोःशक्तिर्मूर्तिःकाठिन्यकाययोः।वि

स्तारवल्ल्योर्व्रततिर्वसतीरात्रिवेश्मनोः॥क्षयार्चयोरपचितिःसातिर्दानावसानयोः।

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

र्तिःपीडाधनुःकोट्योर्जातिःसामान्यजन्मनोः।प्रचारस्यंदयोरीतिरीतिर्डिंबप्रवा
८८ सयोः॥ उदयेधिगमेप्राप्तिस्त्रेतात्वग्नित्रयेयुगे।वीणाभेदेपिमहतीभूतिर्भस्मनिसंप
दि॥नदीनगर्योर्नागानांभोगवत्यथसंगरे।संगेसभायांसमितिःक्षयवासावपिक्षितिः॥
रवेरर्चिश्चशस्त्रंचवह्निज्वालाचहेतयः।जगतीजगतिच्छंदोविशेषेपिक्षितावपि॥पंक्तिश्छं ८८
दोपिदशमंस्यात्प्रभावेपिचायतिः।पत्तिर्गतौचमूलेतुपक्षतिःपक्षभेदयोः॥प्रकृतिर्यो २५

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

नितिलिंगे वकौ शिक्याद्याश्च वृत्तयः ॥ शिकतास्तु वालुकापि वेदे श्रवसि च श्रुतिः । वनिताज
नितात्यर्थानुरागायां च योषिति ॥ गुप्तिः क्षितिव्युदासेपि धृतिर्धारणधैर्ययोः । बृहती
क्षुद्रवार्ताकी छंदोभेदे महत्यपि ॥ वासिता स्त्रीकरिण्योश्च वार्ता वृत्तौ जनश्रुतौ । वार्तं फ
ल्गुन्यरोगेपि त्रिष्वप्सु च घृतामृतौ । कलधौतं रूप्यहेम्नो निमित्तं हेतुलक्ष्मणो ॥ श्रुतं
शास्त्रावधृतयोर्युगपर्याप्तयोः कृतं ॥ अत्याहितं महाभीतिः कर्मजीवानपेक्षि च । ८

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

२६ ८९

ते क्ष्मादावृते भूतं शशाप्यतीति समे त्रिषु ॥ कष्टं पठोत्वारित्रे त्रिषवतीते दृढं नि स्तले । महद्भु
संवावगीतं ज्ञनेयस्याद्दृहिते त्रिषु । क्षेतं रूप्येपिर ज्ञतं हे रेरूप्योसिते त्रिषु । त्रिषवतो जगादिं
[illegible] पिरक्तं नीत्यादि रागिच ॥ अवदातःशितेपीते शुद्धे बद्धार्जुनौ सितौ । युक्तेपि संस्कृते
मर्षिन्यस्तिनीतोथ संस्कृतं ॥ कृत्रिमेलक्षणोपेतेप्यनंतो नवधावपि । ख्यातेहृष्टे प्रतीते
मिजातत्वकुलजेकुध्ये ॥ विविक्तौ पूतविजनौ मूर्छितौ मूढसोकुयौ । दौचाम्लपरुषौ शु

८९ २६

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal.

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

तौ सितीच्चयवल्लमेघकौ। स तेपसाश्चौ विश्रमान्नेप्रशान्तेऽर्हितेयसत॥ पुरस्कृते पूजिते पुमता
रात्पनिष्कृतेमृतः कृते। निवातावाश्रमावातौ शश्वद्भेद्यं वदर्म्मयत॥ जातो नक्षप
वक्त्रास्पुरुक्रिताऽश्रितास्वमी। कुद्धिमत्प्रोद्यतोस्पन्नाश्राहृतौ सादराचितौ॥ अथर्थोस्थितो
परैर्वस्तुप्रयोजनतिष्ठन्तिषु। निघ्नानागत्यपोस्तार्थमन्विग्रहे जन्तेमुरौ॥ समर्थस्थि
पुशक्तिस्येसंवद्धार्थेहितेपिच। कर्मिस्योन्नाणरागवक्त्रौ वीथीपदव्यपि॥ आस्याने

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अ.क.

२०

मत्तयोरास्याप्रस्थोस्त्री सानुमानयोः ॥ श ॥ ऋद्धविशायोर्नैष्ठः संस्थायांरोस्थितौमृ

श्री तौ श्रंमिप्रापदवशोहृंदावश्चौजीमूतवत्सरौ ॥ अश्ववारोत्तुनिन्द्रांकेदायादौसुतवांधवौ

१० वौ । पादारश्म्यंघ्रितुर्यांशाश्चन्द्राग्न्यर्कास्तमोनुदः ॥ निर्वादो जनवादेपिशादोजंबा

(आ) (उत्तगेपि)

श्री लशष्पयोः आरावेरुदितेत्रातर्याक्रन्दोदारुणेरणे ॥ स्यात्प्रसादोनुरोधेपिसूदः स्यात् १०

व्यंजनेपिच । गोष्ठाध्यक्षेपिगोविन्दोहर्षेप्यामोदवन्मदः ॥ प्राधान्येराजलिंगेवृषभां २१७

रामः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

गेकदुर्दोष्त्रियां। स्त्रीसंवित्ज्ञानसंभाषा। क्रियाकाराजिनामसु॥ धर्म्मेरहस्युपनिष
त्स्यादृतौवत्सरेशरत्। पदंव्यवसितित्राणस्थानलक्ष्मांघ्रिवस्तुषु॥ गोःपदंसेविते
मानेप्रतिष्ठाकृत्यमास्पदं। त्रिष्विष्टमधुरौस्वादूमृदूचातीक्ष्णकोमलौ॥ मूढाल्पापटुनि
र्भाग्यामंदाःस्युर्द्वौतुशारदौ। प्रत्यग्राप्रतिभौविद्वत्सुप्रगल्भौविशारदौ॥ व्यामोवट
श्चन्यग्रोधावुत्सेधःकायउन्नतिः। पर्य्याहारश्चमार्गश्चविवधौवीवधौचतौ॥ परिधि

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

२८

र्द्धियतरोशाखायामनुपसर्ग्गके।व्यसनंवंधनंचेतः पीडाधिष्ठानमाधयः॥स्कुःसम

९१ र्थननीवाकः नियमाश्वसमाधयः।कोषोत्पादेऽनुवंधश्चः स्यात्प्रकृत्यादिष्वनश्वरे॥मु

श्री ख्यानुयायिनिशिशौप्रकृतस्यानुवर्त्तने।विधुर्विष्णौचन्द्रमसिपरिच्छेदेविलेवधिः॥ [redacted]

[redacted] विधिर्विधानेदैवेपिप्रणिधिःप्रार्थनेचरे।वुधवृद्धौपण्डितेपिस्कंधःसमुदयेपिच॥दे ९१

शेनदविशेषेव्धौसिंधुर्नाशरितिस्त्रियां।विधाविधौप्रकारेचसाधुरम्येपिचत्रिषु॥वधू २८

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

आस्तु वाच्यावस्तु आलेपोऽमृतं स्नुही। संधा प्रतिज्ञा मर्य्यादा श्रद्धा संप्रत्ययः स्पृहा॥ मधु
मद्ये पुष्परसे क्षौद्रेऽप्यंधं तमस्यपि। अतस्त्रिषु समुन्नद्धौ पण्डितंमन्यगर्वितौ। ब्रह्मबंधुरधि
क्षेपे निर्देशेथावलंबितः। अविदूरोऽप्यवष्टब्धौ प्रसिद्धौ ख्यातभूषितौ। सूर्य्यवह्नी चित्रभा
नू भानू रश्मिदिवाकरौ। भूतात्मानौ धातृदेहौ मूर्खनीचौ पृथग्जनौ॥ ग्रावाणौ शैलपा
षाणौ पत्त्रिणौ शरपक्षिणौ। तरुशैलौ शिखरिणौ शिखिनौ वह्निबर्हिणौ। प्रतियत्नावुभौ

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

लिप्सोपगतलवधनादिनौ। द्वौसारस्थितस्यकाष्ठौवाजिनोऽस्वेषुपादितः॥ कृतेप्यभि
जनोजन्मभूम्यामप्यपरायनाः। वर्षाखिद्वीहिलेजाः सुचन्द्राग्नर्क्षोविरोवनाः॥ केश
पिवजिनोविश्वकर्मार्कस्तुरश्मित्विपनोः। आत्माजन्नोऽधतिर्बुद्धिः स्वभावोब्रह्मवर्ष्मवा॥
शक्रोऽब्जातुकमलेभौवर्षुकाब्धोघनाघनाः। अभिमानोर्थादिदर्प्पेक्षानेपुराजहिंसयोः
॥घनोमेघेमूर्तिगुणेत्रिमूर्तौनिरंतरे। दूनःसूर्यैपुभौराजामृगांकेक्षत्रियेनृपे॥ वा

रामः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

१०७

श्री

णिन्यौनर्तकीमन्त्रेश्वर्वत्यामपिवाहिनी।ह्लादिनीवज्रतडितौवंदायामपिकामिनी।त्व
ग्देहयोरपितनुःसूनाधोजिह्विकापिच।क्रतुविस्तारयोरस्त्रीवितानंत्रिषुतुच्छके॥मं
डेथकेतनंकृत्येकेतावुपनिमंत्रणे।वेदस्तत्वंतपोब्रह्मब्रह्माविप्रःप्रजापतिः॥उत्साहने
चहिंसायांसूचनेचापिगंधनं।आतंचनंप्रतीवापजवनाप्यायनार्थकं॥व्यंजनंलांछने
श्मश्रुनिष्ठानावयवेष्वपि।स्यात्कौलीनंलोकवादेयुद्धेपश्वहिपक्षिणां॥स्यादुद्यानं

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi
Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

निःसरणोपाये भेदे प्रयोजने ॥ अवकाशे स्थितौ स्थानं क्रीडादावपि देवनं ॥ उत्थानं पौरु
षे तंत्रे संनिविष्टोद्गमेपि च ॥ व्युत्थानं प्रतिरोधे च विरोधाचरणेपि च ॥ मारणे मृतसंस्कारे
गतौ द्रव्येर्थदापने ॥ निर्वर्त्तनोपकरणानुव्रज्यासु च साधनं ॥ निर्य्यातनं वैरशुद्धौ दा
ने न्यासार्प्पणेपि च ॥ व्यसनं विपदि भ्रंशे दोषे कोपजकामजे ॥ पक्ष्माक्षिलोम्नि किंजल्के
तंत्वाद्यंशेप्यणीयसि ॥ तिथिभेदे क्षणे पर्व्व वर्त्म नेत्रच्छदेध्वनि ॥ अकार्य्यगुह्ये कौपी

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

नंमैथुनेसंगतौरते।ध्यानंपरमात्माधीःप्रज्ञानंबुद्धिचिह्नयोः॥प्रसूनंपुष्पफलयोर्नि
धनंकुलनाशयोः।क्रंदनेरोदनाह्वानेवर्ष्मदेहप्रमाणयोः॥गृहदेहत्विट्प्रभावाधा
मान्यथचतुःपथे।संनिवेशेचसंस्थानंलक्ष्मचिह्नप्रधानयोः॥आच्छादनेसम्पिधानम
पवारणमित्युभे।आराधनंसाधनेस्यादवाप्तौतोषणेपिच॥अधिष्ठानंचक्रपुरप्र
भावाध्यासनेष्वपि।रत्नंस्वजातिश्रेष्ठेपिवनेशलिलकानने॥तलिनंविरलेस्तोकेवा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

२१
९४

अतिंगास्तयोन्तरे।समानाःसत्समैकेस्तु:पिश्रुनौखल्लशूचकौ॥हीनन्यूनावून
गर्ह्यौविगिशूरौतरक्षिनौ।अन्तिपन्नोपराङ्गोपिंन्नित्स्तव्यापङ्गतावपि॥कल्लापोमू
जपोवर्हतूनौरसेलंहतेप्सि।परिक्केदेपरीवाप:पर्य्युप्तौशुत्तित्तास्थितौ॥गोधुकूगौ
ष्पप[redacted]तागोपिहरो[redacted]सभाकपी॥वाष्प[redacted]माश्रुकश्चिपूर्वन्नमाद्याजतं
द्धयं।तत्पराय्याहद्धारेषुत्तमोपिविटपोहिमां॥प्राप्तरूपस्वरूपोभिरूपोबुधमन

२१
९४

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

नोकुयोः । नेद्यत्लिंगा ऋमीकूर्मी ग्रीणा नेकस्य कककूपी ॥ क्रतपो न गरोमेध्ये पटेषाक्रो

पत्ना॥ ॥२ न मेशकौ विवर्णो कुत्सिते रेफो द्विरेफो वर्ब्बरे पिच ॥ शफं मूले तरूणां स्याद्गवादीनां खु

रे पि चाँ ॥ अंतरा भवसत्वेश्वेगंध वेदि वगायते ॥ कम्बुर्नावलये शंखे हस्तिहस्तौ सर्पकू

कृत्ना॥५ चकौ ॥ पूर्वोन्यत्लिंग प्रागा दह्पुंवकुत्वे पिपूर्ववज्जानं ॥ कुंभौ घटे भमूर्ध्नांशौ डिंभौ लूशिशुव कृत्ना॥६

त्सिशौ ॥ स्तंभौ स्थूणा जडीभावौ शंभू ब्रह्म त्रिलोचनौ ॥ कुक्षिभ्रूणा र्भकागर्भाविस्रं

कुंकुम्याकुंकुमे हारे तं [illegible] तिमांसिकायां वमाकृते ॥ ३

Jagannath Bhattarai Collection, Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अमर॰

३२ भः भ्रूणोर्भेपिच। स्याद्भेर्यांदुंदुभिःपुंसिस्यादक्षेदुंदुभिःस्त्रियां॥स्यान्महारजनेक्लीबं
कुसुंभंकरकेपुमान्।क्षत्रियेपिचनाभिर्नासुरभिर्गविचस्त्रियां॥सभासंसदिसभ्येच
नाना त्रिष्वध्यक्षेपिवल्लभः।किरणप्रग्रहौरश्मीकपिभेकौप्लवंगमौ॥इच्छामनोभवौका
९५ मौशौर्योद्योगौपराक्रमौ।धर्माःपुण्ययमन्यायस्वभावाचारसोमपाः॥उपायपूर्वआ ९५
रंभउपधाचाप्युपक्रमः।वणिक्पथःपुरंवेदोनिगमोनागरोवणिक्॥नैगमौद्वौव ३२

राम:

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

+ लोमस्लोवेष्ठरे हृदेजिल्लसुकु ठिलेलसे ॥ ङस्तेपिवमेश्वेक्षालकोरेभ्रांतौ चविभ्रमः ॥१४

त्नेरामोनालवारुसितेविष्णु ।शर्करादिभूर्वोहिंदेपिन्नामः क्रांतौ चविक्रमः ॥ गुल्माकूष्मं

वसेनक्ष्यडानिः स्वच्छकुल्लविधौः । क्षितिकांतौः क्षमाच्युतेक्षमंशक्तौ हतेविष्णु ॥ त्रि

कुश्यामौहरित्क्लौ श्यामाश्यावच्छरिवानिशा । ललामंपुच्छपुंड्राश्वभूषाप्राधान्यकेतु

षु ॥ सूक्ष्ममध्यात्ममप्याद्येप्रधानेप्रथमव्विष्णु ॥ वामौवल्गुप्रतीपौद्वावधमौन्यूनकुत्

सितौ ॥ जीर्णौचपरिक्लुप्तं चयातयामं भिदं द्वयं ॥ तुरंगगरुडौताक्ष्यौ निलयापचयौक्ष्म क्षमा ॥

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

यो ।श्वशुर्य्यौदेवरश्यालौ भ्रातृव्यौ भ्रातृजद्विषौ ।।पर्ज्जन्यौ सरदब्देन्द्रौ स्यादर्यः स्वा
मिवैश्ययोः ।तिष्यःपुष्येकलियुगेपर्य्यायोवसरेक्रमे ।।प्रत्ययोधीनशपथज्ञानविश्वा
९६ सहेतुषु ।रंध्रेशब्दे पा नुशयोदीर्घद्वेषानुतापयोः ।।स्थूलोच्चयस्त्वसाकल्येनाग
नांमध्यमेगते ।समयाःशपथाचारकालसिद्धांतसंविदः ।।व्यसनान्यशुभंदैवंवि ९६
पदित्ययनास्त्रयः ।अत्ययोतिक्रमेकृच्छ्रेदोषेदण्डेप्यथापदि ।।युद्धायत्योःसंपर

राम

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

सः पूज्यस्तु श्वशुरे पिच । पश्चादवस्थायि बलं समवायश्च सन्नयौ ॥ संघाते संनिवेशे च सं
स्त्यायः स्युरायाच्छ्रमी । विष्कंभेऽजांबाहुमानो विरोधेपि समुच्छ्रयः ॥ विषयो यस्य यो ज्ञा
तस्तत्र शब्दादिकेष्वपि । निर्यासेपि कषायोऽस्त्री सभायां च प्रतिश्रयः ॥ प्रायो भूम्न्यंतग
मने मन्युर्दैन्ये क्रतौ क्रुधि । रहस्योपस्थयोर्गुह्यं सत्यं शपथतथ्ययोः ॥ वीर्यं बले प्रभावे
द्रव्यं भव्ये गुणाश्रये । धिष्ण्यं स्थाने गृहे भेऽग्नौ भाग्यं कर्म शुभाशुभं ॥ कशेरुहेम्नोर्गां

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

अ॰व॰

३४

गेयं विशल्यादंतिकापिच। कृष्णाकणाजीर्गौर्यौ हरिद्रानामशोणयोः॥ आरंभोनिः

कृतिः शिक्षापूजनं संप्रधारणं। उपायकर्म्म चेष्टा च चिकित्सा च नवक्रिया॥ छायासू

र्य्यप्रियाकांतिः प्रतिबिम्बमनातपः। कक्ष्याः प्रकोष्ठे हर्म्यादेः कांच्यां मध्येभवंधने॥ कु

त्याक्रियादेवतयोर्हि त्रिषु मेध्ये धनादिभिः। जन्यं स्याज्जनवादे पि जघन्योंत्येप्यमेह

पिच॥ गर्ह्याधीनौ च वक्तव्यौ कल्यौ सज्जनिरामयौ। अर्थ्यवाननपेतोर्थ्यात्कथ्यौ पुण्यं

स्म

१९७

१९

रामः

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi.

इति यात्रा २

कुवार्व्वपि।रूप्यंशृशास्तरूपेपिवदान्योवत्कुवागपि।न्मायेपिमप्यांसोम्यंलूसुंदरेसो

मदेबते॥निवहावमरैबारैसंत्तरौ क्ताराध्वरौ।न्गुरूगीष्मतिपिन्नायौद्वापरौयुग

संशायौ।प्रकारैनेन्समाहूश्येश्राकायाविंगिताकती।किंशारूप्यान्तरूकेभूमरूपन्यप

माध्यरौ॥अद्रुयोद्रुमशैलावी:स्त्रीत्तनाकौपयोध्यरौ।प्वांतारिजानवाक्नावतिप्स्ता

शावःकराः॥प्रदराभंगनारीकुवाणश्रत्ताःकयाश्रपि।श्वजातशंगोगोःकात्तेप्प

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

अमर

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

श्मस्क्रूर्नायत्लवरौ ॥ स्वर्णोपिरा:परिकर:पर्य्यंकपरिवारयोः।मुक्ताशुद्धौचतार:स्या

२७ च्छारोवायौसतुत्रिषु॥कर्वुरेथप्रतिज्ञाजिसम्विदापत्सुसंगरः।वेदभेदेगुह्यवादेमंत्रोमि

त्रोरवावपि॥मखेषुयूपखण्डेपिस्वरुर्गुह्येप्यवस्करः।आडम्बरस्तूर्य्यरवेगजेन्द्राणांच

१९ गर्जिते॥अभिहारोभियोगेचचौर्य्येसंहननेपिच।स्याज्जंगमेपरीवार:खड्गकोषेपरि १८

च्छदे॥विष्टरोविटपीदर्भमुष्टि:पीठाद्यमासनं।द्वारिद्वास्थेप्रतीहार:प्रतीहार्य्यप्यनं

राम

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

तरे ॥ विपुले नकुले विष्णौ बभ्रुर्ना पिंगले त्रिषु । सारो बले स्थिरांशे च न्याय्ये क्लीबं वरे त्रि
षु ॥ दूरोदरो द्यूतकारे पणे द्यूते दुरोदरं । महारण्ये दुर्गपथे कांतारः पुंनपुंसकं ॥ म
त्सरोन्यशुभद्वेषे तद्वत्कृपणयोस्त्रिषु । देवाद्वृते वरः श्रेष्ठे त्रिषु क्लीवे मनाक्प्रिये ॥ वंशां
कुरे करीरोस्त्री तरुभेदे घटे च ना । ना चमूजघने हस्तसूत्रे प्रतिसरोस्त्रियां ॥ यमानिले
न्द्रचन्द्रार्कविष्णुसिंहांशुवाजिषु । शुकाहिकपिभेकेषु हरिर्ना कपिले त्रिषु ॥ शर्करा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कर्प्परांशे पि यात्रा स्याद्यापने गतौ।इराभूवाक्सुराप्सु स्यात्तन्द्री निद्राप्रमीलयोः
॥धात्री स्यादुपमाता पि क्षितिश्चाप्यामलक्यपि।क्षुद्रा व्यंगा नटी वेश्या सरघा कंटका
रिका॥त्रिषु क्रूरेऽधमेल्पेपि क्षुद्रं मात्रा परिछदे।अल्पेच परिमाणेसा मात्रं कार्त्स्न्येव
धारणे॥आलेख्याश्चर्य्ययोश्चित्रं कलत्रं श्रोणिभार्य्ययोः।योग्यभाजनयोः पात्रंप
त्रं वाहनपक्षयोः॥निदेशग्रंथयोः शास्त्रं शस्त्रमायुधलोहयोः।स्याज्जटांशुकयोः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

नेत्रं क्षेत्रं पत्नीशरीरयोः ॥ मुखाग्रे क्रोडहलयोः पोत्रं गोत्रं तु नाम्निच । सत्रमाच्छा
दने यज्ञे सदादाने वनेपिच ॥ अजिरं विषये कायेप्यंबरं व्योम्नि वाससि । चक्रं राष्ट्रेप्य
क्षरं तु मोक्षेपि क्षीरमप्सु च ॥ स्वर्णेपि भूरिचन्द्रौ द्वौ द्वारमात्रेपि गोपुरं । गुहादंभौ ग
ह्वरे द्वे रहोन्तिकमुपह्वरे ॥ पुरोधिकमुपर्य्यग्राण्यगारे नगरे पुरं । मन्दिरं चाप्यथ राष्ट्रो
स्त्री विषये स्यादुपद्रवे ॥ दरोस्त्रियां भये श्वभ्रे वज्रोस्त्री हीरके पवौ । तंत्रं प्रधाने सिद्धांते

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

लीवेतोसिभृङ्गो ना भार्गी
व ज्येष्ठवी ३

सूत्रवायेपरिछदे।औशीरश्चामरेदंडेप्यौशीरंशयनासने॥पुष्करंकरिहस्ताग्रेवा
द्यभांडमुखेजले।व्योम्निखड्गफलेपद्मेतीर्थौषधिविशेषयोः॥अंतरमवकाशावधि
परिधानांतर्द्धिभेदतादर्थ्ये।छिद्रात्मीयविनाबहिरवसरमध्येंतरात्मनिच॥मुस्ते
१०० पिपिठरंराजकशेरूण्यपिनागरं।शार्वरंत्वंधतमसेघातुकेभेद्यलिंगकं॥गौरोरु १००
णेसितेपीतेव्रणकार्येप्यरुष्करः।जठरःकठिनेपिस्यादधस्तादपिचाधरः॥अना

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कूलेपिवेलाग्गोलग्गोव्यासक्त आकुले ऽ पर्य्युदीच्यश्रेष्ठेष्वप्युत्तरः स्यादनुत्तरः।।
एषांविपर्य्ययेश्रेष्ठेदूरानात्मोत्तमाःपराः।।स्वादुप्रियौतुमधुरौक्रूरौकठिनकौनिर्द्द
यौ ऽ उदारोदातृमहतोरितरस्त्वन्यनीचयोः।।मंदस्वच्छन्दयोःस्वैरंशुभ्रमुदीप्तशुक्ल
योःॐचूडाकिरीटंकेशाश्चसंयतामौलयस्त्रयः।।द्रुमप्रभेदमातंगकाण्डपुष्पाणिपी
लवः।।कृतांतानेहसोःकालश्चतुर्थेपियुगेकलिः।।स्यात्कुरंगेपिकमलःप्रावारेपि

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

श्रेरव

वकम्बलः ।करोपहारयोः पुंसि वलिः प्राण्यंगजे स्त्रियां ॥ स्थौल्यसामर्थ्यसैन्येषु
बलं नाकाकशीरिणोः ।वातुलः पुंसि वात्यायामपि वातासहे त्रिषु ॥ वाच्यलिंगः श
ठे व्यालः पुंसि श्वापदसर्पयोः ।मलोस्त्री पापविट्किट्टान्यस्त्री शूलं रुगायुधं ।शं १५२
१०१ कौ वापि द्वयोः कीलः पालिः स्त्र्यंकपंक्तिषु ।कला शिल्पे कालभेदेप्याली सख्या १०१
वली अपि ॥ अव्ययम्तु विकृतौ वेला कालमर्यादयोरपि ।वकुलः कलिकागावोवकु

त्या

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

न्तोऽन्तौ सितौ त्रिषु ॥ त्नीलाविल्लासक्ति समोरुपत्ता शर्करापि च ॥ शोणितं त सि कीला

लं मूत्त मा छे शि पर्यायोः ॥ जात्तं सन्मूह ज्ञानायोगवाक्षक्षारकावपि ॥ शीत्तं स्वभावे

सद्वृत्ते शस्ये हेतुकृते फल्लं ॥ छदिर्नेत्ररुजोः क्लीवं समूहे पटल्लं न ना ॥ अधः स्वरूपयो

रस्त्री तल्लं स्याच्चामिषे पलं ॥ और्वानलेपि पातालं चैलं वस्त्रेधमे त्रिषु ॥ कुकूलं शंकु

भिः कीर्णश्वभ्रे नातुतुषानले ॥ निर्णीते केवलमिति त्रिलिंगं त्वेककृत्स्नयोः ॥ पर्या

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ष्टिन्दोमकुलेषुकुशालंशिञ्जितेत्रिषु।प्रवालमंकुरेप्यस्त्री त्रिषुस्थूलंजडेपिच॥करालोदं
१०२ तुरेतुंगेवारोदक्तेवपेशलः।मूर्द्धेर्भकेपिबालः स्यात्लोलौ [redacted] श्चलसतृष्णयोः॥दवदावौ
वनारण्यवह्नीजन्महरौभवौ।मंत्रीसहायःसचिवौपतिशाखिनराधवाः॥अवयः शैला
लमेषार्क्काज्ञाङ्क्कानाध्वराद्भवाः॥भावःसत्वस्वभावाभिप्रायचेष्टात्मजन्मसु॥स्यादु १०२
त्पादेफलेपुष्पेप्रसवोगर्भमोचने॥अविश्वासेपह्नवेपिनिकृतावपिनिह्नवः॥उत्सेका

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

म[illegible]सरे महदुत्सवः॥ अनुभावः प्रभावे च सतांचमतिनिश्चये। स्याज्जन्महे-
तुः प्रभवः स्थानंचाद्योपलब्धये॥ शूद्रायांविप्रतनये शस्त्रे पारशवः पुमान्। ध्रुवो
न भेदे क्लीबंतुनिश्चितेशाश्वतेत्रिषु॥ स्वोज्ञातावात्मनिस्वंत्रिष्वात्मीयेस्वोस्त्रियांधने
वंधे
स्त्रीकटीवस्त्र[redacted]पिनीवीपरिपणेपिच॥ शिवागौरीफेरवयोर्द्वंद्वंकलहयुग्मयोः
द्रव्यासुव्यवसायेषुसत्वमस्त्रीतुजंतुषु॥ क्लीबंनपुंसके[redacted]षण्ढेवाच्यलिंगमविक्रमे॥ द्वास

शूद्रायांविप्रतनये शस्त्रे पा२४
[illegible]गवोमतः।१२

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

अमरको ९.

कोशोऽस्त्री कुड्मले खड्गपिधानेऽर्थौघदिव्ययोः ॥ २१ ॥ [illegible] शान्ताः ॥

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

द्वौ विशौ वैश्यमनुजौ द्वौ चराभिमरौ स्पशौ ॥ द्वौ राशी पुंजमेषाद्यौ द्वौ वंशौ कुलमस्करौ ॥ र

१७२ हःप्रकाशौ वीकाशौ निर्वेशो भृतिभोगयोः ॥ कृतांते पुंसि कीनाशः क्षुद्रकर्षकयोरपि

प्‌सु । पदे लक्ष्ये निमित्तेऽपदेशः स्यात्कुशमप्सु च ॥ दशावस्थानेकविधाप्याशा तृष्णापि १७२

चायता । वशा स्त्री करिणी च स्याद्दृग्ज्ञाने ज्ञातरि त्रिषु ॥ स्यात्कर्कशः साहसिकः कठोर शान्ताः

मसृणावपि । प्रकाशोतिप्रसिद्धेपि शिशावज्ञे च बालिशः ॥ पुरुषमत्स्यावतिमिषौ पुरुषावा

रामः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

समानयोः। काकमत्स्यात्बकौ ध्वाङ्क्षौ कक्षौ तु तृणवीरुधौ॥ अभीषुः प्रग्रहे रश्मौ प्रै
षः प्रेषणमर्दने। पक्षः सहायेप्युष्णीषः शिरोवेष्टकिरीटयोः॥ शुक्ले मूषकश्रेष्ठे सु
कृते वृषभे वृषः। कोषोस्त्री कुड्मले खड्गपिधानेर्थौघदिव्ययोः॥ द्यूतेऽक्षे शारिफल
केप्याकर्षोऽथाक्षमिन्द्रिये। नाद्यूताङ्गे कर्षचक्रे व्यवहारे कलिद्रुमे॥ कर्षूर्वार्त्ताकरी
षाग्निः कर्षूः कुल्याभिधायिनी। पुंभावे तत्क्रियायां च पौरुषं विषमप्सु च॥ उपादाने

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ल्पि × नेपू

प्यामिषं स्यादपराध्धेपि किल्विषं । स्याद्धृष्टो लोकधात्वंसे वत्सरे वर्षमस्त्रियां ॥ प्रेक्षा नृत्ये
क्षणं प्रज्ञा भिक्षा सेवार्थना भृतिः । त्विट् शोभापि त्रिषु प्रा न्यक्षं कार्त्स्न्यनिकृष्टयोः ॥ प्रत्य
क्षेधिकृते ध्यक्षो रूक्षस्त्वप्रेम्णि चिक्कणे ॥ रविश्वेतच्छदौ हंसौ सूर्यवह्नी विभावसू ॥ व
१०४ त्सौ तर्णकवर्षौ द्वौ सारंगाश्च दिवौकसः । शृंगारादौ विषे वीर्ये गुणे रागे द्रवे रसः ॥ पुंस्यु १०४
त्तंसावतंसौ द्वौ कर्णपूरे पि शेखरे । देवभेदेनले रश्मौ वसू रत्ने धने वसु ॥ विष्णौ च वेधाः

राम:

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ह्नीत्वाशीर्हिताशंसाहिदंष्ट्रयोः।लालसेप्रार्थनौत्सुक्ये हिंसाचौर्यादिकर्मणि॥प्रसू
रश्वापिभूर्द्यावौरोदस्यौरोदसीचते।ज्वालाभासौनपुंस्यर्चिर्ज्योतिर्भद्योतदृष्टिषु।पा
पापराधयोरागःस्वगवात्यादिनोर्द्वयः।तेजःपुरीषयोर्वर्चोमहउत्सवतेजसोः।
रजोगुणेस्त्रीपुष्पेराहौध्वांतेगुणेतमः।छंदःपद्येभिलाषेचतपःकृच्छ्रादिकर्मणि।
सहोबलंसहामार्गोनभःखंश्रावणोनभाः।ओकःस श्रयश्चौकाःपयःक्षीरंपयो

प्रा॥

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

३२ नि १

सांको
२८८

म्बु॥ ओजो दीप्तौ बले श्रोत[illegible]न्द्रियेऽम्नगास्ये॥ तेजः प्रभावे दीप्तौ च बले शुक्रेऽप्यतस्त्रि
षु॥ विद्वान् विदंश्च बीभत्सो हिंस्रोऽप्यतिशये त्वमी॥ [illegible]द्धप्रश[illegible]स्तयोर्ज्यायान् कनीयांस्तु
युवाल्पयोः॥ वरीयांस्तूरुवरयोः साधीयान् साधुबाढयोः॥ दलेऽपि बर्हं निर्बन्धोपरागा
१०५ र्कादयो ग्रहाः॥ द्वार्यापीडे क्वाथरसे निर्यूहो नागदंतके॥ तुलासूत्रेऽश्वादिरश्मौ प्र
ग्राहः प्रग्रहावपि॥ पत्नीपरिजनादानमूलशापाः परिग्रहाः॥ दारेष्वपि ग्रहाः [illegible]स्या १०५

राम:

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

मप्यारोहो वरस्त्रियाः ॥ व्यूहो वृंदे प्यहिर्वृत्रेप्यग्नींदुर्क्कास्तमोपहाः ॥ परिछदेन्नपार्हेर्थे
परिवर्होऽव्ययाः परे ॥ आङीषदर्थेभिव्याप्तौ सीमार्थे धातुयोगजे । आप्रगृह्यः स्मृ
तौ वाक्येप्यास्तु स्यात्कोपपीडयोः ॥ पापकुत्सेषदर्थे कु धिङ्निर्भर्त्सननिन्दयोः ॥ चा
न्वाचयसमाहारेतरेतरसमुच्चये ॥ स्वस्त्याशीः क्षेमपुण्यादौ प्रकर्षे लंघनेप्यति ॥ स्वि
त्प्रश्ने च वितर्के च तु स्याद्भेदेवधारणे ॥ सकृत्सहैकवारे स्यादाराद्दूरसमीपयोः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

प्रतीच्यां चरमे पश्चादुताप्यर्थविकल्पयोः ॥ पुनःसदार्थयोः शश्वत्साक्षात्प्रत्यक्षतुल्य
योः । खेदानुकम्पासंतोषविस्मयामंत्रणे बत ॥ हंत हर्षेनुकम्पायां वाक्यारंभविषादयोः
। प्रति प्रतिनिधौ वीप्सालक्षणादौ प्रयोगतः ॥ इति हेतुप्रकरणप्रकाशादिसमाप्तिषु १७६
१७६ । प्राच्यां पुरस्तात्प्रथमे पुरार्थेग्रत इत्यपि ॥ यावत्तावच्च साकल्येवधौ मानेवधारणे ।
मंगलानंतरारंभप्रश्नकार्त्स्न्येष्वथो अथ ॥ वृथा निरर्थकाविध्योर्नानानेकोभयार्थ

रामः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

योःनुपृष्ठ्यायांवितर्केचपश्चात्सादृश्ययोरनु ॥ प्रश्नावधारणानुज्ञानुनयामंत्रणेनन्
नु । गर्हासमुच्चयप्रश्नशंकासंभावनास्वपि ॥ उपमायांविकल्पेवासामित्वर्द्धेजुगुप्स
ने । अमासहसमीपेचकंवारिणिचमूर्द्धनि ॥ इवेत्थमर्थयोरेवंनूनंतर्केर्थनिश्चये ।
तूष्णीमर्थेसुखेजोषंकिंपृच्छायांजुगुप्सने ॥ नामप्राकाश्यसंभाव्यक्रोधोपगमकुत्स
ने । अलंभूषणपर्याप्तिशक्तिवारणवाचकं ॥ हुंवितर्केपरिप्रश्नेसमयांतिकमध्ययोः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

पुनरप्रथमे भेदे निर्णिश्चयनिषेधयोः ॥ स्यात्प्रबंधे चिरातीते निकटागामिके पुरा ।
ऊरर्यूरि चोररी च विस्तारेंगीकृतौ त्रयं ॥ स्वर्गे परे च लोके स्वर्वार्त्तासंभाव्ययोः किल ।
निषेधवाक्यालंकार जिज्ञासानुनयेखलु ॥ समीपोभयतःशीघ्रसाकल्याभिमुखे १७९
भितः । नामप्रकाश्ययोःप्रादुर्मिथोन्योन्यं रहस्यपि ॥ तिरोंतर्द्धौ तिर्य्यगर्थे हा विषाद
१७९ शुगर्त्तिषु । अहहेत्यद्भुते खेदे हि हेताववधारणे ॥ ॥ इत्यनेकार्थवर्गः ॥ ॥

इतिअनेका नाम:
र्थः वर्ग:

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

चिरायचिररात्रायचिरस्याद्याश्चिरार्थकाः।मुहुःपुनःपुनःशश्वदभीक्ष्णमसकृ
त्समाः।स्राग्झटित्यंजसाह्नायसपदिद्राङ्मंक्षुचद्रुते।बलवत्सुष्ठुकिमुतस्वत्य
तीवचनिर्भरे।पृथग्विनांतरेणर्तेहिरुक्नानाचवर्ज्जने।यत्तद्यतस्ततोहेतावसा
कल्येतुचिद्वन।कदाचिज्जातुसार्द्धंतुसाकंसत्रंसमंसह।आनुकूल्यार्थकंप्राध्वं
व्यर्थकेतुवृथामुधा।आहोउताहोकिमुतविकल्पेकिंकिमूतच।तुहिचस्महवै

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

पादपूर्ज्जनेपूरणेस्वति॥ दिवाह्नीत्यथदोषाचनक्तंचरजनाविति। तिर्यगर्थेसाचिति

रोप्यथसंबोधनार्थकाः॥ स्युःप्याट्पाडंगहेहैभोः समयानिकषाहिरुक्। अतर्कि

तेतुसहसास्यात्पुरःपुरतोग्रतः॥ स्वाहादेवहविर्दानेश्रौषट्वौषट्वषट्स्वधा १५८

१५८ ।किंचिदीषन्मनागल्पेप्रेत्यामुत्रभवांतरे॥ वद्वायथातथेवैवंसाम्येहोहीतिवि

स्मये। मौनेतुतूष्णींतूष्णीकांसद्यःसपदितत्क्षणे॥ दिष्ट्यासमुपयोषंचेत्यान

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi
Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

पि

न्देश्यांतरंतरा। अंतरेण च मध्ये स्युः प्रसह्य तु हठार्थकं॥ युक्ते द्वे सांप्रतं स्थानेऽभीक्ष्णं श
श्वदनारते। अभावे नह्यनो नापि मास्म मालं च वारणे॥ पक्षांतरे चेद्यदि च तत्त्वे त्वद्धां
जसा द्वयं। प्राकाश्ये प्रादुराविः स्यादोमेवं परमं मते॥ समंततस्तु परितः सर्वतो वि
ष्वगित्यपि। अकामानुमतौ काममसूयोपगमेऽस्तु च॥ ननु च स्याद्विरोधोक्तौ कच्चि
त्कामप्रवेदने। निःषमंदुःषमं गर्ह्ये यथास्वं तु यथायथं॥ मृषा मिथ्या च वितथे यथा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

अमरकोसः

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

र्थंतुयथातथ्यं।स्युरेवंतुपुनर्वैवेत्यवधारणवाचकाः॥प्रागतीतार्थकंनूनमवश्यंनि
श्चयेद्वयं।संवद्वर्षेऽवरेत्वर्वागामेवंस्वयमात्मना॥अल्पेनीचैर्महत्युच्चैःप्रायोभूम्न्य
१०९ द्रुतेशनैः।सनानित्येबहिर्बाह्येस्मातीतेऽस्तमदर्शने॥अस्तिसत्वेरुषोक्तावुंमुंप्रश्ने१०९
नुनयेत्वपि।तर्केहुंस्यादुषारात्रेरवसानेनमोनतौ॥पुनरर्थेऽङ्गनिन्दायांदुष्ठुसुष्ठु
प्रशंसने।सायंसायेप्रगेप्रातःप्रभातेनिकषांतिके॥परुत्परार्य्यैषमोब्दे पूर्वेपूर्वेतरे राम:

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रेयति। अद्यात्राह्न्यथपूर्वेह्नीत्यादौपूर्वोत्तरापरात्॥ तथाधराण्यान्यतरेतरात्पू
र्वेद्युरादयः। उभयद्युश्चोभयेद्युः परेत्वह्नि परेद्यवि॥ ह्योगतेनागतेह्नि श्वप
रश्वः परेहनि। तदातदानीं युगपदेकदासर्वदासदा॥ एतर्हिसंप्रतीदानी
मधुनासांप्रतंतथा। दिग्देशकालेपूर्वादौप्रागुदक्प्रत्यगादयः॥ ॥
इति अव्ययवर्गः॥ ॥सलिंगशास्त्रैः सन्नादिकृत्तद्धितसमासजैः। अनुक्तैः

इति [illegible] वर्गः॥

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

संनद्धे लिंगं संकीर्णवदिहोन्नयेत ॥ लिंगशेषविधिर्व्यापी विशेषैर्यद्यबाधितः ।
११० स्त्रियामीदूद्विरामैकाच्सयोनिप्राणिनाम च ॥ नाम विद्युन्निशावल्लीवीणादिक्भू
नदीह्रियां । अदन्तैर्द्विगुरेकार्थो न स पात्रयुगादिभिः ॥ तल्वृन्दे येनिकट्यत्वैरमैथु
नकादिवुन् । स्त्रीभावादावनिक्तिण्वुल्ण्वुच्क्यपो युज्जाति: क्तिशा ॥ उणादिषु निरू ११०
रीष्ट्यन्त्राबुङ्: तंचतांस्थिरं । ततः क्रीडायां प्रहरणं चेन्मौष्टापार्ष्णवाणादिकं ॥ चओ

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ऽ:सान्निपात्यं वैदूर्याणुपातारि फाल्गुनी। हेयैनं पातावनगच्यातैलं पाताल्वथेतिः

दिकू॥ स्त्रीस्यात्काचिकरणत्वसादिर्वि व कापवर्येजदि। त्वंकाश्वे फालिकाटीकाघात

कीपंजिकाढकी॥ सिध्मकाशारिकादिक्काशविकोलका पिपीलिका। तिन्दुकीकालि

काभंगिः स्तुकंगालूविमाठजः॥ पिण्डाधितण्डाकाकिण्यस्थूर्णीशालीढुलीदरल।

सातिः कंशातघासंदीनाभीराजनभाषिव॥ लुष्टारंभातनघुरास्यार्द्ध प्रितांगिवा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

[illegible]रकोष

पिच । ॐ हरी विबुधैः पारिहोराल्क्ष्यावलिध्मन्ता ॥ लाभ्काल्लिदायं दूबागः ग्रहीवमल

मली । पुंस्येते लग्नेदानुचराः सपर्या अस्ररासुराः ॥ स्वर्गयागादिमेघाब्धिद्रुकालासि

२११ शरारयः । करगंडोष्ठदोर्दंतकंठकेशनखस्तनाः ॥ अह्नाहांताः क्ष्वेडभेदा रात्र्यंताः प्रा

गसंख्यकाः । स्त्री पिशाच्याश्च निर्गमा अस्त्रांता अप्रबाधिताः । कशेरुजतुवस्तूनि हित्वा तु १२१

रुविरामकाः । कषणभमरोपांता यद्यदंता अमी अथ ॥ पथनयसटोपांता गोत्राख्याश्च

175

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ताहिंतालमुद्गलाः।वेताल मल्लभल्लाटपुरोडाशोपि पट्टिशः॥कुल्माषोरञ्जनस्त्रीव
सकटाहः पतंग्रहः॥ ॥पुंल्लिंगसंग्रहः॥ ॥द्विहीनेन्यच्चारण्यपर्णाश्वभ्रहिमोदकं
११२ शीतोष्णमांसरुधिरमुखाक्षि द्रविणं बलं॥फलहेमशुल्बलोहं सुखदुःखशुभाशुभं
जलपुष्पाणि लवणं व्यंजनान्यनुलेपनं॥कोट्याः शतादिसंख्यान्या वालक्षानियुतंचत ११२
द्व्यच्कमसिसन्नंतं यदनांतमकर्तरि॥त्रांतंसनोपधं शिष्टं रात्रंप्राक्संख्ययान्वितं

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

राम:

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रणाद्रूपाः।नारंगस्त्वारे भावेवच्चाकनम्रब्रुणाङ्ःण्यारवुया॥लकुचः कर्हरि मानिजू ऽस्पावेलौ
झो:कि:प्राप्रिदितोन्यत:।द्वंद्वेभ्यः डुवाकर्ष्डवडवानुस्माकते॥कांत:स्कर्षोद्रुपर्णाय:पूर्वो
य:पूर्वकोपिच।बट कन्याम्नुवाकम्न्यवल्लकम्न्य दुकुंगक:॥गद्रू:करंड्रोलगुडोवरंड्र
श्चकिरोप्युता:।हृतिसीमंतरुदितोदोमंथोंमोमद्ददुदा:॥कारामदेर्द्दनि:कुन्द:गे
त
नल्लपौलपूपवौ॥ातप:क्रा विपेनाम्नि:कुशंपनुरकेदरा:।पूरकुरप्रकुकाग्नगो

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

आद्यौदनं स्म ॥ क्रान्तानुसारतः ॥ द्वंद्वैकत्वाव्ययीभावौ पञ्चः संख्याव्ययात्परः
श्रीयावद्धुनौ द्विकायं संहतौ सभा ॥ नानार्थापि परराजा मनुष्यार्थादराजका
तादासीसभं न पससभं रक्षः सभमिमादिशः ॥ उपज्ञोपक्रमं तादाद्यते तदादित्वप्रकाश
ने ॥ कोपज्ञं कोपक्रमं केकंठे शीतवनामसु ॥ भावे नणकचिद्भ्यो न्यैः समूहे भावक
र्मणोः ॥ अदंतप्रत्ययापुण्यसुदिनाभ्यां त्वहः परः ॥ क्रियापराणां भेदकान्येकत्वेप्युक्

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

२.

ोटके। ओवंपिङ्गरहस्थूलं तिरीटं मस्मयोङ्गने॥ राजसूयं वाजपेयं गद्यपद्ये कृतौ कवे
रे। माणिक्य भाष्य सिंदूर चीर चीवर पंजरं॥ लोकायतं हरितालं विद्यात्स्थानप्राभवे॥ ॥
नपुंसकसंग्रहः॥ ॥पुंनपुंसकयोः शेषोऽर्द्धर्चपिण्याककण्ठकाः। मोदकस्तण्डकः
शाटकः कर्प्पटोर्बुदः॥ पातकोद्योगचरितमालामानकानडुः। कुष्ठं मुण्डंसी ११२
नलूपालपूपवौ... मं। संगमं शतमानार्म्मशम्बलाव्ययताण्डवं। करियंकर्म्म राम:

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

श्राद्धौदनंमृगव्यंस्यादाखेटोमृगयास्त्रियां॥दक्षिणारुर्लुब्धयोगाद्दक्षिणेर्माकु
रंगकः॥चौरैकागारिकस्तेनदस्युतस्करमोषकाः॥प्रतिरोधिपरास्कंदिपाटच्चरम
लिम्लुचाः॥चौरिकास्तैन्यचौर्येचस्तेयंलोप्त्रंतुतद्धनं॥वीतंसस्तूपकरणंबंधनेमृ
गपक्षिणां॥उन्माथःकूटयंत्रंस्याद्वागुरामृगबंधनी॥शुल्वंवराटकःस्त्रीतुरज्जु
स्त्रिषुवटीगुणः॥उद्घाटनंघटीयंत्रंसलिलोद्वाहनंप्रहेः॥पुंसिवेमावायदंडः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

२ गेतुन्नपुत्रिकावस्त्रजातुषमाधुषान्नेपुस्मृत २

स्तूत्राणि नरि तंतवः ॥ वाणिर्व्यूतिः स्त्रियौ तुल्ये पुस्तं लेप्यादिकर्मणि ॥ पंचालिका

पुत्रिका स्याद्वस्त्रदंतादिभिः कृता ॥ पिटकः पेटकः पेडा मंजूषाथ विहंगिका ॥

प्र। भारयष्टिस्तदालंबि शिक्यं काचोथ पादुका ॥ पादूरुपानत्स्त्री सैवानुपदीना पदा १०४

यता ॥ नध्री वध्री वरत्रा स्यादश्वादेस्ताडनी कशा ॥ चाण्डालिका तु कांडोलवी॥

१०४ णा चंडालवल्लकी ॥ नाराची स्यादेषणिका शाणस्तु निकषः कषः ॥ व्रश्चनः पत्रप

Jagannath Bhattarai Collection, Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अथस्याच्छतपत्रकः।दार्वाघाटोऽथसारंगस्तोककश्चातकःसमाः॥कृकवाकुस्ताम्रचू

डःकुक्कुटश्चरणायुधः।चटकःकलविंकःस्यात्तस्यस्त्रीचटकातयोः॥पुमपत्येचाट

कैरःस्त्र्यपत्येचटकैवहि॥कर्करेटुःकरेटुःस्यात्कृकणक्रकरौसमौ॥वनप्रियःप ५२

रभृतःकोकिलःपिकइत्यपि॥काकेतुकरटारिष्टबलिपुष्टसकृत्प्रजाः॥ध्वांक्षा

त्मघोषपरभृद्बलिभुग्वायसाअपि॥द्रोणकाकस्तुकाकोलोदात्यूहःकालकं

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

ष्पाखुर्गिरिका वालमूषिका ॥ सरटः कृकलासः स्यान्मुषली गृहगोधिका ॥ लूता

स्त्री तंतुवायोर्णनाभमर्कटकाः समाः ॥ नीलंगुस्तु कृमिः कर्णजलौका शतपद्युभे

वृश्चिकः शूककीटः स्यादलिद्रुणौ तु वृश्चिके ॥ पारावतः कलरवः कपोतोऽथ शशा

दनः ॥ पत्री श्येन उलूकस्तु वायसारातिपेचकौ ॥ व्याघ्राटः स्याद्भरद्वाजः खंजरीट

स्तु खंजनः ॥ लोहपृष्ठस्तु कंकः स्यादथ चाषः किकीदिविः ॥ कलिंगभृंगधूम्याटाः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

दंक्षीघोलीह्लाब्द्वरोमात्रौडोम्हूदारदूर्व्यघिः॥कपिंभ्रूसंगाह्रुदर्भेशुारवामगंदिलीमुरवाःाम

कूझौकानरः॥कीशोबनौकाश्चथमल्लको॥कासाँक्षेमल्लभातूकांगराह्नकोरवडुँरवड्ढिनौ

लुलापामदिबोंवाहद्विपल्लोंसरस्रैरिभाः॥स्त्रियांशिवान्नूरिमायंगोमायुमगध्वर्त

काःभृशगालबंचकक्रौष्टुफेरुफेरवजम्बुकाः॥औतुर्विडालौमार्जारोवृषदंशकआ

खुक्कुकाः॥त्रयोगौधेरगौधारगौधेयागोधिकात्मजे॥ष्वाविद्ध्वल्लपश्लल्लौग्निश

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

स्व

ललीशल्ललं शल्लं। वातप्रमीर्व्वातमृगः। कोकस्त्वीहामृगो वृकः॥ मृगे कुरंगवातायुह

रिणाजिनयोनयः॥ ऐणेयमेण्याश्चर्म्माद्यमेणस्यैणमुभे त्रिषु। कदलीकंदलीचीन

चमूरुप्रियकावपि॥ समूरुश्चेति हरिणा अमी अजिनयोनयः। कृष्णसाररुरुन्यंकु

रंकुशंबररौहिषाः॥ गोकर्णपृषतैणर्श्यरोहिताश्चमरो मृगाः॥ गंधर्व्वः शरभो रा

मः सृमरो गवयः शशः॥ इत्यादयो मृगेन्द्राद्या गवाद्याः पशुजातयः। उंदुरुर्म्मूषको

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

श्री कृ

नंताफलिनी श्यामा प्रियंगुः ॥१२६॥ स्वादुकण्टक गन्धाकु गलं ... वेगी दन्तदारकेः ॥ जुङ्को ब्राह्मी तु मत्स्या
क्षी वयस्था सोमवल्लरी ॥१२७॥ पटुपर्णी हैमवती स्वर्णक्षीरी हिमावती ॥ हयपुच्छी तु काम्बोजी
माषपर्णी महासहा ॥१२८॥ तुण्डिकेरी रक्तफला बिम्बिका पीलुपर्ण्यपि ॥ बर्बरा कबरी तुङ्गी खर
पुष्पाजगन्धिका ॥१२९॥ एलापर्णी तु सुवहा रास्ना युक्तरसा च सा ॥ चाङ्गेरी चुक्रिका दन्तशठा
म्बष्ठाम्ललोणिका ॥१३०॥ सहस्रवेधी चुक्रोऽम्लवेतसः शतवेध्यपि ॥ नमस्कारी गण्डकारी सम
ङ्गा खदिरेत्यपि ॥१३१॥ जीवन्ती जीवनी जीवा जीवनीया मधुस्रवा ॥ ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ ॥ कूर्चशीर्षो मधुरकः शृङ्गह्रस्वाङ्गजीवकाः ॥१३२॥ किराततिक्तो भूनिंबोऽनार्यतिक्तो
र्यतिक्तोऽथ सप्तला ॥ विमला सातला भूरिफेना चर्मकषेत्यपि ॥१३३॥ वायसोली स्वादुरस १४

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रोहोमडुब्यबागागहासकाः॥२८॥व्याडातुषंध्वाघ्रुनलंबकाङ्गंवक्रकारकं॥मुषिलविड्डु
मललाकपोतोघ्रिर्नटोनली॥२९॥धमन्यंजनकेशीवहतुर्हत्तविलासिनी॥मुक्तिःशांवःसु
रःकोलाहलंनखमथाढकी॥३०॥काकीमन्नवान्तुवरिकामनालकस्तुराजो॥कुटंनटंदास
पुरंवानेयंपरिपेलवं॥३१॥प्लवगोपुरगोनर्दकैवर्तीमुस्तकानिच॥ग्रंथिपर्णंशुकंवर्हं
पुष्पंस्थौणेयकुक्कुरे॥३२॥मरुन्मालातुपिशुनास्पृक्कादेवीलतालघुः॥समुद्रान्ताबधूःको
टिवर्षालङ्कोपिकेत्यपि॥३३॥तपस्विनीजटामांसीजटिलालोमशामिसी॥तुत्थंवितुन्नकं
भङ्गुरंत्वचेवांवलङ्गकं॥३४॥कर्चूरकोद्राविडकःकाल्यकोवेधमुख्यकः॥ओषधोजातिमात्रे
स्युरजातौसर्वमौषधं॥३५॥शाकाख्यंपत्रपुष्पादितण्डुलीयोल्पमारिषः॥विशल्याग्निशिखाऽनन्ता

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

सीनादेयीभूमिजंबुका ॥ स्याल्लांगलीक्यग्निशिखाकाकाङ्गीकाकनासिका ॥११८॥ गोधापदीतुसुवहामु
सलीतालमूलिका ॥ अजशृंगीविषाणीस्याद्गोजिह्वादार्विकेसमे ॥११९॥ तांबूलवल्लीतांबूलीनागवल्ल्य
प्यथद्विजा ॥ हरेणुरेणुकाकौंतीकपिलाभस्मगंधिनी ॥१२०॥ एलावालुकमैलेयंसुगंधीहरिवालुकम् ॥ वा
लुकंचाथपालंक्यांमुकुंदःकुंदकुंदुरू ॥१२१॥ वालंह्रीवेरवर्हिष्टोदीच्यंकेशांबुनामच ॥ कालानुसार्यवृद्धाश्म

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

पुष्पशीतशिवानिनु ॥१२२॥ शैलेयंतालपर्णीनुदैत्यागंधकटीमुरा ॥ गंधिनीगजभक्षानुसुवहासुरभीरसा ॥१
२३॥ महेरणाकुंदुरुकीसल्लकीह्लादिनीतिच ॥ अग्निज्वालासुभिक्षेनुधातकीधातुपुष्पिका ॥१२४॥ पृथ्वीका
चंद्रवालैलानिष्कुटिबहुलाथसा ॥ सूक्ष्मोपकुंचिकातुत्थाकोरंगीत्रिपुटात्रुटिः ॥१२५॥ व्याधिःकुष्ठंपारिभा
व्यंवाप्यंपाकलमुत्पलम् ॥ शंखिनीचोरपुष्पीस्यात्केशिन्यथवितुन्नकः ॥१२६॥ स्थौमसाहुठातालीशिवा
तामलकीतिच ॥ प्रपौंडरीकंपौंड्र्यमथतुन्नकुबेरकः ॥१२७॥ कणिःकटुकान्तनकोनंदीवृक्षोथराक्षसी ॥
चंडाधनह [illegible]

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

चाथक्षीरद्वीदुग्धिकासमे ॥ शतमूलीबहुसुताभीरुरिंदीवरीवरी ॥ १०० ॥ अथ्यप्रोक्ताऽभीरुपत्रीनारायण्यपंशतावरी ॥
अहेरुरथपीतद्रुकालीयकहरिद्रवाः ॥ १०१ ॥ दार्वीपचंपचा दाह हरिद्रापर्जनीत्यपि ॥ वचोग्रगंधा षड्ग्रंथा गोलोमी शतप
र्विका ॥ १०२ ॥ शुक्ला हेमवती वैद्यमातृसिंह्योतु वाशिका ॥ वृषोऽटरूषः सिंहास्यो वासको वाजिदंतकः ॥ १०३ ॥ आस्फोट
गिरिकर्णी स्याद्विष्णुक्रांताऽपराजिता ॥ इक्षुगंधा तु काण्डेक्षु कोकिलाक्षेक्षुरक्षुराः ॥ १०४ ॥ शालेयः स्याच्छीतशिवश्छत्रा
मधुरिका मिसिः ॥ मिश्रेयाप्यथ सीहुंडो वज्रः स्नुक्स्त्री स्नुही गुडा ॥ १०५ ॥ समन्तदुग्धाऽथो वेल्लममोघा चित्रतंडुला
तंडुलश्च कृमिघ्नश्च विडंगं पुंनपुंसकम् ॥ १०६ ॥ बला वाट्यालको घंटारवा तु शणपुष्पिका ॥ मृद्वीका गोस्तनी द्रा
क्षा स्वाद्वी मधुरसेति च ॥ १०७ ॥ सर्वानुभूतिः सरला त्रिपुटा त्रिवृता त्रिवृत् ॥ त्रिभंडी रोचनी श्यामापालिंदौ तु सु
षेणिका ॥ १०८ ॥ काला मसूरविदलार्द्धचंद्रा कालमेषिका ॥ मधुकं क्लीतकं यष्टीमधुकं मधुयष्टिका ॥ १०९
॥ विदारी क्षीरशुक्लेक्षुगंधा क्रोष्टी च या सिता ॥ अन्या क्षीरविदारी स्यान्महाश्वेतर्क्षगंधिका ॥ ११० ॥ लांगली शा
कार रदी तोयपिप्पली शकुलादनी ॥ खराश्वा कारवी दीप्यो मयूरो लोचमस्तकः ॥ १११ ॥ गोपी श्यामा सारिवा स्यादनन्तो
त्पलसारिवा ॥ योग्यमृद्धिः सिद्धिलक्ष्म्यौ वृद्धेरप्याह्वया इमे ॥ ११२ ॥ कदली वारणबुसा रम्भा मोचांशुमत्फला ॥

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

काष्ठीला मुद्गपर्णी तु काकमुद्गा सहेत्यपि ॥११३॥ वार्त्ताकी हिंगुली सिंही भंटाकी दुष्प्रधर्षिणी ॥ नाकुली सुरसा रा
स्ना सुगंधा गंधनाकुली ॥११४॥ नकुलेष्टा भुजंगाक्षी छत्राकी सुवहा च सा ॥ विदारिगंधांशुमती सालपर्णी स्थि
रा ध्रुवा ॥११५॥ तुंडिकेरी समुद्रान्ता कार्प्पासी बदरेति च ॥ भारद्वाजी तु सा वन्या शृंगी तु ऋषभो वृषः ॥११६॥ गांगे
रुकी नागबला झषा ह्रस्वगवेधुका ॥ धामार्गवो घोषकः स्यान्महाजाली स पीतकः ॥११७॥ ज्योत्स्नी पटोलिका जा

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu. Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

र्भं:
२५

सुग्रन्दुः स्पर्शो रात्रिकं तापि ॥ मो लोकः सा क्षौनिकि का ग्यामो राम अपर्णीका ॥ १६ ॥ पारं
जनो श्री फलीतु न्यायो रागी दो तारजी लिनी ॥ १७ ॥ ध्रुवलुजः सोमराजी ध्रुवल्लि ऽ सामकदशि
का ॥ १८ ॥ कालमेषी कुम्भ फलाभाकुबेवी पूतिफल्य छि ॥ कृष्णो पकुल्या वैदेही माग
धी बपला कणा ॥ १९ ॥ ऊषणा पिप्पली सौंडी को नाम्य कारि पिप्पली ॥ कपिवल्ली
को लवल्ली श्रेयसी वसिरः पुमान् ॥ २० ॥ ब्वतु बक्कि का काकचिन्वी गुन्जो नुलस
सा ॥ पसंकपाल्लि सुगंधाभ्र दंष्ट्रा स्वादु कंटकः ॥ २१ ॥ गोकंट को गोक्षुर को वनशृं राम:
गाट इक्षुपि ॥ विष्मा विषापुनि वि मति विश्वो यवि बालरुणा ॥ २२ ॥ शृंगीमहौषधं २५

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अपामार्गः शैखरिको धामार्गवमयूरकौ ॥८८॥ प्रत्यक्पर्णी कीशपर्णी किणिही खर
मञ्जरी ॥ हञ्जिका ब्राह्मणी पद्मा भार्गी ब्राह्मणयष्टिका ॥८९॥ अङ्गारवल्ली बा
लेयबाकवर्द्धरवर्द्धकाः ॥ मंजिष्ठा विकसा जिङ्गी समङ्गा कालमेषिका ॥९०॥
मंडूकपर्णी मंडीरी मंडी योजनवल्ल्यपि ॥ यासो यवासो दुःस्पर्शो धन्वया
सः कुनाशकः ॥९१॥ रोदनी कच्छुरानन्ता समुद्रान्ता दुरालभा ॥ पृश्निपर्णी
पृथक्पर्णी चित्रपर्ण्यंघ्रिपर्णिका ॥९२॥ क्रोष्टुविन्ना सिंहपुच्छी कलशि धा
वनी गुहा ॥ निदिग्धिका स्पृशी व्याघ्री बृहती कंटकारिका ॥९३॥ प्रचोदनी कुली

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu. Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अ॰ को॰ निकेत्यपि ॥ वत्सादनी छिन्नरुहा गुडूची तन्त्रिकामृता ॥ ८२ ॥ जीवन्तिका सोमवल्ली विश-
१० ल्या मधुपर्ण्यपि ॥ मूर्वा देवी मधुरसा मोरटा तेजनी स्रवा ॥ ८३ ॥ मधूलिका मधुश्रे-
णी गोकर्णी पीलुपर्ण्यपि ॥ पाठाम्बष्ठा विद्धकर्णी स्थापनी श्रेयसी रसा ॥ ८४ ॥ ए-
काष्ठीला पापचेली प्राचीना वनतिक्तिका ॥ कटुः कटंभराशोकरोहिणी कटुरोहि-
णी ॥ ८५ ॥ मत्स्यपित्ता कृष्णभेदी चक्राङ्गी शकुलादनी ॥ आत्मगुप्ताजहाव्यण्डा कं- अ॰ म॰
डूरा प्रावृषायणी ॥ ८६ ॥ ऋष्यप्रोक्ता शूकशिंबिः कपिकच्छूश्च मर्कटी ॥ चित्रोपचि- १०
त्रा न्यग्रोधी द्रवन्ती शम्बरी वृषा ॥ ८७ ॥ प्रत्यक्श्रेणी सुतश्रेणी रण्डा मूषिकपर्ण्यपि ॥

५२

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

॥७५॥ ओंड्रपुष्पं जपापुष्पं वज्रपुष्पं तिलस्य यत्॥ प्रतीहासशताप्रासचंडातहयमार
काः॥७६॥ करवीरे करीरे तु क्रकरग्रन्थिलावुभौ॥ उन्मत्तः कितवो धूर्तो धत्तूरः कन
काह्वयः॥७७॥ मातुलो मदनश्चास्य फले मातुलपुत्रकः॥ फलपूरो बीजपूरो रुच
को मातुलुंगके॥७८॥ समीरणो मरुवकः प्रस्थपुष्पः फणिज्झकः॥ जंबीरोप्यथप
र्णासे कठिंजरकुठेरकौ॥७९॥ सितेर्जकोत्र पाठी तु चित्रको वह्निसंज्ञकः॥ अर्काह्व
वसुकास्फोतगणरूपविकीरणाः॥८०॥ मंदारश्चार्कपर्णोत्र शुक्लेलर्कप्रतापसौ॥
शिवमल्ली पाशुपत एकाष्ठीलो वको वसुः॥८१॥ वंदा वृक्षादनी वृक्षरुहाजीव

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu. Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अ.को. शीतभीरुस्सैवास्फोटावनोद्भवा ॥ शेफालिकातुसुवहानि-र्गुंडीनीलिकाचसा ॥७०॥
९ सितासौश्वेतसुरसाभूतवेश्यथमागधी ॥ गणिकायूथिकाम्बष्ठासापीताहे
मपुष्पिका ॥७१॥ अतिमुक्तःपुंड्रकःस्याद्वासन्तीमाधवीलता ॥ सुमनामा
लतीजातीसप्तलानवमालिका ॥७२॥ माघ्यंकुंदंरक्तकस्तुबंधूकोबंधुजी
वकः ॥ सहाकुमारीतरणिरम्लानस्तुमहासहा ॥७३॥ तत्रशोणेकुरबक
स्तत्रपीतेकुरंटकः ॥ नीलाझिंटीद्वयोर्बाणादासीचार्तगलश्चसा ॥७४॥ राम:
सैरीयकस्तुझिंटीस्यात्तस्मिन्कुरबकोरुणे ॥ पीताकुरंटकोझिंटीतस्मिन्सहचरीद्वयोः ॥ ९

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

लीस्यारथकेस्तरे ॥ बकुलो वंजुलो यो के समैा कफुल्ल तडिमो ॥ [illegible] ॥ चांपेयः केसरो

नागकेस्तरः कांचनाव्हयः ॥ जपा जवा जौत कोरी ना देवी वैजयंतिका ॥ [illegible] ॥ श्री

वर्णीमग्निमंथः ल्पानके णिका गणिकारिका ॥ जया थ कुरंजः भाक्रो वत्सकोगि

रिमल्लिका ॥ [illegible] ॥ एनस्यैव कलिंगेन्द्र य[illegible] वंभद्र यवं फले ॥ कृष्णपाक फली

विग्नसुषेणाः करमर्दके ॥ ६२ ॥ कालस्कंधस्तमाल स्यात्तापिच्छोप्यथ सिंदु

बा कः ॥ सिंदुरे न्द्रसुरसौ निर्गुंडी इन्द्राणीकेत्यपि ॥ ६३ ॥ वेणी खरा गरी देवताली

डोजी मृतन इत्यपि ॥ आहाफ्तिनी तुमृ रुंड्डीमलाष्ट्रं न्यंनु मल्लिका ॥ ६४ ॥ भूपदी

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu. Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अ.को.
८

मा तु महिलाह्वया॥ लता गोवंदनी गुंद्रा प्रियंगुः फलिनी फली॥५५॥ विष्वक्सेना गंधफली का
रंभा प्रियकश्च सा॥ मंडूकपर्णपत्रोर्णनटकट्वंगटुंटुकाः॥५६॥ स्योनाकशुकनासर्क्षदीर्घवृंत
कुटंनटाः॥ शोणकश्चारलो तिष्यफला त्वामलकी त्रिषु॥५७॥ अमृता च वयस्था च त्रिलिंगस्तु बि
भीतकः॥ नाक्षस्तुषः कर्षफलो भूतावासः कलिद्रुमः॥५८॥ अभया त्वव्यथा पथ्या कायस्था
पूतनामृता॥ हरीतकी हैमवती चेतकी श्रेयसी शिवा॥५९॥ पीतद्रुः सरलः पूतिकाष्ठं चाथ द्रुमो
त्पलः॥ कर्णिकारः परिव्याधो लकुचो लिकुचो डहुः॥६०॥ पनसः कंटकिफलो निचुलो हिज्जलोंऽबु
जः॥ काकोदुंबरिका फल्गुर्मलयूर्जघनेफला॥६१॥ अरिष्टः सर्वतोभद्रहिंगुनिर्या तापः
समालकाः॥ पिचुमन्दश्च निंबेथ पिच्छिलागुरुशिंशपा॥६२॥ कपिला भस्मगर्भा सा शिरीष
स्तु कपीतनः॥ भंडिलोप्यथ चांपेयश्चंपको हेमपुष्पकः॥६३॥ एतस्य कलिका गंधफ

८

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

पिछा तु पाल्मलीवेष्टे रोचनः कूटशाल्मलिः ॥ चिरिबिल्वो नक्तमालः करजश्च करञ्जके ॥४७॥ प्रकी
र्यः पूतिकरजः पूतीकः कलिमारकः ॥ करञ्जभेदाः षड्ग्रन्थो मर्कट्यङ्गारवल्लरी ॥४८॥ रोही रोहि
तकः प्लीहशत्रुर्दाडिमपुष्पकः ॥ गायत्री बालतनयः खदिरो दन्तधावनः ॥४९॥ अरिमेदो विट्
खदिरे कदरः खदिरे सिते ॥ सोमवल्कोप्यथ व्याघ्रपुच्छगन्धर्वहस्तकौ ॥५०॥ एरंड उरुबूको
रुचकश्चित्रकश्च सः ॥ चंचुः पंचांगुलो मण्डवर्धमानव्यडम्बकाः ॥५१॥ अल्पा शमी श
मीरः स्याच्छमी सक्तुफला शिवा ॥ पिण्डीतको मरुवकः श्वसनः करहाटकः ॥५२॥ शल्यश्च मद
नो शक्रपादपः पारिभद्रकः ॥ भद्रदारु द्रुकिलिमं पीतदारु च दारु च ॥५३॥ पूतिकाष्ठं च सप्त स्युर्दे
वदार्वथ द्वयोः ॥ पाटलिः पाटलामोघा काचस्थाली फलेरुहा ॥५४॥ कृष्णवृन्ता कुबेराक्षी 34

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

श्री.को.

मोक्षीठोमाट्लोघरमा पाटलैमोहनुष्ककौं॥३९॥ गनिलकः कुरकः श्रीमोन्समी पितुलम्भांबुकै
॥ श्रीपर्तिकुंकुमुदिकाकुंभौ कैटभ्यकरः फलौं॥४०॥ कमुकः पदिलारथ्यस्पान्दहेला
लाप्रसादनः॥ नूदस्नासूपः कमुकोभुस्लाप्योभुललादन्दवा॥४१॥ नन्दलैवनीपप्रियकेकथ
वास्वहलिप्रियौ॥ वीरश्लोहष्कतोग्निमुरलीमं ह्मानकौ चिमुौ॥४२॥ गर्इभातेबु कन्दपासे
कपीतनम्बुपाम्ब्रेकाः॥ पुरुम्बां नि मोर्डी॥ बन्धन्निकाथापीनसारकै॥४३॥ सजोकास
जवंधूकपुष्पप्रियकजीवकाः॥ सालैनुसजेका दर्वाम्बकृषि काः समस्वम्बरः॥४४॥ नन्
दीसजौवारनर्त्त॥ छिदुष्ककुभोजुनः॥ राजादनः फलाध्यक्षः सारिकायोमथ्यहुवो॥४५॥ भूर्व एमः
गृहीतापसतस्त्रैमं जीवार्धिमदुलवौ॥ पिचिलापुरणी मोचा स्थिरायुः शाल्मलिद्रुमः॥४६॥

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

मालूरः श्रीफलावपि॥ प्लक्षो जटी पर्कटी स्यान्न्यग्रोधो बहुपाद्वटः॥३२॥ गालवः शाबरो लोध्रस्तिरीट
स्तिल्वमार्जनौ॥ आम्रश्चूतो रसालोसौ सहकारोतिसौरभः॥३३॥ कुम्भोलूखलकं क्लीबे कौशिको
गुग्गुलुः पुरः॥ शेलुः श्लेष्मातकः शीत उद्दालो बहुवारकः॥३४॥ राजादनः प्रियालः स्यात्सन्नक
द्रुर्धनुःपटः॥ गम्भारी सर्वतोभद्रा काश्मरी मधुपर्णिका॥३५॥ श्रीपर्णी भद्रपर्णी च काश्मर्यश्चाप्य
थ द्वयोः॥ कर्कन्धूर्बदरी कोलिः कोलं कुवलफेनिले॥३६॥ सौवीरं बदरं घोण्टाप्यथ स्यात्स्वादुकण्टकः॥ उ ३
॥ विकङ्कतः स्रुवावृक्षो ग्रन्थिलो व्याघ्रपादपि॥३७॥ ऐरावतो नागरङ्गो नादेयी भूमिजम्बुकः॥
तिन्दुकः स्फूर्जकः कालस्कन्धश्च शितिसारके॥३८॥ काकेन्दुः कुलकः काकतिन्दुकः काकपीलुकः॥

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

श्रे· को·

वनस्थाधिष्ठानंहंतनमालस्तुपरंनक्ष्माः॥ स्तुत्यैर्मीरैरं तैश्चार्थं जंमधीं जंगीरजत्रसाः॥ २४॥ घरस्तोर्दि
रूपाः सेतुस्त्रिरुद्धाकः कुमारकेः॥ तु नागैपुरुषस्तकेः केषारोदेवेवहस्व मैः॥ २५॥ कारिमेरैर्नि
मुनरूमैदारं पारि जानकेः॥ निमैश्चिरस्यान्दनौजे भ्रीरथदुरनिमुत्कर्कः॥ २६॥ वंखुलम्बिवस्त
वांथडौपीननकेपानसौ॥ श्राघानकैमधूकेतुगुरुपव्यंमधुदुमो॥ २७॥ वीनप्रस्थमधुष्ठीसैं
नलजेत्रेमधूलकेः॥ पीलौगुडफलः स्वंसोनस्त्रिंस्तानिरिसमेवे॥ २८॥ श्लोटकेदरालौद्ये
वकोहेतुंमेकेवकेः॥ पलाशोकिंशुकः पत्तौवातेपाथोंथवेनसे॥ २९॥ रथ्याभुपुष्पविदुलेश्री रामः
नेथानीरवंजुलाः॥ पारिपद्व्याधौविदुलौनादेयीवानुवेनसे॥ ३०॥ सौभांजनेघिनुतिस्ता
गंधकाहीकेमवकाः॥ रक्तोस्योमधुशिग्रुः स्याहीहः पनिलः स्वमौ॥ ३१॥ विल्वेश्मार्दिल्यकोलुबौ

३१

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

कोजालकं क्लीबे कलिका कोरकः पुमान् ॥ स्याद्गुच्छकस्तु स्तबकः कुड्मलो मुकुलोस्त्रियाम् ॥१६॥
स्त्रियः सुमनसः पुष्पं प्रसूनं कुसुमं सुमम् ॥ मकरन्दः पुष्परसः परागः सुमनोरजः ॥१७॥ द्विही
नं प्रसवे सर्वं हरीतक्यादयः स्त्रियाम् ॥ आश्वत्थवैणवप्लाक्षनैयग्रोधैङ्गुदं फले ॥१८॥ बार्ह
तं च फले जम्ब्वा जम्बूः स्त्री जम्बु जाम्बवम् ॥ पुष्पे जातीप्रभृतयः स्वलिङ्गा व्रीहयः फले ॥१९॥ वि
दार्याद्यास्तु मूलेपि पुष्पे क्लीबेपि पाटला ॥ बोधिद्रुमश्चलदलः पिप्पलः कुञ्जराशनः ॥२०॥
अश्वत्थेथ कपित्थे स्युर्दधित्थग्राहिमन्मथाः ॥ तस्मिन्दधिफलः पुष्पफलदन्तशठावपि
॥२१॥ उदुम्बरो जन्तुफलो यज्ञाङ्गो हेमदुग्धकः ॥ कोविदारे चमरिकः कुद्दालो युगपत्रकः
॥२२॥ सप्तपर्णो विशालत्वक् शारदो विषमच्छदः ॥ आरग्वधे राजवृक्षशम्याकचतुरङ्गुलाः ॥२३॥ आरे

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अ॰को॰ दयस्त्रिषु ॥ स्थाणुर्वा ना ध्रुवः शंकुर्ह्रस्वशाखाशिफः क्षुपः ॥८॥ अप्रकांडे स्तंबगुल्मौ वल्ली
५ तु व्रततिर्लता ॥ लता प्रतानिनी वीरुद्गुल्मिन्युलप इत्यपि ॥९॥ नगाद्यारोह उच्छ्राय उत्से
धश्चोच्छ्रयश्च सः ॥ अस्त्री प्रकांडः स्कंधः स्यान्मूलाच्छाखावधिस्तरोः ॥१०॥ समे शाखाल
ते स्कंधशाखाशाले शिफाजटे ॥ शाखाशिफावरोहः स्यान्मूलाच्चाग्रं गता लता ॥११॥ शिरोग्रं
शिखरं वा ना मूलं बुध्नोंऽघ्रिनामकः ॥ सारो मज्जा नरि त्वक्स्त्री वल्कं वल्कलमस्त्रियां ॥१२॥
काष्ठं दार्विंधनं त्वेध इध्ममेधः समित्स्त्रियां ॥ निष्कुहः कोटरं वा ना वल्लरिर्मंजरी स्त्रियौ ॥ एष:
॥१३॥ पत्रं पलाशं छदनं दलं पर्णं छदः पुमान् ॥ पल्लवोऽस्त्री किसलयं विस्तारो विटपोऽस्त्रियां ॥१४॥ ५
वृक्षादीनां फलं सस्यं वृंतं प्रसवबंधनं ॥ आमे फले शलाटुः स्याच्छुष्के वानमुभे त्रिषु ॥१५॥ क्षार

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

मषित्वकौ ॥७॥ धातुर्मनःशिलाद्यद्रेर्गैरिकं तु विशेषतः ॥ निकुञ्जकुञ्जौ वा क्लीबे लतादिपिहितो
दरे ॥८॥ ... अटव्यरण्यं विपिनं गहनं काननं वनं ॥ महारण्यमरण्यानी गृहारामा
स्तु निष्कुटाः ॥१॥ आरामः स्यादुपवनं कृत्रिमं वनमेव यत् ॥ अमात्यगणिकागेहोपवने वृक्षवाटिका
॥२॥ पुमानाक्रीड उद्यानं राज्ञः साधारणं वनं ॥ स्यादेतदेव प्रमदवनमन्तःपुरोचितं ॥ वीथ्यालिराव
लिः पङ्क्तिः श्रेणी लेखास्तु राजयः ॥ वन्या वनसमूहे स्यादङ्कुरोऽभिनवोद्भिदि ॥४॥ वृक्षो महीरुहः शा
खी विटपी पादपस्तरुः ॥ अनोकहः कुटः सालः पलाशी द्रुद्रुमागमाः ॥५॥ वानस्पत्यः फलैः पुष्पा
त्तैरपुष्पाद्वनस्पतिः ॥ ओषध्यः फलपाकान्ताः स्युरवन्ध्यः फलेग्रहिः ॥६॥ वन्ध्योऽफलोऽवकेशी च फलवा
न्फलिनः फली ॥ प्रफुल्लोत्फुल्लसंफुल्लव्याकोशविकचस्फुटाः ॥७॥ फुल्लश्चैते विकसिते स्युरवन्ध्या

दे

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अ॰को॰ विषमर्षोत्करै स्त्रियां ॥१९॥ ग्रामान्तउपशल्यं स्यात्सीमसीमै स्त्रियामुभे॥ घोषआभीरपल्ली स्यात्प
क्कणः शाबरालयः ॥२०॥ ॥उ [illegible] ॥ महीध्रे शिखरिक्ष्माभृदहार्यधरपर्वताः। अद्रिगोत्र
४ गिरिग्रावाचलशैलशिलोच्चयाः॥ लोकालोकश्चक्रवालस्त्रिकूटस्त्रिककुत्समौ॥ अस्तस्तु चर
मक्ष्माभृदुदयः पूर्वपर्वतः॥२॥ हिमवान्निषधो विंध्यो माल्यवान्पारियात्रकः॥ गंधमादनमन्ये च हे
मकूटादयो नगाः॥३॥ पाषाणप्रस्तरग्रावोपलाश्मानः शिला दृषत्॥ कूटोऽस्त्री शिखरं शृंगं प्र
पातस्त्वतटो भृगुः॥४॥ कटकोऽस्त्री नितंबोऽद्रेः प्रस्थः सानुरस्त्रियां॥ उत्सः प्रस्रवणं वारिप्रवा
हो निर्झरो झरः॥५॥ दरी तु कंदरो वा स्त्री देवखातबिले गुहा॥ गह्वरं गंडशैलास्तु च्युताः स्थूलो
पला गिरेः॥६॥ खनिः स्त्रियामाकरः स्यात्पादाः प्रत्यंतपर्वताः॥ उपत्यकाद्रेरासन्ना भूमिरू राम॰ ४

दंतकास्तु बहिस्तिर्यक्प्रदेशान्निर्गता स्नुः गिरेः

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

रं भूभुजामन्तःपुरं स्यादवरोधनं ॥ ११ ॥ शुद्धान्तश्चावरोधश्च स्यादट्टः क्षौममस्त्रियां । प्रघाण
प्रघणालिन्दा बहिर्द्वारप्रकोष्ठके ॥ १२ ॥ गृहावग्रहणी देहल्यंगनं चत्वराजिरे । अधस्ताद्दारु
णि शिला नासा दारूपरि स्थितं ॥ १३ ॥ प्रच्छन्नमन्तर्द्वारं स्यात्पक्षद्वारं तु पक्षकं । वलीकनीध्रे
पटलप्रान्तेऽथ पटलं छदिः ॥ १४ ॥ गोपानसी तु वलभीच्छादने वक्रदारुणि । कपोतपालिका
यां तु विटंकं पुंनपुंसकं ॥ १५ ॥ स्त्री द्वार्द्वारं प्रतीहारः स्याद्वितर्दिस्तु वेदिका । तोरणोऽस्त्री बहि
र्द्वारं पुरद्वारं तु गोपुरं ॥ १६ ॥ कूटं पूर्द्वारि यद्धस्तिनखस्तस्मिन्नथ त्रिषु । कपाटमररं तुल्ये
तद्विष्कम्भोऽर्गलं न ना ॥ १७ ॥ आरोहणं स्यात्सोपानं निःश्रेणिस्त्वधिरोहिणी । संमार्जनी शोधनी
स्यात्संकरोऽवकरस्तथा ॥ १८ ॥ क्षिप्ते मुखं निःसरणं संनिवेशो निकर्षणः । समौ संवसथग्रामौ

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

५ ॥ कृष्टिमोः लौ निवङ्कामूर्श्चद्र शालाशिलेग्न हृस्म ॥ २

श्रे.यो आकोरोवुरसाःस्रासैः प्राबीरप्राज्ञेमाहृज्ञि ःमिमिन्निःह्मीकुड्ठानेड्ड केज्ञ स्कन्धेपस्तकीकसे ॥ ब

३ संगे होद्दवसितनेद्वेरम्रंसम्ञानिकेतनो ॥ ४ ॥ नियान्ताप्रसास ददेनं भवन्ताागारम्मैद्दिरो ागहो

पुसिवभम्न्द्रवेनिकाख्यानिलयोलयां ॥ ५ ॥ वासः कुलेद्दयोः शालासभा जवनेस्सिरःाव

न्तुः शालैतुनो सांतुपगेशासोढजोः स्त्रि वाम ॥ ६ ॥ चैत्यमायतनंमन्तुस्यवाजिशालातुमन्दुरा ॥

स्युःवेश्मानेरिशिल्पिशाला आप्रपापानीयशालिको ॥ ७ ॥ मठश्छात्रादिनिलयोगंजातुमदिराग

हे ॥ गर्भागारं वासगृहं मरिष्टं सूतिकागृहं ॥ ८ ॥ वातायनंगवाक्षोथ मंडपोस्त्रीजनाश्रयः ॥ राम:

हर्म्यादिधनिनां वासः प्रासादो देवभूभुजां ॥ ९ ॥ सौधोस्त्री राजसदनमुपकार्योपकारिको ॥ २

व स्विकःसर्वतोभद्रोनंद्यावर्तादयोपिच ॥ १० ॥ विछंदकः प्रभेदाहिभवनानीश्वरसद्मनां ॥ स्त्रग

सा

५४ ... प्रतिश्रयः ॥ गोष्ठानांतु विहारो ह्री ४ स्त्र *

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

रं भूभुजामन्तःपुरं स्यादवरोधनं ॥११॥ शुद्धान्तश्चावरोधश्च स्यादट्टः क्षौममस्त्रियाम् ॥ प्रघाण
प्रघणालिन्दा बहिर्द्वारप्रकोष्ठके ॥१२॥ गृहावग्रहणी देहल्यङ्गनं चत्वराजिरे ॥ अधस्ताद्दारु
णि शिला नासा दारूपरिस्थिता ॥१३॥ प्रच्छन्नमन्तर्द्वारं स्यात्पक्षद्वारं तु पक्षकं ॥ वलीकनीध्रे
पटलप्रान्तेथ पटलं छदिः ॥१४॥ गोपानसी तु वलभी छादने वक्रदारुणि ॥ कपोतपालिका
यां तु विटङ्कं पुंनपुंसकं ॥१५॥ स्त्री द्वार्द्वारं प्रतीहारः स्याद्वितर्दिस्तु वेदिका ॥ तोरणोस्त्री बहि
र्द्वारं पुरद्वारं तु गोपुरं ॥१६॥ कूटं पूर्द्वारि यद्धस्तिनखस्तस्मिन्नथ त्रिषु ॥ कपाटमररं तुल्ये
तद्वि ष्कम्भोर्गलं न ना ॥१७॥ आरोहणं स्यात्सोपानं निःश्रेणिस्त्वधिरोहिणी ॥ सम्मार्जनी शोधनी
स्यात्संकरोवकरस्तथा ॥१८॥ क्षिप्ते मुखं निःसरणं संनिवेशो निकर्षणः ॥ समौ संवसथग्रामौ

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

५ ॥ कृत्रिमाः स्त्री निवद्धाभूः स्वद्र शालाशिलागृहम् ॥२

श्री
३

प्राकारो वरणः सालः प्राचीरं प्रान्ततो वृतिः ॥ भित्तिः स्त्री कुड्यमेडूकं यदन्तर्न्यस्तकीकसं ॥ गृ
हं गेहोदवसितं वेश्म सद्म निकेतनं ॥ ४ ॥ निशान्तपस्त्यसदनं भवनागारमन्दिरं ॥ गृहाः
पुंसि च भूम्न्येव निकाय्यनिलयालयाः ॥ ५ ॥ वासः कुटी द्वयोः शाला सभा संजवनं त्विदं ॥ च
तुःशालं मुनीनां तु पर्णशालोटजोऽस्त्रियां ॥ ६ ॥ चैत्यमायतनं तुल्ये वाजिशाला तु मन्दुरा ॥
आवेशनं शिल्पिशाला प्रपा पानीयशालिका ॥ ७ ॥ मठश्छात्रादिनिलयो गंजा तु मदिराग्र
हं ॥ गर्भागारं वासगृहं मरिष्टं सूतिकागृहं ॥ ८ ॥ वातायनं गवाक्षोऽथ मंडपोऽस्त्री जनाश्रयः ॥
हर्म्यादि धनिनां वासः प्रासादो देवभूभुजां ॥ सौधोऽस्त्री राजसदनमुपकार्योपकारिका ॥
स्वस्तिकः सर्वतोभद्रो नन्द्यावर्तादयोऽपि च ॥ १० ॥ विछन्दकः प्रभेदा हि भवनानीश्वरसद्मनां ॥ स्त्र्यागा

थी ३
ता ३

सा
४४ सत्रमाघतिश्रयः ॥ गौडनानां तु विहारो स्त्री ४ म्ब ॥

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

दर्वीकापथः [illegible] ॥६॥ अपन्थास्त्वपथं तुल्ये शृंगाटकचतुःपथे ॥ प्रान्तरं दूर
शून्योऽध्वा कान्तारं वर्त्म दुर्गमं ॥ गव्यूतिः स्त्री क्रोशयुगं नल्वः किंचतुःशतं ॥ घं
टापथः संसरणं तत्पुरस्योपनिष्करं ॥१८॥ द्यावापृथिव्यौ रोदस्यौ द्यावाभूमी
च रोदसी ॥ दिवस्पृथिव्यौ गंजा तु रुमा स्याल्लवणाकरः ॥१९॥ ॥ इति भूमिवर्गः
॥ ॥ पूः स्त्री पुरीनगर्यौ वा पत्तनं पुटभेदनं ॥ स्थानीयं निगमोऽन्यत्तु यन्मूलनग
रात्पुरं ॥१॥ तच्छाखानगरं वेशो वेश्याजनसमाश्रयः ॥२॥ आपणस्तु निषद्यायां
विपणिः पण्यवीथिका ॥३॥ रथ्या प्रतोली विशिखा स्याच्चयो वप्रमस्त्रियां ॥

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

[illegible]ये जगती लोको विष्टपं भुवनं जगत् ॥ लोकोयं भारतं वर्षं शरावत्यास्तु योऽवधेः ॥
देशः प्राग्दक्षिणः प्राच्य उदीच्यः पश्चिमोत्तरः ॥ प्रत्यन्तो म्लेछदेशः स्यान्मध्यदेशस्तु मध्य
मः ॥७॥ आर्यावर्तः पुण्यभूमिर्मध्यं विंध्यहिमागयोः ॥ नीवृज्जनपदो देशविष
यौ तूपवर्तनं ॥८॥ त्रिष्वागोष्ठान्नडप्राये नड्वान्नड्वल इत्यपि ॥ कुमुद्वान्कुमुद
प्राये वेतस्वान्बहुवेतसे ॥९॥ शाद्वलः शादहरिते सजंबाले तु पंकिलः ॥ जल
प्रायमनूपं स्यात्पुंसि कछस्तथाविधः ॥१०॥ स्त्री शर्करा शर्करिलः शार्करः श

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

अं॰को॰ क्षीतावति ॥ देमाएवादिमावैतग्नेयाः सिकतावति ॥११॥ देशो नद्यंबुवृष्ट्यंबुसंपन्नव्री
२ हिपालितः ॥ स्यान्नदीमातृको देवमातृकश्च यथाक्रमम् ॥१२॥ सुराज्ञि देशे राजन्वा
न्स्यात्ततोन्यत्र राजवान् ॥ गोष्ठं गोस्थानकं तत्तु गौष्ठीनं भूतपूर्वकं ॥१३॥ पर्यंत
भूः परिसरः सेतुरालौ स्त्रियां पुमान् ॥ वामलूरश्च नाकुश्च वल्मीकं पुन्नपुंसकं
॥१४॥ अयनं वर्त्म मार्गाध्वपंथानः पदवी सृतिः ॥ सरणिः पद्धतिः पद्या वर्तन्येकपदी
ति च ॥१५॥ अतिपंथाः सुपंथाश्च सत्पथश्चार्चितेध्वनि ॥ व्यध्वो दुरध्वो विपथः का राम
गौध्व २ २

Jagannath Bhattarai Collection, Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

श्री॰ को॰ २

श्रीगणेशाय नमः ॥ वर्गाः पृथ्वीपुरक्ष्माभृद्वनौषधिमृगादिभिः ॥ नृब्रह्मक्षत्रविट्शू-
द्रैः सांगोपांगैरिहोदिताः ॥ १ ॥ भूर्भूमिरचलानन्तारसाविश्वंभरास्थिरा ॥ धराधरित्री
धरणिः क्षोणीज्याकाश्यपीक्षितिः ॥ २ ॥ सर्वंसहावसुमतीवसुधोर्वीवसुंध-
रा ॥ गोत्राकुः पृथिवीपृथ्वीक्ष्मावनिर्मेदिनीमही ॥ ३ ॥ मृन्मृत्तिकाप्रशस्तातुमृ-
त्सामृत्स्नाचमृत्तिका ॥ उर्वरासर्वसस्याढ्यास्यादूषः क्षारमृत्तिका ॥ ४ ॥ ऊषवा- रामः
नूषरो द्वावप्यन्यलिंगौस्थलंस्थली ॥ समानौमरुधन्वानौद्वौखिलाप्रहतेसमे ॥ ५ ॥ २

३ विपुला गह्वरी धात्री गोत्रिला कुंभिनी क्षमा ॥ रत्नधात्री रत्नगर्भा जगती सागरांबरा ॥ १ ॥ ३

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

CC-0. Digitized by eGangotri and MIDF- Delhi

श्री।ग।ग।६

श्री गंगादत्त अड्यालको
अमरकोशको पोस्तक हो

श्रीसरस्वत्यै नमः॥

श्री गंगादत्त अड्यालसको अमरको श
कोपोस्तक हो श्री सरस्वत्यै नमः॥ ॥०॥०॥

Jagannath Bhattarai Collection. Nagarjun-7, Kathmandu, Nepal

This PDF you are browsing is in a series of several scanned documents containing the personal colleciton of Jagannath Bhattarai ji from Kathmandu, Nepal.

CV:

Jagannath Bhattarai
Date of Birth: 31 December 1960
Place of Birth: Kathmandu, Nepal
Address: Nagarjun (Ramkot), Kathmandu

Educational Qualifications
Bachelor of Science (B.Sc.) – Major in Biology
Master's Degree – Sociology & Anthropology
Shastri (Ongoing) – Balmiki Vidyapeeth

Professional Experience
Government School Teacher (Madhyamik Pratham Shreni)
Taught at Secondary Level (Madhyamik)
Taught at Higher Secondary Level (Uchcha Madhyamik)
Served as Head Teacher
Led academic and administrative development
Strengthened institutional performance and student outcomes

Areas of Interest
Sanskrit Vyakaran
Spiritual & Philosophical Studies
Educational Leadership

Digitization by eGangotri Trust
Funding by MIDF, New Delhi